

Przedmowa

Lasy w województwie lubuskim zajmują prawie połowę powierzchni województwa i pełnią znaczącą rolę, nie tylko z gospodarczego punktu widzenia, lecz również stanowią ważny element środowiska naturalnego.

Przekazujemy Państwu publikację „Leśnictwo w województwie lubuskim w latach 2005-2009”, będącą opracowaniem tematycznym, zawierającym podstawowe informacje charakteryzujące środowisko leśne.

Podstawowym źródłem danych są wyniki badań statystycznych uzupełnione o informacje uzyskane od instytucji, których działalność związana jest ze środowiskiem leśnym.

Dla zilustrowania przemian czasowych w gospodarowaniu zasobami leśnymi oraz rozmiarów i wyników prowadzonej działalności gospodarczej, poczynwszy od 2005 roku prezentujemy dane z częstotliwością roczną.

Część informacji, dotycząca głównie działalności prowadzonej w Lasach Państwowych, została podana wyłącznie za 2009 rok.

W celu podkreślenia funkcji ekologicznych i społecznych lasów zaprezentowano formy prowadzonej edukacji w lasach, zagrożenia i ochronę środowiska leśnego oraz zamieszczono ciekawostki przyrodniczo-leśne.

Obecną edycję uzupełniono o wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009, charakteryzującej po raz pierwszy kompleksowo zasoby leśne w skali całego kraju oraz według poszczególnych form własności.

Dane statystyczne według rodzajów działalności po raz pierwszy opublikowano w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, dokonując jednocześnie – w celu zapewnienia porównywalności danych – stosownych przeliczeń dla lat poprzednich.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom, które przekazując dane przyczyniły się do wzbogacenia zakresu prezentowanych informacji, a tym samym pogłębienia wiedzy z zakresu leśnictwa.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, grudzień 2010 r.

SPIS RZECZY

CONTENTS

		Strona Page
Przedmowa	Preface	3—4
Uwagi ogólne	General notes	18—20

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY	x	21
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2009 r.	<i>Forest land and forest cover in 2009</i>	1	23
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane wykonane w lasach prywatnych w 2009 r.	<i>Renewals, afforestation and other forest breeding work in private forests in 2009</i>	2	24
Pozyskanie drewna (grubizny) w 2009 r.	<i>Removals (timber) in 2009</i>	3	25
Pożary lasów według przyczyn powstania w 2009 r.	<i>Forest fires by causes in 2009</i>	4	26
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2009 r.	<i>Area of special nature value protected by law in 2009</i>	5	27
Parki krajobrazowe według kategorii gruntów w 2009 r.	<i>Landscape parks by land categories in 2009</i>	6	28
Powierzchnia lasów ochronnych w 2009 r.	<i>Protective forest areas in 2009</i>	7	28
Ważniejsze zwierzęta łowne w 2009 r.	<i>Major game species in 2009</i>	8	29
Zatrudnienie i wynagrodzenia w leśnictwie w 2009 r.	<i>Employment and wages and salaries in forestry in 2009</i>	9	30
Zużycie wyrobów przemysłu drzewnego i papierniczego w 2009 r.	<i>Consumption of wood products industry and pulp and paper industry in 2009</i>	10	31
Nakłady inwestycyjne i środki trwałe w leśnictwie w 2009 r.	<i>Investment outlays and fixed assets in forestry in 2009</i>	11	32

		Tablica Table	Strona Page
II. TABLICE PRZEGLĄDOWE	II. REVIEW TABLES	x	33
Ważniejsze dane o leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	Major data on forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	1 (12)	37
Wybrane dane o podregionach w 2009 r.	Selected data by subregion in 2009	2 (13)	38
III. ZASOBY LEŚNE	III. FOREST RESOURCES	x	39
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	Area of forest land and woodiness (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	1 (14)	47
Powierzchnia lasów i lesistość w podregionach, powiatach i gminach w 2009 r.	Area of forest land and woodiness in subregions, powiats and gminas in 2009	2 (15)	48
Powierzchnia gruntów leśnych w miastach w 2009 r.	Area of forest land in urban areas in 2009	3 (16)	51
Powierzchnia gruntów w zarządzie Lasów Państwowych według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	Area of land managed by Regional Directorates of the State Forests in 2009	4 (17)	52
Powierzchnia lasów prywatnych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	Area of private forests (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	5 (18)	56
Powierzchnia lasów prywatnych według powiatów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	Area of private forests by powiats (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	6 (19)	56
Powierzchnia lasów według wieku drzewostanów	Forest area by age of tree stands	7 (20)	57
Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych według wieku drzewostanów (2005, 2006, 2007, 2008)	Forest area managed by the State Forests by age of tree stands (2005, 2006, 2007, 2008)	8 (21)	57
Powierzchnia lasów według składu gatunkowego drzewostanów	Forest area by species structure of tree stands	9 (22)	58
Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych według składu gatunkowego drzewostanów (2005, 2006, 2007, 2008)	Forest area managed by the State Forests by species structure of tree stands (2005, 2006, 2007, 2008)	10 (23)	58
Powierzchnia lasów według typów siedliskowych lasu	Forest area by forest habitat type	11 (24)	59
Struktura powierzchni lasów w zarządzie Lasów Państwowych według typów siedliskowych lasu (2005, 2006, 2007, 2008)	Structure of area of forests managed by the State Forests by forest site type (2005, 2006, 2007, 2008)	12 (25)	59

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009) . . .	<i>Area of protective forests managed by the State Forests (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	13 (26)	60
Struktura powierzchni rezerwatów i lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Structure of area of nature reserves and protective forests managed by the State Forests (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	14 (27)	60
Zasoby drzewne na pniu według wieku drzewostanów	<i>Growing stock by age of tree stands</i>	15 (28)	61
Zasoby drzewne na pniu w lasach w zarządzie Lasów Państwowych według wieku drzewostanów (2005, 2006, 2007, 2008)	<i>Growing stock of forests managed by the State Forests by age of tree stands (2005, 2006, 2007, 2008)</i>	16 (29)	61
Zasoby drzewne na pniu według składu gatunkowego drzewostanów	<i>Growing stock by species structure of tree stands</i>	17 (30)	62
Zasoby drzewne na pniu w zarządzie Lasów Państwowych według składu gatunkowego drzewostanów (2005, 2006, 2007, 2008)	<i>Growing stock of forests managed by the State Forests by species structure of tree stands (2005, 2006, 2007, 2008)</i>	18 (31)	62
Struktura zasobów drzewnych na pniu w rezerwach i lasach ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych według grup lasów i kategorii ochronności (2005, 2006, 2007, 2008)	<i>Structure of growing stocks in nature reserves and protective forests managed by the State Forests by forest groups and categories of protectiveness (2005, 2006, 2007, 2008)</i>	19 (32)	62
IV. ZAGOSPODAROWANIE LASU I ZADRZEWIENIA	IV. MANAGEMENT OF FORESTS AND TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST	x	65
A. HODOWLA I OCHRONA LASU	A. SILVICULTURE AND PROTECTION	x	68
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	1 (33)	68
Powierzchnia gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Area of non-forest land afforested and designated for afforestation (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	2 (34)	69
Zalesienia wykonane w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich 2007-2013.	<i>Afforestation carried out within in the rural development programme 2007-2013</i>	3 (35)	70
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane w lasach prywatnych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work in private forest (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (36)	71

		Tablica Table	Strona Page
Hodowla selekcyjna drzew leśnych - baza nasienna według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Selective cultivation of forest tree species - seed base by Regional Directorates of the State Forests in 2009.</i>	5 (37)	72
Powierzchnia wyłączonych drzewostanów nasiennych według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009	<i>Area of permanent seed stands by Regional Directorates of the State Forests in 2009</i>	6 (38)	72
Powierzchnia gospodarczych drzewostanów nasiennych według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Area of temporary seed stands by Regional Directorates of the State Forests in 2009</i>	7 (39)	72
Charakterystyka produkcji szkółkarskiej według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Characteristics of nursery production by Regional Directorates of the State Forests in 2009</i>	8 (40)	73
Ochrona lasu według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Forest protection by Regional Directorates of the State Forests in 2009</i>	9 (41)	73
Powierzchnia lasów zagrożona przez choroby infekcyjne (grzybowe) według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Forest area threatened by infectious diseases (fungal) by Regional Directorates of the State Forests in 2009</i>	10 (42)	73
B. ZADRZEWIENIA	B. TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST	x	74
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	11 (43)	74
Zadrzewienia i pozyskanie drewna (grubizny) z zadrzewień w lasach według podregionów i powiatów w 2009 r.	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (timber) in forests by subregions and powiats in 2009.</i>	12 (44)	74
Zadrzewienia według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Trees and shrubs outside by Regional Directorates of the State Forests in 2009</i>	13 (45)	74
V. GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE LASU	V. ECONOMIC EXPLOITATION OF THE FOREST	x	75
Pozyskanie drewna (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Removals (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	1 (46)	78
Pozyskanie drewna według form własności i sortymentów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Removals by assortments and forest ownership categories (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	2 (47)	78
Pozyskanie drewna (grubizny) w lasach państwowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Removals (timber) in public forests (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (48)	79

		Tablica Table	Strona Page
Pozyskanie drewna (grubizny) w lasach prywatnych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Removals (timber) in private forests (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (49)	79
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest areas (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	5 (50)	80
Skup owoców leśnych oraz grzybów leśnych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Procurement of forest fruits and mushrooms (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (51)	80
Pozyskanie niektórych użytków ubocznych w lasach w zarządzie Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Removals of some non-wood forest products in the forest managed by the State Forests in 2009.</i>	7 (52)	80
VI. ZAGROŻENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA LEŚNEGO ORAZ PRZYRODY	VI. FOREST ENVIRONMENT AND NATURE: THREATS AND PROTECTION	x	81
Grunty leśne wyłączone z produkcji leśnej na cele nieleśne (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Forest land designated for non-forest purposes (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	1 (53)	87
Pożary lasów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Forest fires (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	2 (54)	87
Pożary lasów według przyczyn powstania (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Forest fires by causes (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (55)	87
Pożary lasów w zarządzie Lasów Państwowych według przyczyn powstania i Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Forest fires managed by the State Forests by causes and by Regional Directorates in 2009</i>	4 (56)	88
Ochrona przeciwpożarowa lasów w zarządzie Lasów Państwowych według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Forest protection of forest managed by Regional Directorates of the State Forests in 2009.</i>	5 (57)	88
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (58)	89
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według rodzajów obiektów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value by type of objects (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	7 (59)	89
Parki narodowe (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>National parks (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	8 (60)	89
Parki narodowe według kategorii gruntów w 2009 r.	<i>National parks by land categories in 2009</i>	9 (61)	90

		Tablica Table	Strona Page
Parki narodowe według kategorii ochronności w 2009 r.	<i>National parks by categories of protectiveness in 2009</i>	10 (62)	90
Parki narodowe według form własności (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).	<i>National parks by ownership categories (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	11 (63)	90
Ochrona lasu w Drawieńskim Parku Narodowym (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Protection of forest in Drawieński National Park (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	12 (64)	91
Pozyskanie drewna w Drawieńskim Parku Narodowym według kategorii cięć (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Removals in Drawieński National Park by categories of fellings (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	13 (65)	91
Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w parkach narodowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Harmful activity and protection of harmful activity in national parks (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	14 (66)	91
Rezerwy przyrody (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Nature reserves (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	15 (67)	92
Parki krajobrazowe według kategorii gruntów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Landscape parks by land categories (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	16 (68)	92
Obszary chronionego krajobrazu wprowadzone rozporządzeniem wojewody i uchwałą rady gminy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009) . .	<i>Landscape protected established by regulation of voivode and resolution of gmina board (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	17 (69)	93
Pomniki przyrody wprowadzone rozporządzeniem wojewody i uchwałą rady gminy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Nature monuments established by regulation of voivode and resolution of gmina board (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	18 (70)	93
Indywidualne formy ochrony przyrody wprowadzone rozporządzeniem wojewody i uchwałą rady gminy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009) . .	<i>Individual forms of nature protection established by regulation of voivode and resolution of gmina board (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	19 (71)	93
Powierzchnia lasów ochronnych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Area of protective forests (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	20 (72)	94
Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronionych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>State of population of major protected animals (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	21 (73)	94
Strefy ochronne stanowisk lęgowych gatunków prawnie chronionych w 2009 r.	<i>Protective zones of breeding grounds of species protected legally in 2009</i>	22 (74)	94
Leśne kompleksy promocyjne w 2009 r.	<i>Promotional forest complexes in 2009</i>	23 (75)	94

		Tablica Table	Strona Page
Rekordy dendrologiczne w 2009 r. . . .	<i>Dendrological records in 2009</i>	24 (76)	95
Działalność ośrodka sanatoryjnego dla zwierząt dziko żyjących prawnie chronionych w 2009 r.	<i>The activities of sanatorium resort for wild animals protected by law in 2009</i>	25 (77)	95
Obiekty wykorzystywane w edukacji leśnej w 2009 r.	<i>Objects used for forest education in 2009</i>	26 (78)	96
Formy prowadzonej edukacji leśnej w 2009 r.	<i>Forms of forest education performed in 2009</i>	27 (79)	97
Ścieżki edukacyjne w 2009 r.	<i>Educational paths in 2009</i>	28 (80)	97
VII. ŁOWIECTWO.	VII. HUNTING	x	109
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie w łowieckim roku gospodarczym (2005, 2006, 2007, 2008, 2009) . .	<i>Circles and members of the Polish Hunting Association and hunting districts in hunting economic year (2005, 2006, 2007, 2008, 2009) .</i>	1 (81)	113
Ważniejsze zwierzęta łowne (2006, 2007, 2008, 2009, 2010)	<i>Major game species (2006, 2007, 2008, 2009, 2010)</i>	2 (82)	113
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku gospodarczym (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10).	<i>Shot of the main game in hunting economic year (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	3 (83)	113
Główne gatunki zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009). . .	<i>Main game and protected animals in national parks (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).</i>	4 (84)	114
Regulacja populacji zwierząt łownych w parkach narodowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Control of population of game in national parks (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	5 (85)	114
Pozyskanie, liczebność i zagęszczenie wybranych gatunków zwierzyny łownej w łowieckim roku gospodarczym (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Yielding, size and density of selected game species in hunting economic year (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	6 (86)	115
Pozyskanie i zagęszczenie zwierzyny łownej w sezonie łowieckim 2009/10 według powiatów	<i>Yielding and density of game in the hunting season 2009/10 by powiats</i>	7 (87)	116
Struktura pozyskiwania jeleni (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Deer yielding structure (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	8 (88)	117

		Tablica Table	Strona Page
Struktura pozyskiwania saren (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Roe deer yielding structure (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	9 (89)	117
Struktura pozyskiwania dzików (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Boar yielding structure (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	10 (90)	117
Zwierzyna łowna w nadleśnictwach województwa lubuskiego w 2009 r.	<i>Game in forest districts of lubuskie voivodship in 2009</i>	11 (91)	117
Organizacja polowań dewizowych według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w 2009 r. . .	<i>Organisation huntings for foreigners by Regional Directorates of the State Forests</i>	12 (92)	119
Koła i członkowie kół oraz obwody łowieckie (2006, 2007, 2008, 2009, 2010).	<i>Circles and members and hunting districts (2006, 2007, 2008, 2009, 2010)</i>	13 (93)	120
Członkowie kół łowieckich (2006, 2007, 2008, 2009, 2010).	<i>Members of hunting circles (2006, 2007, 2008, 2009, 2010)</i>	14 (94)	120
Szkolenia dla nowowstępujących i selekcjonerów (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Training for new members and cullers (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	15 (95)	120
Kategorie obwodów łowieckich w Zarządzie Okręgowym Polskiego Związku Łowieckiego w Zielonej Górze w 2009 r.	<i>Categories of hunting districts in District on the Board of the Polish Hunting Association in Zielona Góra in 2009</i>	16 (96)	120
Ważniejsze gatunki zwierząt łownych w obwodach kół łowieckich (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).	<i>Main game species in hunting districts of shoots (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).</i>	17 (97)	121
Pozyskanie ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09)	<i>Yielding of major game species (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09).</i>	18 (98)	121
Powierzchnia zredukowana upraw rolnych i wysokość wypłaconych odszkodowań (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09)	<i>Reduced area of agricultural crops and compensation paid (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09).</i>	19 (99)	122
Liczba godzin przepracowanych społecznie przez myśliwych na rzecz kół łowieckich (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Number of hours worked for hunts voluntarily by hunters (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	20 (100)	122
VIII. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W LEŚNICTWIE. KADRY DLA LEŚNICTWA	VIII. EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN FORESTRY. FORESTRY STAFF	x	123
A. PRACUJĄCY	A. EMPLOYMENT.	x	129

		Tablica Table	Strona Page
Pracujący według statusu zatrudnienia w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Employed persons by employment status in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	1 (101)	129
Pracujący według statusu zatrudnienia i sektorów własności w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Employed persons in forestry by employment status and ownership sectors (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	2 (102)	129
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Employees hired on the basis of an employment contract in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (103)	129
Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Hires and terminations in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (104)	130
Przyjęcia do pracy w leśnictwie pracowników pełnozatrudnionych według źródeł rekrutacji (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Hires on full-time basis in forestry by sources of recruitment (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	5 (105)	130
Zwolnienia z pracy w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Terminations in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (106)	130
Przeciętne zatrudnienie w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Average paid employment in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	7 (107)	130
B. WARUNKI PRACY	B. WORK CONDITIONS	x	131
Liczba zatrudnionych w zakładach objętych badaniem dotyczącym pracy w warunkach zagrożenia w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Number of persons working in forest enterprises covered by the survey on hazardous conditions at work (2008, 2009)</i>	8 (108)	131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń badanej zbiorowości w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Persons working in hazardous conditions in forestry by groups and intensity of dangers in surveyed community (2008, 2009)</i>	9 (109)	131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia według grup czynników w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Persons working in hazardous conditions to agents harmful and hazardous to health in forestry by groups of conditions (2008, 2009)</i>	10 (110)	132
Likwidacja lub ograniczenie zagrożeń w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Liquidation or limitation of threats in forestry (2008, 2009)</i>	11 (111)	132
Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Benefits for persons working in hazardous and strenuous conditions in forestry (2008, 2009)</i>	12 (112)	133

		Tablica Table	Strona Page
Odszkodowania i koszt odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Compensations and benefits of accidents at work and occupational diseases in forestry (2008, 2009)</i>	13 (113)	133
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Persons injured in accidents at work in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	14 (114)	133
Wypadki przy pracy w leśnictwie według wydarzeń i przyczyn (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Accidents at work in forestry by causes and events (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	15 (115)	133
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego (2008, 2009)	<i>Employees on positions for which evaluation of occupational risk was done (2008, 2009)</i>	16 (116)	134
C. WYNAGRODZENIA.	C. WAGES AND SALARIES	x	134
Wynagrodzenia brutto w leśnictwie w 2009 r.	<i>Gross wages and salaries in forestry in 2009.</i>	17 (117)	134
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w leśnictwie w 2009 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in forestry in 2009</i>	18 (118)	134
D. UCZNIOWIE, STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH. ORGANIZACJE SPOŁECZNE	D. STUDENTS AND GRADUATES OF SECONDARY AND HIGHER EDUCATION. SOCIAL ORGANIZATIONS	x	135
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych według profili kształcenia - kształtowanie środowiska (2008/09, 2009/10)	<i>Students and graduates of specialized secondary schools by profile of education - development of the environment (2008/09, 2009/10)</i>	19 (119)	135
Studenci na kierunkach inżynieria środowiska i ochrona środowiska (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of environmental engineering and environmental protection (2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	20 (120)	135
Absolwenci studiów na kierunkach inżynieria środowiska i ochrona środowiska (2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09)	<i>Graduates of environmental engineering and environmental protection (2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09)</i>	21 (121)	136
Członkowie Polskiego Towarzystwa Leśnego (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).	<i>Members of the Polish Forestry Society (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	22 (122)	136
Koła i członkowie Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Circles and members of Association of Foresters and Wood Technologists (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	23 (123)	136

		Tablica Table	Strona Page
IX. EKONOMICZNE ASPEKTY LEŚNICTWA	IX. FORESTRY ECONOMIC ASPECTS	x	137
A. PODMIOTY GOSPODARCZE W LEŚNICTWIE	A. ECONOMIC ENTITIES IN FORESTRY	x	141
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	1 (124)	141
Spółki handlowe według rodzaju kapitału w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Commercial companies by type of capital in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	2 (125)	141
Spółki handlowe według według form prawnych w leśnictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Commercial companies by legal forms in forestry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (126)	141
B. ZUŻYCIЕ WYROBÓW PRZEMYSŁU DRZEWNЕGO I PAPIERNICZЕGO	B. CONSUMPTION OF PRODUCTS OF WOOD INDUSTRY AND PULP AND PAPER INDUSTRY	x	142
Zużycie wyrobów przemysłu drzewnego i papierniczego w 2009 r.	<i>Consumption of products of wood industry and pulp and paper industry in 2009</i>	4 (127)	142
Zużycie wyrobów przemysłu drzewnego i papierniczego według sekcji w 2009 r.	<i>Consumption of products of wood industry and pulp and paper industry by sections in 2009</i>	5 (128)	142
Zużycie wybranych wyrobów prze- mysłu drzewnego i papierniczego według form własności w 2009 r.	<i>Consumption of selected wood products industry and pulp and paper industry by ownership in 2009</i>	6 (129)	142
C. NAKŁADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE W LEŚNICTWIE	C. INVESTMENT OUTLAYS AND FIXED ASSETS IN FORESTRY	x	143
Nakłady inwestycyjne i środki trwałe w leśnictwie (2008, 2009)	<i>Investment outlays and fixed assets in forestry (2008, 2009)</i>	7 (130)	143
Nakłady inwestycyjne i środki trwałe w przedsiębiorstwach według grup środków trwałych w leśnictwie w 2009 r.	<i>Investments outlays and fixed assets in enterprises by fixed assets groups in forestry in 2009</i>	8 (131)	143
D. WYDATKI Z BUDŻETU WOJEWODY I DOCHODY GMIN Z TYTUŁU PODATKU LEŚNEGO	D. EXPENDITURES OF VOIVODE BUDGET AND INCOME OF GMINAS FROM FOREST TAX	x	144
Wydatki z budżetu wojewody na leśnictwo (2005, 2006)	<i>Expenditure of voivode budget on forestry (2005, 2006)</i>	9 (132)	144
Dochody budżetów gmin z tytułu podatku leśnego (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Income of gminas budgets from forest tax (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).</i>	10 (133)	144

SPIS WYKRESÓW

LIST OF CHARTS

	Str. Page
Lesistość według podregionów i powiatów w 2009 r.	<i>Forest cover by subregions and powiats in 2009</i> 35
Struktura powierzchni województwa według kierunków wykorzystania w 2009 r.	<i>Voivodship area structure according to directions of utilization in 2009</i> 36
Lasy według podregionów w 2009 r.	<i>Forest by subregions in 2009</i> 36
Struktura powierzchni lasów według składu gatunkowego drzewostanów	<i>Structure of forest area by species structure of tree stands.</i> 41
Struktura zasobów drzewnych na pniu według wieku drzewostanów	<i>Structure of growing stocks by tree age</i> 41
Struktura gruntów leśnych w 2009 r.	<i>Structure of forest land in 2009</i> 42
Struktura powierzchni lasów według wieku drzewostanów	<i>Structure of forest area by age of tree stands</i> 42
Struktura zasobów drzewnych na pniu według składu gatunkowego drzewostanów	<i>Structure of growing stocks by species structure of tree stands</i> 43
Struktura powierzchni lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych w 2009 r.	<i>Structure of area of protective forests managed by the State Forests in 2009</i> 43
Struktura powierzchni według typów siedliskowych lasu	<i>Structure of area forests by forest site types</i> 44
Zasobność według składu gatunkowego drzewostanów	<i>Resources of gross timber by species structure of tree stands.</i> 44
Odnowienia i zalesienia w 2009 r.	<i>Renewals and afforestation in 2009</i> 64
Struktura pozyskiwania drewna (grubizny) z zadrzewień w 2009 r.	<i>Structure of removals (timber) in forestry in 2009.</i> 64
Struktura pozyskiwania drewna według sortymentów w 2009 r.	<i>Structure of removals by assortments in 2009</i> 76
Skup owoców leśnych oraz grzybów leśnych	<i>Procurement of forest fruits and mushrooms</i> 76
Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w 2009 r.	<i>Structure of areas of particular natural values legally protected in 2009</i> 83
Struktura rezerwatów przyrody w 2009 r.	<i>Structure of nature reserves in 2009</i> 83
Požary lasów	<i>Forest fires</i> 84
Szkodnictwo według Regionalnej Dyrekcji Lasw Państwowych w Zielonej Górze w 2009 r.	<i>Harmful activity in forestry by Regional Directorate of the State Forests in Zielona Góra in 2009.</i> 84
Ważniejsze zwierzęta łowne w 2010 r.	<i>Major game species in 2010</i> 110
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku gospodarczym 2009/2010	<i>Shot of the main game in hunting economy year 2009/2010</i> 110
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment</i> 124
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w leśnictwie w 2009 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in forestry in 2009.</i> 124
Nakłady inwestycyjne i środki trwałe w przedsiębiorstwach według grup środków trwałych w leśnictwie w 2009 r.	<i>Investment outlays and fixed assets in enterprises by fixed assets groups in forestry in 2009</i> 138

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, wykresy.

English version: preface, contents, graphs.

UWAGI OGÓLNE

Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę lasów w 2009 r. na tle lat poprzednich.

Część tabelaryczna publikacji obejmuje 9 działów charakteryzujących zasoby leśne, zagospodarowanie lasu i zadrzewienia, gospodarcze wykorzystanie lasu, zagrożenie i ochronę środowiska leśnego oraz przyrody, łowiectwo, zatrudnienie i wynagrodzenia w leśnictwie, zużycie wyrobów przemysłu drzewnego i papierniczego oraz nakłady inwestycyjne i środki trwałe w leśnictwie.

Podstawowym źródłem danych zawartych w publikacji są materiały z rocznej sprawozdawczości GUS.

Prezentowane informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wiczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów i wojewodów (na mocy art. 40 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach - tekst jednolity Dz. U. 2005 Nr 45, poz. 435 z późniejszymi zmianami), gmin lub związków komunalnych oraz Agencji Nieruchomości Rolnych (na mocy art. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw - Dz. U. 1994 Nr 1, poz. 3 oraz ustawy o lasach);

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsiosób fizycznych,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej i kółek rolniczych oraz oddane im w zarząd i bezpłatne użytkowanie,
- d) innych osób prawnych, np. kościołów i związków wyznaniowych, organizacji społecznych i partii politycznych, związków zawodowych oraz spółek prywatnych.

W tablicach prezentujących leśnictwo na tle całej gospodarki narodowej (dział IX „Ekonomiczne aspekty leśnictwa”) dane zostały **zagregowane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007** opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej - Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności - PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych

przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „Przemysł” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Do prezentacji danych statystycznych według sektorów własnościowych przyjęto następujące grupowania:

- **sektor publiczny** - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - **sektor prywatny** - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
- „Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

Dane według **sekcji PKD** oraz w podziale terytorialnym opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw. **Metoda przedsiębiorstw** (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według

poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Grupowania pracujących dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wprowadzonej rozporządzeniem ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami.

Grupowania środków trwałych dokonano na podstawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) wprowadzonej z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. 112, poz. 1317 z późniejszymi zmianami).

Dane dotyczące **pozyskania drewna w układzie sortymentowym** zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU).

Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych** (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r., z późniejszymi zmianami). Klasyfikacja ta ma na celu zapewnienie zbierania, opracowywania i udostępniania na obszarze UE porównywalnych danych dla

określonych statystyk regionalnych państw członkowskich.

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) opracowana została w oparciu o istniejący zasadniczy trójstopniowy podział kraju na województwa, powiaty i gminy, przy pomocy którego wyodrębnione zostały także dwa dodatkowe nieadministracyjne poziomy, tj. regiony i podregiony. NTS dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na 5 poziomach, z czego: 3 określono jako poziomy regionalne (regiony, województwa, podregiony) a 2 określono jako poziomy lokalne (powiaty i miasta na prawach powiatu, gminy).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości ogółem.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska	(-)	- zjawisko nie wystąpiło; - <i>magnitude zero</i> ;
Zero	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; - <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of unit</i> ;
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05; - <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of unit</i> ;
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych; - <i>data not available or not reliable</i> ;
Znak	x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe; - <i>not applicable</i> ;
„W tym”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. - <i>indicates that not all elements of sum are given</i> .

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc <i>thousand</i>	r.	=	rok
mln	=	milion <i>million</i>	dok.	=	dokończenie <i>continued</i>
zł	=	złoty <i>zloty</i>	poz.	=	pozycja
szt	=	sztuka <i>piece</i>	EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautés Européennes</i>
t	=	tona <i>tonne</i>	FAO	=	Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa <i>Food and Agriculture Organization of the United Nations</i>
cm	=	centymetr <i>centimetre</i>	IUCN	=	Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych <i>The International Union for Conservation of nature and Natural Resources</i>
m ²	=	metr kwadratowy <i>square metre</i>	OECD	=	Organizacja Wspólnoty Gospodarczej i Rozwoju <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>
ha	=	hektar <i>hectare</i>	UE	=	Unia Europejska <i>European Union</i>
m ³	=	metr sześcienny <i>cubic metre</i>			
dam ³ (tys. m ³)	=	dekametr sześcienny (tysiąc metrów sześciennych) <i>cubic decametre</i>			
cd.	=	ciąg dalszy <i>continued</i>			
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw			

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

I. Voivodship on the background of the country

TABL. 1. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	Powierzchnia lasów			
		razem	lasy publiczne		
			razem	własność Skarbu Państwa	
				razem	w tym
Lasy Państwowe					
w tys. ha					
P O L S K A	9295,6	9088,6	7434,1	7350,6	7068,4
Dolnośląskie	603,9	587,8	572,2	565,1	549,8
Kujawsko-pomorskie ..	428,6	418,7	372,1	368,5	366,8
Lubelskie	582,2	573,7	345,2	344,1	323,2
Lubuskie	705,0	683,8	675,0	673,0	665,7
Łódzkie	389,6	382,3	254,8	251,6	246,2
Małopolskie	437,7	432,4	244,9	233,3	198,8
Mazowieckie	814,0	802,1	455,6	453,2	417,0
Opolskie	256,3	249,3	237,8	236,3	231,7
Podkarpackie	674,8	663,8	558,3	530,1	486,6
Podlaskie	624,0	614,1	417,1	415,8	379,4
Pomorskie	679,1	661,4	589,2	585,8	571,4
Śląskie	400,9	391,2	312,6	308,8	301,9
Świętokrzyskie	332,9	326,4	236,0	235,2	223,8
Warmińsko-mazurskie	756,0	735,4	691,3	687,9	680,3
Wielkopolskie	783,8	763,2	682,5	676,9	660,4
Zachodniopomorskie ..	826,9	803,1	789,4	785,0	765,2

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia lasów (dok.)				Lesistość	
	lasy publiczne (dok.)		lasy prywatne	Grunty związane z gospodarką leśną	w %	lokata województwa
	własność Skarbu Państwa (dok.)	gminne				
	w tym					
	parki narodowe					
	w tys. ha					
P O L S K A	183,9	83,5	1654,5	207,1	29,1	x
Dolnośląskie	9,6	7,1	15,6	16,1	29,5	8
Kujawsko-pomorskie ..	-	3,6	46,7	9,9	23,3	13
Lubelskie	12,0	1,1	228,5	8,5	22,8	14
Lubuskie	4,6	2,0	8,8	21,2	48,9	1
Łódzkie	0,1	3,2	127,5	7,3	21,0	16
Małopolskie	27,1	11,7	187,4	5,3	28,5	9
Mazowieckie	26,9	2,4	346,4	12,0	22,6	15
Opolskie	-	1,5	11,5	7,0	26,5	11
Podkarpackie	40,3	28,2	105,5	11,0	37,2	2
Podlaskie	32,5	1,3	196,9	9,9	30,4	6
Pomorskie	9,9	3,3	72,2	17,7	36,1	3
Śląskie	-	3,8	78,6	9,7	31,7	5
Świętokrzyskie	7,1	0,8	90,4	6,5	27,9	10
Warmińsko-mazurskie	-	3,4	44,1	20,7	30,4	6
Wielkopolskie	4,9	5,6	80,7	20,6	25,6	12
Zachodniopomorskie ..	8,9	4,4	13,6	23,8	35,1	4

TABL. 2. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE WYKONANE W LASACH PRYWATNYCH W 2009 R.**

WOJEWÓDZTWA	Odnowienia i zalesienia					
	ogółem	odnowienia razem	odnowienia sztuczne		odnowienia naturalne	zalesienia użytków rolnych i nieużytków ^b
			zrębów na powierzchni otwartej ^a	halizin i płazowin		
w tys. ha						
P O L S K A	5473,4	1740,2	799,4	254,5	686,3	3733,2
Dolnośląskie	295,6	23,7	20,8	1,7	1,2	271,9
Kujawsko-pomorskie ..	210,0	45,3	33,8	10,2	1,3	164,7
Lubelskie	505,2	208,1	18,6	58,9	130,6	297,1
Lubuskie	140,9	16,3	12,6	3,7	-	124,6
Łódzkie	312,8	78,6	39,5	8,0	31,1	234,2
Małopolskie	432,9	375,3	118,1	7,7	249,5	57,6
Mazowieckie	570,5	160,6	67,0	39,3	54,3	409,9
Opolskie	62,3	6,7	0,9	1,8	4,0	55,6
Podkarpackie	373,0	102,8	48,3	8,8	45,7	270,2
Podlaskie	307,2	132,4	67,6	38,3	26,5	174,8
Pomorskie	278,7	129,3	119,0	9,0	1,3	149,4
Śląskie	169,3	132,8	81,4	4,5	46,9	36,5
Świętokrzyskie	279,7	121,8	42,8	16,5	62,5	157,9
Warmińsko-mazurskie	1016,9	70,8	19,2	35,0	16,6	946,1
Wielkopolskie	404,4	123,3	103,9	6,8	12,6	281,1
Zachodniopomorskie ..	114,0	12,4	5,9	4,3	2,2	101,6

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Poprawki i uzupełnienia	Pielęgnowanie lasu		Powierzchnia objęta trzebieżami
		ogółem	w tym upraw i młodników	
	w tys. ha			
P O L S K A	773	14697	14632	56080
Dolnośląskie	13	198	198	521
Kujawsko-pomorskie ..	70	1069	1069	1882
Lubelskie	59	2187	2187	13467
Lubuskie	15	201	201	384
Łódzkie	10	548	543	4546
Małopolskie	21	1141	1141	4107
Mazowieckie	91	1929	1929	8399
Opolskie	2	171	139	187
Podkarpackie	101	1593	1574	3785
Podlaskie	23	646	646	4453
Pomorskie	34	812	812	2229
Śląskie	20	440	439	1960
Świętokrzyskie	68	692	692	4598
Warmińsko-mazurskie	102	1833	1826	1290
Wielkopolskie	137	1166	1165	3663
Zachodniopomorskie ..	7	71	71	609

^a Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanu. ^b Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

TABL. 3. POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY) W 2009 R.

WOJEWÓDZTWA	Ogółem	Lasy publiczne				własność gmin
		razem	Skarbu Państwa			
			razem	w tym		
				Lasy Państwowe ^a	parki narodowe	
w dam ³						
P O L S K A	32701,5	31611,9	31482,3	31188,1	191,9	129,6
Dolnośląskie	3010,8	2998,8	2984,5	2970,9	13,5	14,3
Kujawsko-pomorskie ..	1595,3	1562,1	1557,9	1556,1	-	4,2
Lubelskie	1368,9	1209,7	1209,2	1183,7	23,3	0,5
Lubuskie	2562,0	2553,6	2552,0	2541,0	11,0	1,7
Łódzkie	1101,9	1027,3	1024,8	1016,4	-	2,4
Małopolskie	1146,4	962,7	938,6	851,4	57,9	24,1
Mazowieckie	1819,0	1685,3	1682,9	1656,8	23,5	2,5
Opolskie	1083,0	1073,3	1069,5	1058,7	-	3,8
Podkarpackie	2072,8	1984,8	1936,6	1914,3	19,3	48,2
Podlaskie	1773,8	1702,8	1702,6	1689,9	12,0	0,2
Pomorskie	2537,4	2479,3	2475,8	2469,3	5,0	3,5
Śląskie	2085,9	1988,3	1980,7	1979,6	-	7,6
Świętokrzyskie	977,0	921,8	921,7	918,9	2,2	0,1
Warmińsko-mazurskie	3190,3	3154,8	3148,1	3142,8	-	6,7
Wielkopolskie	2848,2	2785,3	2777,9	2734,7	9,8	7,3
Zachodniopomorskie ..	3528,8	3522,1	3519,5	3503,5	14,3	2,5

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Lasy prywatne w dam ³	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów			
		ogółem w m ³	lokata	lasy publiczne	lasy prywatne
				w m ³	
P O L S K A	1089,5	359,8	x	425,2	65,9
Dolnośląskie	12,0	512,2	2	524,0	76,8
Kujawsko-pomorskie ..	33,2	381,0	7	419,8	71,2
Lubelskie	159,1	238,6	15	350,5	69,6
Lubuskie	8,3	374,7	8	378,3	94,9
Łódzkie	74,6	288,2	13	403,2	58,5
Małopolskie	183,8	265,2	14	393,0	98,0
Mazowieckie	133,6	226,8	16	369,9	38,6
Opolskie	9,7	434,5	4	451,4	84,8
Podkarpackie	88,0	312,3	10	355,5	83,4
Podlaskie	71,0	288,9	12	408,2	36,1
Pomorskie	58,1	383,6	6	420,8	80,4
Śląskie	97,6	533,2	1	636,0	124,2
Świętokrzyskie	55,1	299,3	11	390,6	61,0
Warmińsko-mazurskie	35,6	433,8	5	456,3	80,8
Wielkopolskie	62,9	373,2	9	408,1	78,0
Zachodniopomorskie ..	6,7	439,4	3	446,1	49,3

^a Grupowanie metodą według siedziby nadleśnictwa.

TABL. 4. POŻARY LASÓW WEDŁUG PRZYCZYN POWSTANIA W 2009 R.

WOJEWÓDZTWA	Pożary lasów		Według przyczyn powstania w ha		
	liczba	powierzchnia w ha	podpalenie	nieostrożność	
				nieletnich	dorosłych
P O L S K A	9161	4400,47	2035,38	21,29	1147,98
Dolnośląskie	630	256,25	93,84	0,53	77,82
Kujawsko-pomorskie ..	584	149,21	101,51	0,01	9,80
Lubelskie	201	111,36	50,13	0,23	52,93
Lubuskie	666	62,98	37,67	0,69	18,46
Łódzkie	798	376,32	140,65	1,06	175,99
Małopolskie	139	47,86	37,29	1,00	3,91
Mazowieckie	2027	986,90	467,97	6,73	237,75
Opolskie	205	43,60	19,12	0,56	2,47
Podkarpackie	484	283,99	142,72	0,12	90,36
Podlaskie	305	559,98	92,10	3,00	70,78
Pomorskie	388	104,43	24,09	6,07	50,92
Śląskie	819	521,00	227,81	0,48	195,44
Świętokrzyskie	762	469,98	428,38	0,43	38,40
Warmińsko-mazurskie	261	174,38	109,31	0,01	12,18
Wielkopolskie	632	200,73	51,09	0,17	89,42
Zachodniopomorskie ..	260	51,50	11,70	0,20	21,35

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Według przyczyn powstania w ha (dok.)					Przeciętna powierzchnia objęta jednym pożarem w ha
	wyładowania atmosferyczne	wady i nieprawidłowa eksploatacja		pozostałe	nieustalone	
		urzędzeń technicznych	środków transportu			
P O L S K A	1,02	13,90	19,82	184,51	976,57	0,48
Dolnośląskie	0,02	-	-	8,21	75,83	0,41
Kujawsko-pomorskie ..	-	-	-	11,47	26,42	0,26
Lubelskie	-	0,13	-	1,03	6,91	0,55
Lubuskie	0,15	0,49	0,16	1,06	4,30	0,09
Łódzkie	0,05	6,22	7,32	34,15	10,88	0,47
Małopolskie	-	0,05	-	2,02	3,59	0,34
Mazowieckie	0,50	0,50	1,70	25,59	246,16	0,49
Opolskie	0,02	0,01	1,22	0,11	20,09	0,21
Podkarpackie	0,01	3,00	-	5,52	42,26	0,59
Podlaskie	-	0,93	7,50	8,25	377,42	1,84
Pomorskie	0,13	1,24	0,12	5,55	16,31	0,27
Śląskie	0,10	0,02	0,09	6,95	90,11	0,64
Świętokrzyskie	0,02	-	0,90	0,92	0,93	0,62
Warmińsko-mazurskie	-	-	0,20	19,15	33,53	0,67
Wielkopolskie	0,02	1,28	0,11	50,34	8,30	0,32
Zachodniopomorskie ..	-	0,03	0,50	4,19	13,53	0,20

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

TABL. 5. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA^a W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Ogółem w ha	W % powierzchni województwa	Na 1 mieszkańca w m ²	Parki narodowe ^b	Rezerwy przyrody ^b
				w ha	
P O L S K A	10103727,1	32,3	2647	314483,6	163402,6
Dolnośląskie	362429,7	18,2	1260	11920,9	10486,0
Kujawsko-pomorskie ..	561923,9	31,3	2716	-	9493,2
Lubelskie	569801,8	22,7	2641	18247,2	11549,6
Lubuskie	543502,1	38,9	5381	13642,8	3674,1
Łódzkie	342985,2	18,8	1349	72,4	7427,1
Małopolskie	790351,8	52,1	2396	38114,2	3298,8
Mazowieckie	1054889,4	29,7	2020	38476,1	18221,9
Opolskie	257063,6	27,3	2493	-	811,9
Podkarpackie	794682,9	44,5	3781	46629,3	10989,8
Podlaskie	645476,1	32,0	5425	92078,2	23531,9
Pomorskie	598119,3	32,7	2682	26185,9	8736,5
Śląskie	272770,4	22,1	588	-	4076,7
Świętokrzyskie	755972,0	64,6	5952	7626,4	3817,7
Warmińsko-mazurskie	1123370,5	46,5	7872	-	30764,3
Wielkopolskie	948293,2	31,8	2782	7961,7	4099,3
Zachodniopomorskie ..	482095,2	21,1	2847	13528,5	12423,8

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Parki krajobrazowe ^{bc}	Obszary chronionego krajobrazu ^c	Użytki ekologiczne	Stanowiska dokumentacyjne	Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe
	w ha				
P O L S K A	2518074,8	6973158,7	47337,7	835,1	86434,6
Dolnośląskie	195437,4	138566,2	5123,0	-	896,2
Kujawsko-pomorskie ..	215461,9	329310,3	5193,3	93,6	2371,6
Lubelskie	233211,7	299152,7	6864,7	7,1	768,8
Lubuskie	76933,4	436441,8	3021,4	5,6	9783,0
Łódzkie	95086,1	228026,4	1580,7	13,2	10779,3
Małopolskie	175811,6	571803,7	1130,9	58,9	133,7
Mazowieckie	168150,1	822393,5	1825,6	521,1	5301,1
Opolskie	62407,1	189817,4	685,7	19,1	3322,4
Podkarpackie	272818,5	463000,1	1166,3	15,9	63,0
Podlaskie	83531,9	444173,1	2104,4	0,5	56,1
Pomorskie	152188,9	390360,9	4005,9	29,8	16611,4
Śląskie	227005,5	36987,3	752,5	7,3	3941,1
Świętokrzyskie	126536,9	617145,1	637,5	49,2	159,2
Warmińsko-mazurskie	139399,0	927770,8	4491,3	2,0	20943,1
Wielkopolskie	177928,9	753657,8	2468,8	2,2	2174,5
Zachodniopomorskie ..	116165,9	324551,6	6285,7	9,6	9130,1

^a Bez obszarów sieci Natura 2000. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 6. **PARKI KRAJOBRAZOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Liczba obiektów	Powierzchnia							strefy ochronnej
		parku krajobrazowego						z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody	
		ogółem w ha	w % powierzchni geograficznej ^a	w tym					
				lasy	użytki rolne	wody			
w ha									
P O L S K A	121	2607050,8	8,3	1309815,2	811976,3	102064,3	88976,0	1502392,3	
Dolnośląskie	12	206320,9	10,3	111521,1	67103,3	9408,1	10883,5	78236,4	
Kujawsko-pomorskie ..	8	232762,8	13,0	92103,4	117632,5	12423,3	17300,9	20568,0	
Lubelskie	16	241182,0	9,6	114380,2	105647,6	4192,7	7970,3	210341,0	
Lubuskie	7	77500,8	5,5	38468,1	27854,2	5082,3	567,4	57192,7	
Łódzkie	6	97945,2	5,4	48593,2	40110,2	3718,6	2859,1	87472,1	
Małopolskie	9	178289,7	11,7	-	-	-	2478,1	106968,0	
Mazowieckie	5	173297,0	4,9	96959,8	59061,9	3964,4	5146,9	112414,9	
Opolskie	3	62590,5	6,7	45745,0	14783,9	895,5	183,4	11407,0	
Podkarpackie	7	279652,7	15,7	193279,8	60334,5	3671,3	6834,2	72216,0	
Podlaskie	3	88084,5	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4552,6	73182,5	
Pomorskie	7	167855,3	9,2	107792,9	38780,2	11820,3	15666,4	193278,8	
Śląskie	7	229669,0	18,6	128631,5	55558,5	893,0	2663,5	85122,0	
Świętokrzyskie	9	128876,1	11,0	64638,5	54959,7	2435,1	2339,2	145334,6	
Warmińsko-mazurskie	6	144931,4	6,0	79044,8	33282,0	24618,5	5532,4	84694,8	
Wielkopolskie	11	179306,3	6,0	61603,4	89420,0	9201,9	1377,4	29354,5	
Zachodniopomorskie	5	118786,6	5,2	63372,5	36538,8	8474,3	2620,7	134609,0	

^a Wskaźniki obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

TABL. 7. **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Ogółem		W zarządzie Lasów Państwowych ^a				
	w ha	w % powierzchni lasów	razem	w tym			podmiejskie
				glebochronne	wodochronne	uszkodzone przez przemysł	
w ha							
P O L S K A	3405427	37,5	3310840	324240	1476342	468724	653978
Dolnośląskie	365463	62,2	362295	36485	171362	47650	53017
Kujawsko-pomorskie ..	180571	43,1	178008	44180	51041	10071	66335
Lubelskie	127599	22,2	126667	12834	65568	6323	20659
Lubuskie	210792	30,8	210728	13678	93652	10585	56630
Łódzkie	127639	33,4	125912	4872	29131	41862	41689
Małopolskie	201196	46,5	183738	39924	88281	25409	15295
Mazowieckie	163711	20,4	147912	17545	55230	19465	44540
Opolskie	150848	60,5	149426	1259	59282	66613	16348
Podkarpackie	403490	60,8	395599	30534	263679	39207	33640
Podlaskie	133636	21,8	123066	3116	52038	-	24086
Pomorskie	184509	27,9	182359	28316	80601	-	56563
Śląskie	292543	74,8	274647	11611	49667	177575	24786
Świętokrzyskie	150150	46,1	149160	9092	74614	14508	45128
Warmińsko-mazurskie	152496	20,7	150287	13159	76588	-	28777
Wielkopolskie	312964	41,0	306223	37498	152303	9456	72385
Zachodniopomorskie ..	247821	30,9	244813	20137	113305	-	54100

^a Stan w dniu 1 I.

TABL. 7. **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W 2009 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Lasy ^a		
	prywatne	gminne	
		razem	w tym w miastach i wokół miast
w ha			
P O L S K A	69123	25465	19710
Dolnośląskie	375	2792	2634
Kujawsko-pomorskie ..	1184	1378	1346
Lubelskie	884	48	46
Lubuskie	4	60	36
Łódzkie	219	1508	1507
Małopolskie	15110	2349	925
Mazowieckie	15006	793	747
Opolskie	629	793	490
Podkarpackie	4016	3875	460
Podlaskie	10488	82	72
Pomorskie	103	2047	1946
Śląskie	15910	1987	1883
Świętokrzyskie	877	113	113
Warmińsko-mazurskie	258	1951	1942
Wielkopolskie	3821	2921	2857
Zachodniopomorskie ..	240	2768	2707

^a Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: w zakresie Lasów Państwowych - dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej "Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych - na dzień 1 I).

TABL. 8. **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE ^a W 2009 R.**

Stan w dniu 31 III

WOJEWÓDZTWA	Łosie	Daniele	Muflony	Jelenie	Sarny	Dziki	Lisy	Zające	Ba- żanty	Kuro- patwy
	wsztkach			w tys. szt.						
P O L S K A	8387	23319	2811	180,2	822,0	249,9	198,3	558,7	462,9	388,4
w tym WOJEWÓDZTWA ^b										
Dolnośląskie	-	1056	1158	11,9	82,0	22,3	11,6	19,1	25,3	18,5
Kujawsko-pomorskie	228	2041	65	6,8	40,1	10,8	10,8	40,2	30,3	10,4
Lubelskie	1525	58	-	4,8	47,3	13,4	18,5	51,8	41,2	39,4
Lubuskie	-	619	-	9,9	48,1	15,9	7,7	10,1	13,0	6,8
Łódzkie	111	715	1	3,6	40,5	7,3	9,5	77,6	55,2	61,8
Małopolskie	8	94	-	4,1	29,3	4,2	9,7	35,6	57,0	21,0
Mazowieckie	1411	222	-	4,4	48,4	14,6	19,9	90,3	59,7	67,0
Opolskie	-	1315	39	8,4	32,1	9,6	5,9	7,7	12,0	6,2
Podkarpackie	192	284	34	8,4	40,3	8,5	11,7	17,6	28,5	19,5
Podlaskie	2217	-	-	6,0	22,9	9,4	10,1	37,0	3,8	23,9
Pomorskie	54	959	132	14,0	52,1	17,0	11,7	16,3	5,7	8,1
Śląskie	68	1184	11	7,8	33,4	8,1	8,0	17,5	33,4	15,1
Świętokrzyskie	117	46	-	2,1	15,3	3,9	6,2	29,4	27,7	38,7
Warmińsko-mazurskie	1520	1322	30	15,7	59,7	24,7	15,6	28,2	3,7	9,8
Wielkopolskie	84	5443	363	15,2	85,6	23,6	18,9	48,1	39,6	24,6
Zachodniopomorskie	14	2185	24	23,3	85,5	34,6	12,9	14,9	12,2	11,1

^a Dane szacunkowe. ^b Dane według województw nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

TABL. 9. **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIE W LEŚNICTWIE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Pracujący ^{abc}		Przyjęcia do pracy ^c	
	w osobach	w odsetkach	w osobach	współczynnik przyjęć w %
P O L S K A	30956	100,0	2784	9,3
Dolnośląskie	2780	9,0	264	9,1
Kujawsko-pomorskie	1597	5,1	278	17,8
Lubelskie	1570	5,1	44	3,4
Lubuskie	2355	7,6	491	22,6
Łódzkie	986	3,2	82	8,2
Małopolskie	1379	4,5	96	8,2
Mazowieckie	1821	5,9	162	7,0
Opolskie	1001	3,2	83	9,5
Podkarpackie	2099	6,8	141	7,4
Podlaskie	1554	5,0	99	7,5
Pomorskie	2117	6,8	144	6,9
Śląskie	1643	5,3	124	8,1
Świętokrzyskie	997	3,2	41	4,6
Warmińsko-mazurskie	3137	10,1	258	8,0
Wielkopolskie	3271	10,6	262	8,8
Zachodniopomorskie	2649	8,6	215	8,2

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Zwolnienia z pracy ^c		Przeciętne zatrudnienie ^d		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^d	
	w osobach	współczynnik zwolnień w %	w osobach	w odsetkach	w zł	lokata
P O L S K A	3657	12,2	41269	100,0	3496,75	x
Dolnośląskie	331	11,5	3854	9,3	3646,27	5
Kujawsko-pomorskie	244	15,7	2125	5,1	3703,81	3
Lubelskie	102	8,0	1784	4,3	3582,90	6
Lubuskie	496	22,9	2912	7,1	3495,29	9
Łódzkie	110	11,3	1283	3,1	3661,98	4
Małopolskie	162	13,7	1541	3,7	3512,39	8
Mazowieckie	248	10,7	2839	6,9	4007,27	1
Opolskie	92	10,7	1282	3,1	3418,22	12
Podkarpackie	204	10,7	2786	6,8	3385,20	14
Podlaskie	142	10,6	1900	4,6	3714,84	2
Pomorskie	213	10,2	3405	8,3	3113,86	16
Śląskie	159	10,4	2206	5,3	3403,64	13
Świętokrzyskie	71	7,7	1254	3,0	3573,02	7
Warmińsko-mazurskie	454	13,9	3917	9,5	3444,12	11
Wielkopolskie	348	11,6	3900	9,5	3448,71	10
Zachodniopomorskie	281	10,6	4281	10,4	3252,17	15

a Stan w dniu 31 XII. b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. c Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. d Bez osób zatrudnionych za granicą.

TABL. 10. ZUŻYCIE WYROBÓW PRZEMYSŁU DRZEWNEGO I PAPIERNICZEGO W 2009 R.

WOJEWÓDZTWA	Tarcica		Płyty pilśniowe ^a	
	ogółem	w tym iglasta	ogółem	w tym twarde ^b
P O L S K A	5424,2	4422,0	139267,4	78424,6
Dolnośląskie	211,9	156,9	3458,7	1743,4
Kujawsko-pomorskie	247,5	174,5	1375,4	425,1
Lubelskie	129,2	111,6	7259,9	1071,2
Lubuskie	364,8	318,8	4693,2	3705,6
Łódzkie	119,2	93,6	1675,5	700,2
Małopolskie	332,2	276,9	879,1	566,8
Mazowieckie	298,8	256,4	5917,8	732,2
Opolskie	55,1	33,6	749,2	199,8
Podkarpackie	245,3	182,7	21046,0	839,2
Podlaskie	93,3	76,0	328,2	54,0
Pomorskie	425,0	376,4	3843,5	2935,3
Śląskie	355,7	321,6	8797,8	4040,6
Świętokrzyskie	228,9	220,6	1969,6	125,0
Warmińsko-mazurskie	314,0	253,5	6158,8	2142,9
Wielkopolskie	1141,2	939,4	7389,3	3138,1
Zachodniopomorskie	862,1	629,5	63725,4	56005,2

(dok.)

WOJEWÓDZTWA	Płyty wiórowe ^c w m ³	Papier i tektura ^d w t
P O L S K A	4297563	4044730
Dolnośląskie	141977	136308
Kujawsko-pomorskie	140232	543711
Lubelskie	264467	165870
Lubuskie	127528	175383
Łódzkie	122274	249823
Małopolskie	113635	264922
Mazowieckie	361026	1076352
Opolskie	79488	46875
Podkarpackie	309736	95064
Podlaskie	38584	52511
Pomorskie	168775	49947
Śląskie	164621	112116
Świętokrzyskie	32192	140722
Warmińsko-mazurskie	467302	52146
Wielkopolskie	946587	781200
Zachodniopomorskie	819139	101780

^a Z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych. ^b O gęstości powyżej 0,8 g/cm³ nieobrobione mechanicznie ani niepokryte powierzchniowo. ^c Łącznie z podobnymi płytami drewnopochodnymi. ^d Bez makulatury i odpadów z papieru i tektury.

TABL. 11. **NAKLADY INWESTYCYJNE I WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W LEŚNICTWIE W 2009 R.**

WOJEWÓDZTWA	Nakłady inwestycyjne		Wartość brutto środków trwałych ^a (bieżące ceny ewidencyjne)	
	w mln zł	w odsetkach	w mln zł	w odsetkach
P O L S K A	366,3	100,0	6484,9	100,0
Dolnośląskie	35,4	9,7	689,2	10,6
Kujawsko-pomorskie	14,7	4,0	380,9	5,9
Lubelskie	15,0	4,1	281,2	4,3
Lubuskie	16,2	4,4	422,4	6,5
Łódzkie	10,8	3,0	226,4	3,5
Małopolskie	11,4	3,1	303,0	4,7
Mazowieckie	53,2	14,5	380,0	5,9
Opolskie	8,9	2,5	172,0	2,6
Podkarpackie	26,5	7,2	576,0	8,9
Podlaskie	15,0	4,1	274,3	4,2
Pomorskie	20,6	5,6	421,4	6,5
Śląskie	46,2	12,6	433,1	6,7
Świętokrzyskie	10,5	2,9	209,3	3,2
Warmińsko-mazurskie	29,1	7,9	568,8	8,8
Wielkopolskie	23,8	6,5	570,2	8,8
Zachodniopomorskie	29,0	7,9	576,7	8,9

^a Grupowane metodą jednostek lokalnych i rodzaju działalności.

II. TABLICE PRZEGLĄDOWE

II. Review tables

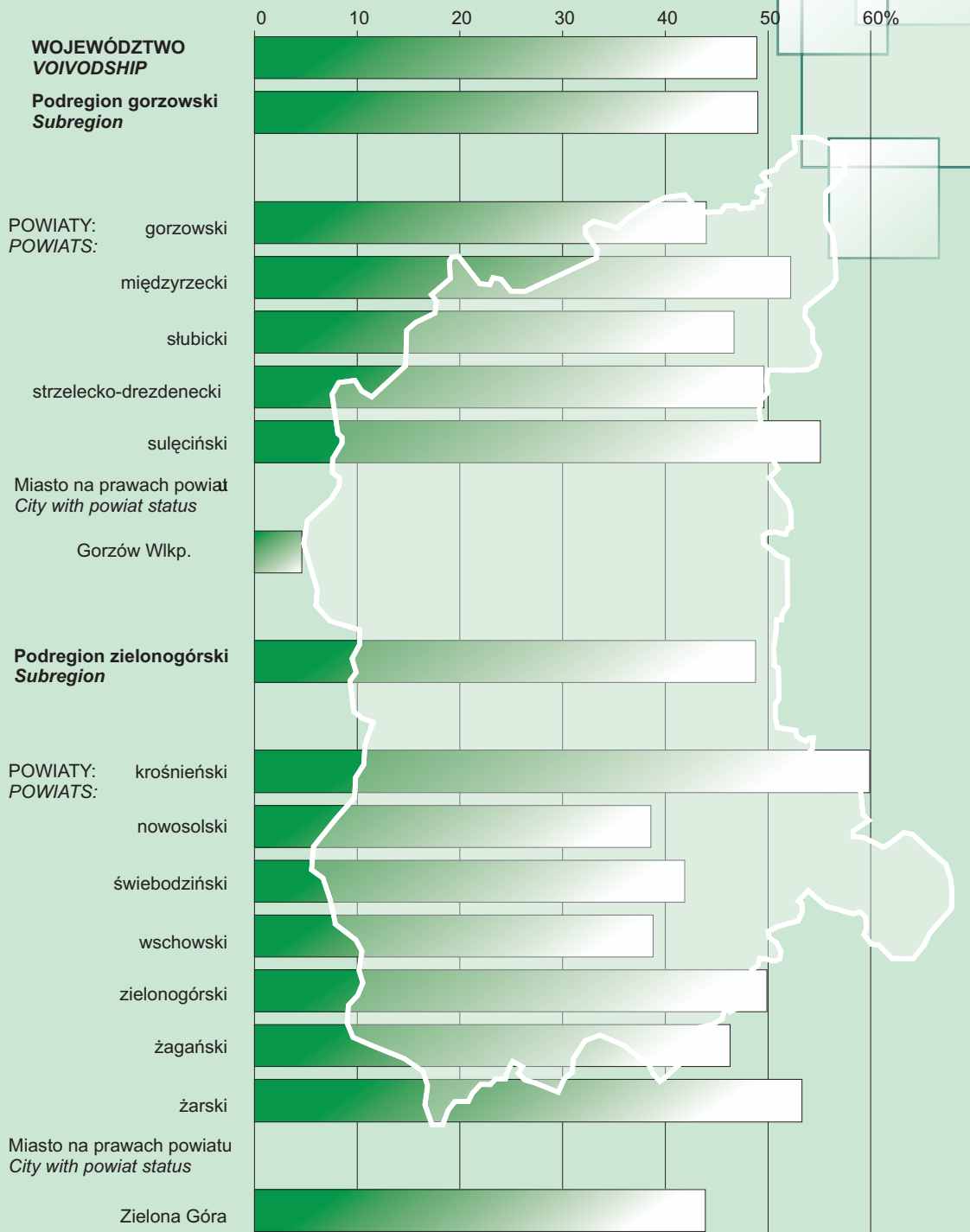

Lesistość według podregionów i powiatów w 2009 r.

Forest cover by subregions and powiats in 2009

Stan w dniu 31 XII

As of 31 Dec.

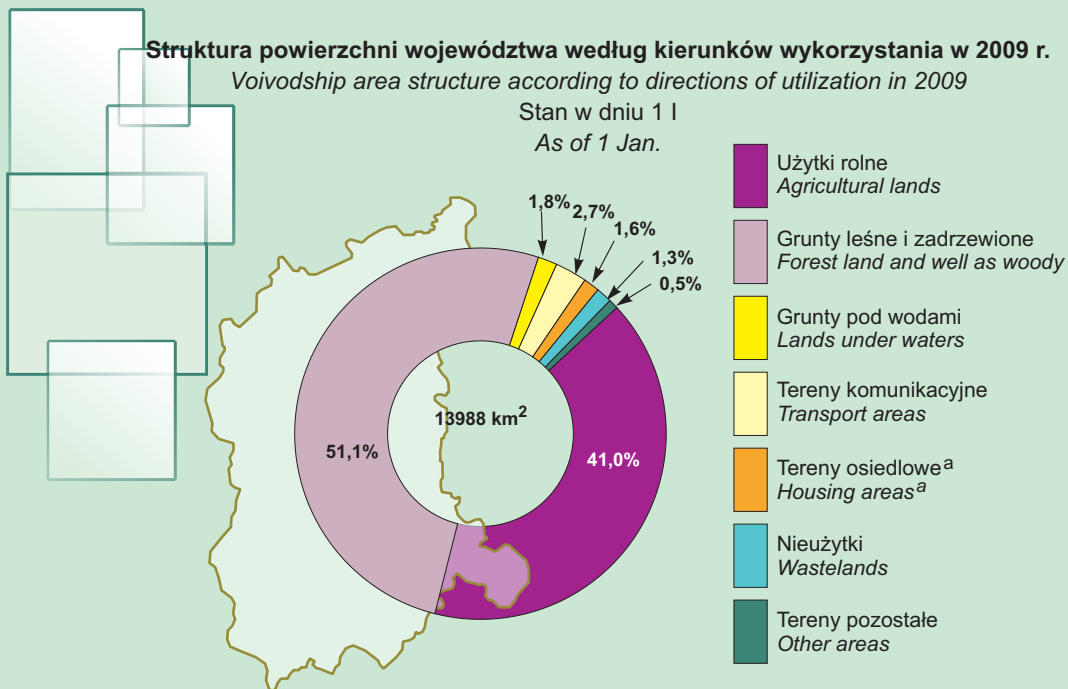

Struktura powierzchni województwa według kierunków wykorzystania w 2009 r.

Voivodship area structure according to directions of utilization in 2009

Stan w dniu 1 I

As of 1 Jan.

^a Tereny mieszkaniowe, przemysłowe, zabudowane inne, zurbanizowane tereny niezabudowane, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

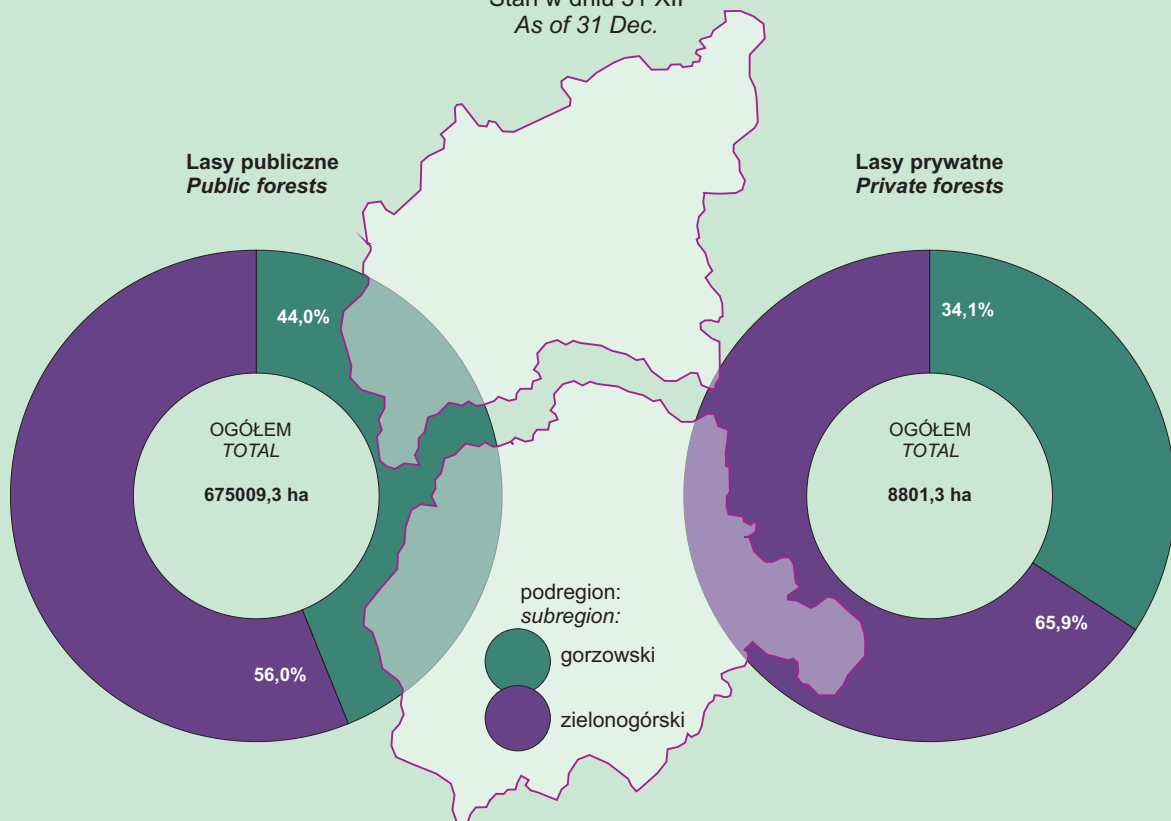
^a Residential areas, industrial areas, built-up other areas, urbanized non-built-up areas, recreational areas.

Lasy według podregionów w 2009 r.

Forest by subregions in 2009

Stan w dniu 31 XII

As of 31 Dec.

TABL. 1 (12). WAŻNIEJSZE DANE O LEŚNICTWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
ZASOBY LEŚNE ^a					
Las w tys. ha	681,6	681,8	682,7	683,4	683,8
na 1 mieszkańca w ha	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
publiczne w tys. ha	673,5	673,8	674,5	661,4	675,0
prywatne w tys. ha	8,2	8,0	8,2	8,4	8,8
Grunty związane z gospodarką leśną w tys. ha	20,8	21	21,1	21,1	21,2
Lesistość w %	48,7	48,7	48,8	48,9	48,9
Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa w % ..	51,1	51,1	51,2	51,3	51,3
ZAGOSPODAROWANIE LASU I ZADRZEWIENIA					
Odnowienia i zalesienia:					
w tys. ha	6,0	6,5	6,1	5,9	5,0
w tym zalesienia gruntów nieleśnych	0,7	1,1	0,8	0,5	0,3
w % powierzchni lasów	0,9	1,0	0,9	0,9	0,7
Struktura odnowień i zalesień w %:					
odnowienia	89,0	82,6	87,1	91,7	93,5
sztuczne	87,1	81,6	85,6	87,2	92,8
zręby ^b	86,0	80,5	83,0	84,2	90,7
halizny i płazowiny	1,1	1,1	2,5	3,0	2,1
naturalne	1,9	1,0	1,5	4,5	0,7
zalesienia ^c	11,0	17,4	12,9	8,3	6,5
Pielęgnowanie lasu:					
w tys. ha	24,3	22,5	24,9	25,7	20,5
w % powierzchni lasów	3,6	3,3	3,6	3,8	3,0
Zadrzewienia w tys. szt.:					
sadzenie drzew	13,0	36,8	10,5	12,7	20,9
sadzenie krzewów	6,9	8,3	11,4	66,8	7,5
GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE LASU					
Pozyskanie drewna (grubizny):					
w dam ³	2426,5	2456,6	2628,3	2469,7	2562,0
grubizna: iglasta	2058,8	2062,6	2270,5	2110,0	2213,2
liściasta	367,6	394,0	357,8	359,7	348,8
na 100 ha powierzchni lasów w m ³ ..	356,0	360,3	385,0	361,4	374,9
na 1 mieszkańca w m ³	2,4	2,4	2,6	2,4	2,5
ZAGROŻENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA LEŚNEGO ORAZ PRZYRODY					
Pożary lasów:					
liczba	869	1305	622	789	666
powierzchnia w ha	233,54	470,78	79,5	222,52	62,98
Parki narodowe ^a :					
liczba obiektów	2	2	2	2	2
powierzchnia w tys. ha	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
w % powierzchni województwa ..	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rezerwy przyrody ^a :					
liczba obiektów	52	55	55	55	59
w tym rezerwy leśne	29	31	31	31	32
powierzchnia w tys. ha	3,4	3,6	3,6	3,6	3,7
w % powierzchni województwa ..	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
w tym rezerwy leśne	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanu. ^c Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

TABL. 1 (12). **WAŻNIEJSZE DANE O LEŚNICTWIE (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
ZAGROŻENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA LEŚNEGO ORAZ PRZYRODY (dok.)					
Parki krajobrazowe ^{ab} :					
liczba obiektów	7	7	7	7	7
powierzchnia w tys. ha	76,9	76,9	76,6	76,6	77,5
w % powierzchni województwa	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Obszary chronionego krajobrazu ^{ab} :					
liczba obiektów	41	42	41	43	38
powierzchnia w tys. ha	440,4	438,7	438,6	438,5	438,5
w % powierzchni województwa	31,5	31,4	31,4	31,4	31,4
Lasy ochronne ^c - powierzchnia w tys. ha	205,0	210,6	210,2	208,0	210,7
w % powierzchni lasów	30,1	30,9	30,8	30,4	30,8
Pomniki przyrody ^a	1785	1040	1050	1088	1166
ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA ^d					
Pracujący ^{ade}	3363	3548	3823	3494	2355
Przeciętne zatrudnienie ^f :					
w osobach	2827	2784	3045	2877	2912
w % powierzchni lasów	4,1	4,1	4,5	4,2	4,3
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ^f (brutto):					
w zł	3033,77	2921,16	3148,51	3567,92	3495,29
rok poprzedni = 100	x	96,3	107,8	113,3	98,0
NAKLADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) w mln zł.	47,4	31,4	57,5	45,4	16,1
Wartość brutto środków trwałych ^a (bieżące ceny ewidencyjne) w mln zł	328,1	382,8	387,4	422,1	422,4

a Stan w dniu 31 XII. *b* Bez powierzchni rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. *c* Stan w dniu 1 I; w lasach w zarządzie Lasów Państwowych. *d* Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. *e* Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. *f* Bez osób zatrudnionych za granicą.

TABL. 2 (13). **WYBRANE DANE O PODREGIONACH W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Podregion	
	gorzowski	zielonogórski
Powierzchnia gruntów leśnych ^a w tys. ha	309,1	395,9
w tym lasy:		
publiczne	306,1	390,1
prywatne	3,0	5,8
Lesistość ^a w %	49,0	48,8
Zalesienia gruntów nieleśnych w ha	41,0	285,0
Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia w ha	78,7	6,5
Zadrzewienia w tys. szt:		
sadzenie drzew	8,9	12,0
sadzenie krzewów	1,8	5,7
Pozyskanie drewna (grubizny) z zadrzewień ^b w dam ³	8,6	11,8
w tym grubizna liściasta	8,2	9,2
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a :		
w tys. ha	302,8	240,7
w % powierzchni ogólnej	49,5	30,6
Pomniki przyrody ^a	411	755

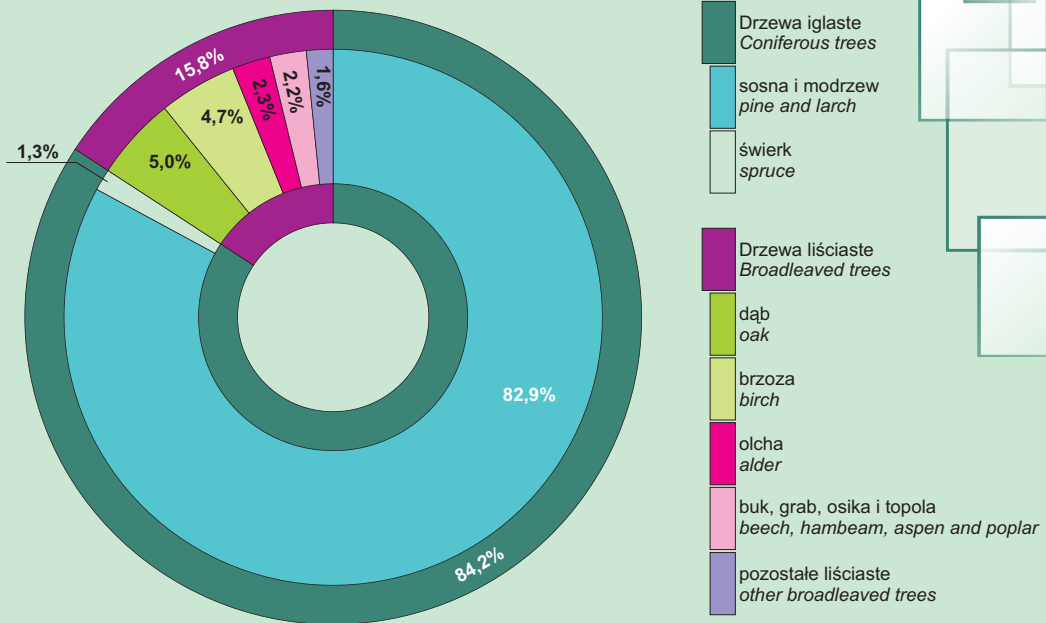
a Stan w dniu 31 XII. *b* Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) z lasów.

III. ZASOBY LEŚNE

III. Forest resources

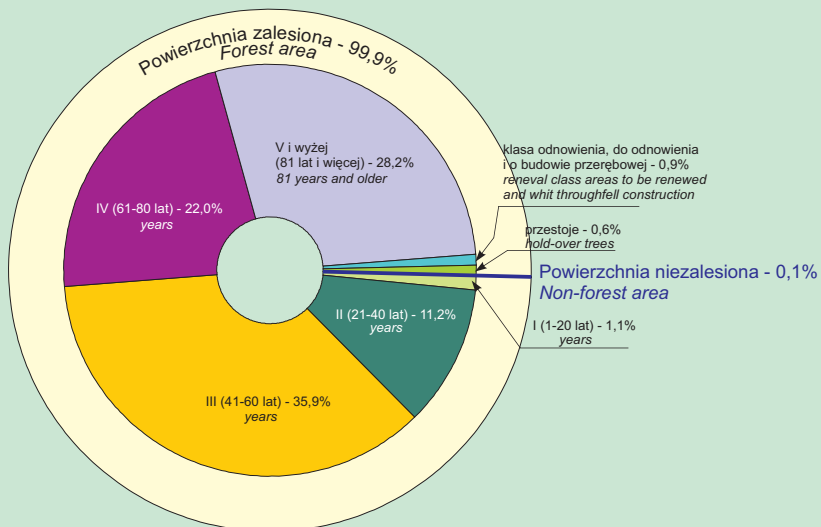

Struktura powierzchni lasów według składu gatunkowego drzewostanów^a
Structure of forest area by species structure of tree stands^a

^a Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009.
^a The results of large-scale forest inventory in 2005-2009.

Struktura zasobów drzewnych na pniu według wieku drzewostanów^a
Structure of growing stocks by tree age^a

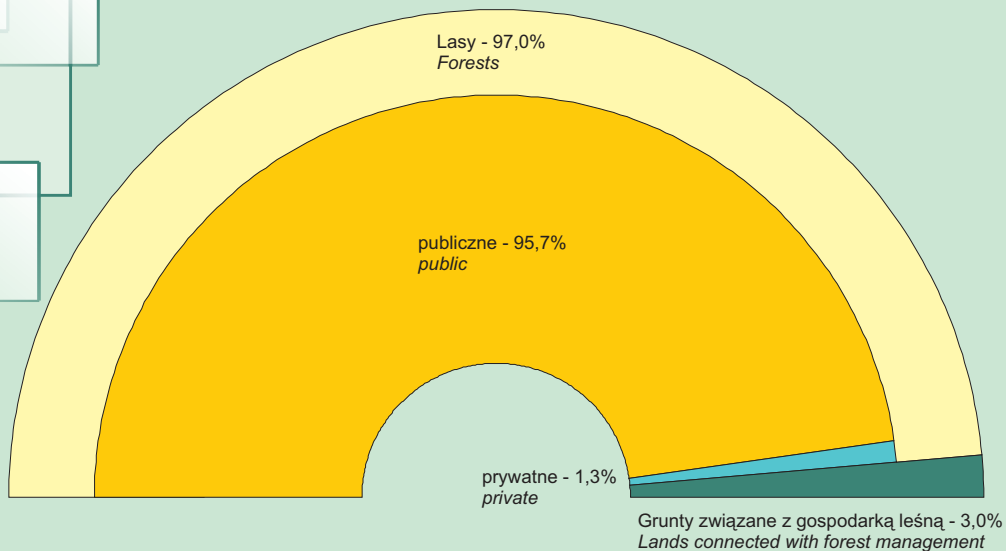
^a Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009.
^a The results of large-scale forest inventory in 2005-2009.

Struktura gruntów leśnych w 2009 r.

Structure of forest land in 2009

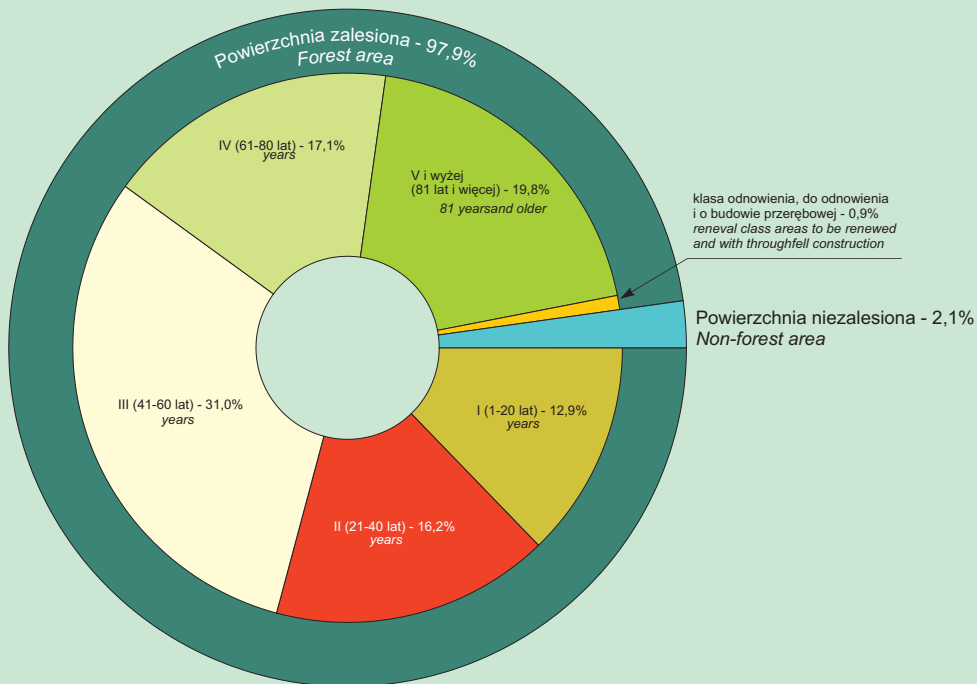
Stan w dniu 31 XII

As of 31 Dec.

Struktura powierzchni lasów według wieku drzewostanów^a

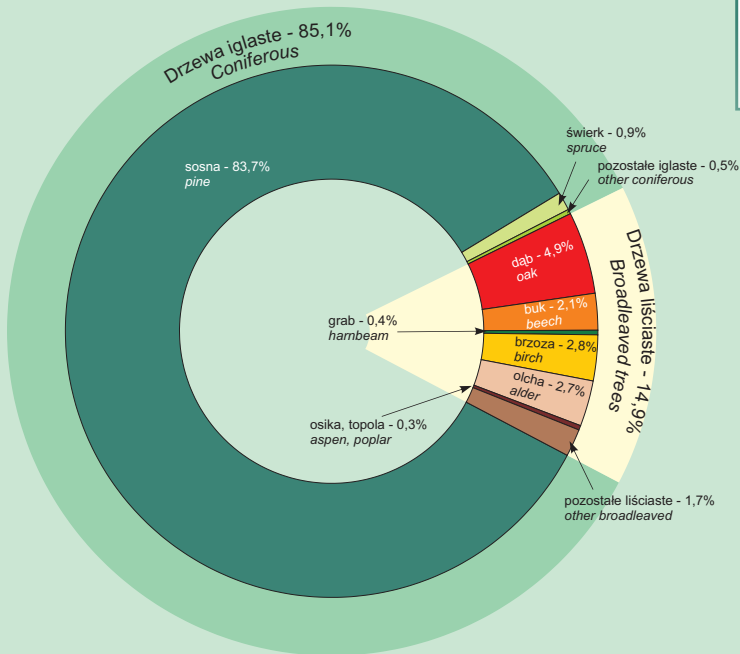
Structure of forest area by age of tree stands^a

^a Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009.

^a The results of large-scale forest inventory in 2005-2009.

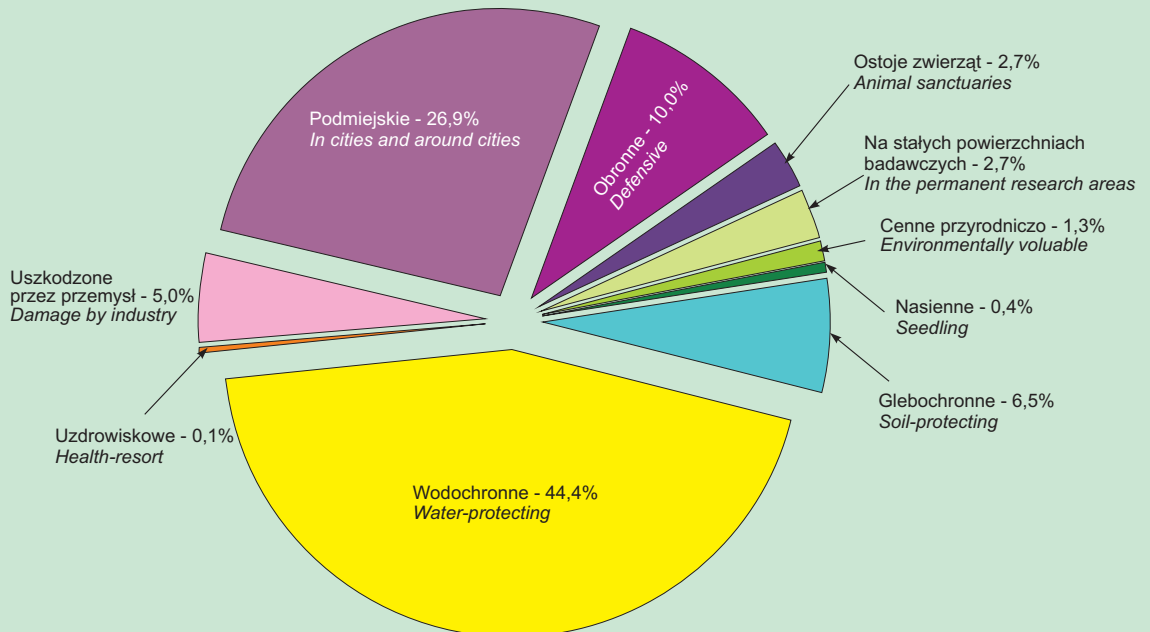
Struktura zasobów drzewnych na pniu według składu gatunkowego drzewostanów^a
Structure of growing stocks by species structure of tree stands^a

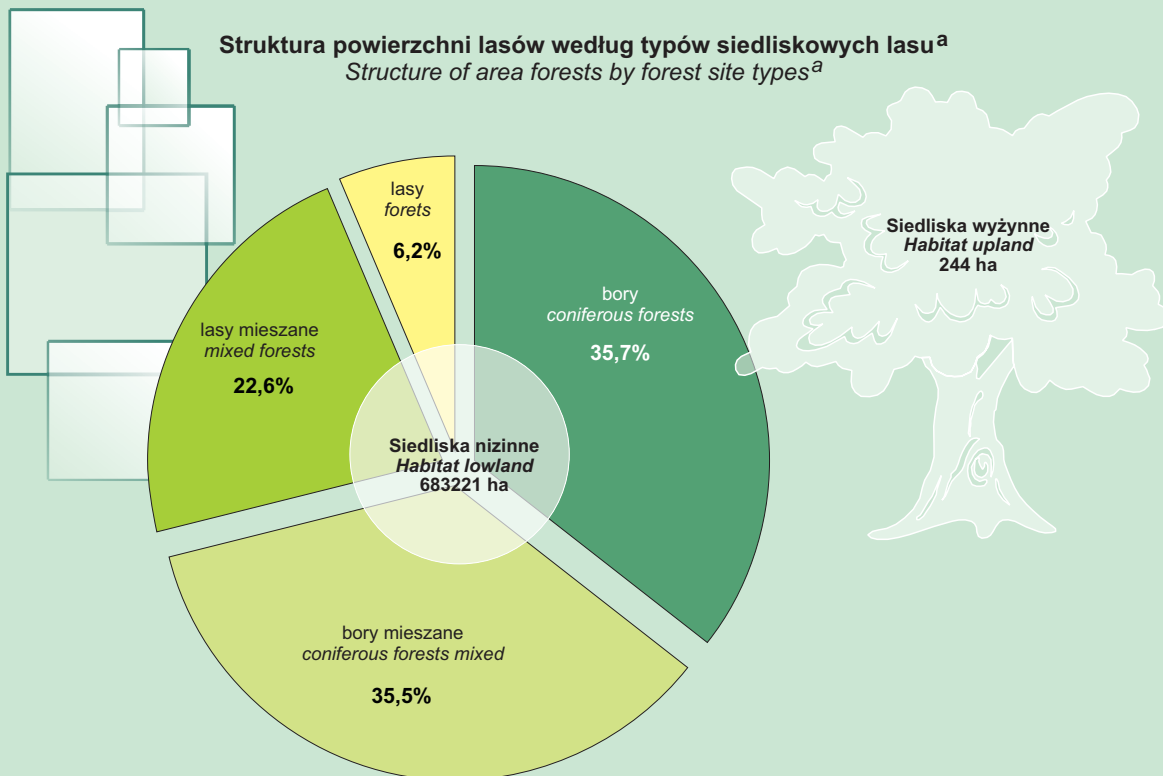
^a Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009.
^a The results of large-scale forest inventory in 2005-2009.

Struktura powierzchni lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych w 2009 r.
Structure of area of protective forests managed by the State Forests in 2009

Stan w dniu 1 I
 As of 1 Jan.

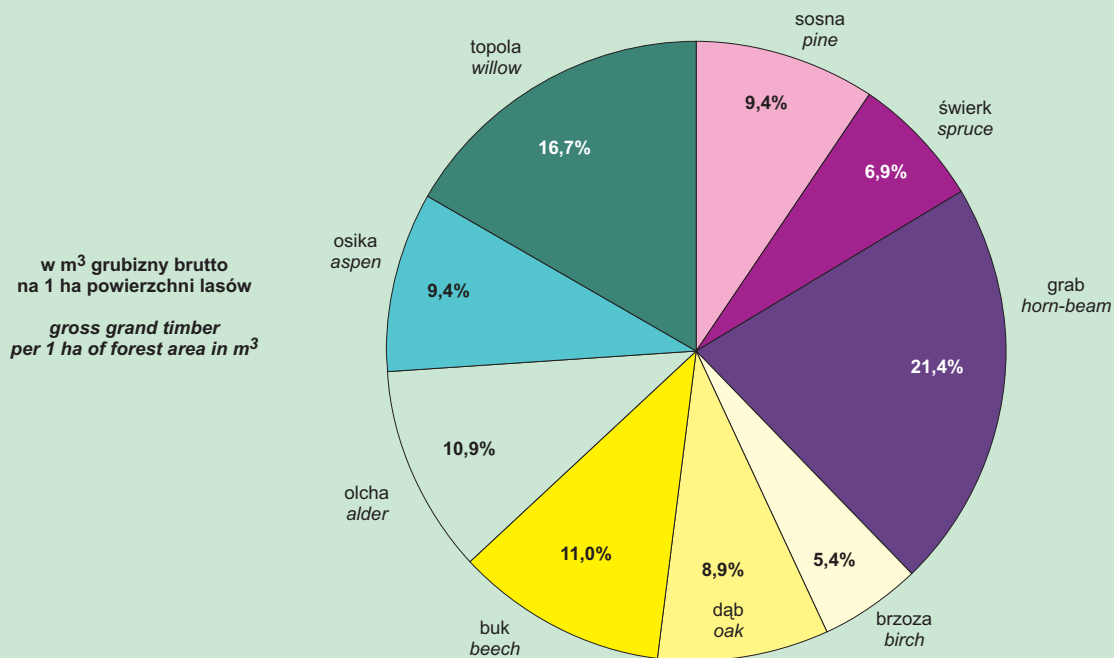
Struktura powierzchni lasów według typów siedliskowych lasu^a Structure of area forests by forest site types^a

^a Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009.

^a The results of large-scale forest inventory in 2005-2009.

Zasobność według składu gatunkowego drzewostanów^a Resources of gross timber by species structure of tree stands^a

^a Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów przeprowadzonej w latach 2005-2009.

^a The results of large-scale forest inventory in 2005-2009.

Do **powierzchni gruntów leśnych** - w rozumieniu ustawy o lasach - zalicza się grunty:

- o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub stanowiące rezerwy przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków.

Kategoria ta w statystyce jest określana jako „**powierzchnia lasów**”.

- **związane z gospodarką leśną**, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, urządzenia melioracji wodnych, tereny pod liniami energetycznymi, parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych);
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny);
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. zaliczane do lasów śródleśne „oczka”, nieużytkowane płyty roślinności - hale i połoniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu

niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Szkółka leśna lub zadrzewieniowa jest to teren, na którym odbywa się produkcja sadzonek drzew oraz krzewów do celów odnowień i zalesień lub zadrzewień.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew w różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przestoje są to drzewa od II klasy wieku wzwyż (wykazujące miąższość grubizny) na gruntach leśnych niezalesionych i w uprawach nie zaliczane do składu gatunkowego oraz drzewa powyżej II klasy wieku rozmieszczone pojedynczo lub grupami w drzewostanach i przeznaczone do usunięcia w pierwszym 10-leciu.

Lesistość (wskaźnik lesistości) jest to stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej województwa, powiatu, gminy.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (ogółem powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

Informacje o **zasobach leśnych i drzewnych na pniu** pochodzą z **wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów (WISL)** realizowanej przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej według nowej metodyki.

Nowa metodyka WISL została opracowana, z uwzględnieniem wyników badań światowych z tego zakresu, nawiązując do metod stosowanych w inwentaryzacjach lasów Austrii, Finlandii, Niemiec, Szwajcarii i Stanów Zjednoczonych. Jednocześnie zapewnia ona harmonizację wyników ze standardami światowymi wyznaczanymi m.in. przez Ocenę Światowych Zasobów Leśnych (GFRA), koordynowaną przez FAO.

Celem wielkoobszarowej inwentaryzacji jest cykliczne dostarczanie wiarygodnych, kompleksowych informacji o lesie, poczynając od podstawowych charakterystyk dotyczących biomasy drzewnej (miąższość, przyrost, pozyskanie, śmiertelność), a na specjalistycznych obserwacjach kończąc.

W tegorocznej publikacji zaprezentowano wyniki pierwszego cyklu WISL za lata 2005–2009. Inwentaryzacja prowadzona w sposób ciągły (w pełnym cyklu trwającym 5 lat) na wyznaczonych stałych powierzchniach próbnych, po raz pierwszy objęła lasy wszystkich własności, a wyniki zostały odniesione do

jednostek fizyczno-geograficznych (krainy przyrodniczo-leśne), administracji leśnej (regionalne dyrekcje Lasów Państwowych) oraz jednostek terytorialnych (województwa). Dane z powierzchni próbnych założonych w latach 2005–2009 zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych własności zebraną w badaniach GUS według stanu na 31 XII 2008 r.

Zasobność drzewostanów oblicza się dzieląc cały zapas drzewostanów (miąższość drewna na pniu) przez ich ogólną powierzchnię.

Przyrost przeciętny drzewostanów stanowi średnią roczną wartość przyrostu ich miąższości w określonej liczbie lat życia.

Grupy rodzajowe drzew podano według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za ochronne mogą być uznane lasy, które:

- chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem,
- powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał i lawin,
- chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem,
- ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej,
- mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa państwa,
- są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk; w strefie górnej granicy lasów.

TABL. 1 (14). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M w ha	702436	702869	703795	704588	704985
Lasy	681639	681835	682692	683440	683811
zalesione	666746	666868	668751	669663	669488
niezalesione	14893	14967	13941	13777	14323
Publiczne	673462	673826	674515	675001	675009
zalesione	658725	659024	660756	661407	660878
niezalesione	14737	14802	13759	13595	14131
własność Skarbu Państwa	671449	671827	672535	673012	672982
zalesione	656790	657106	658875	659498	658931
niezalesione	14659	14722	13660	13514	14051
w zarządzie Lasów Państwowych	664035	664612	665598	665587	665739
zalesione	649433	649948	651975	652109	651730
niezalesione	14602	14664	13623	13478	14009
parki narodowe	4607	4609	4609	4607	4607
zalesione	4586	4587	4587	4586	4586
niezalesione	21	21	21	21	21
pozostałe ^a	2807	2606	2328	2818	2636
zalesione	2771	2571	2313	2803	2614
niezalesione	36	37	16	15	22
własność gmin ^b	2013	1999	1980	1989	2027
zalesione	1935	1918	1881	1908	1948
niezalesione	78	81	99	81	79
Prywatne	8176	8009	8177	8464	8801
zalesione	8020	7844	7995	8257	8609
niezalesione	156	165	182	207	192
Grunty związane z gospodarką leśną	20797	21034	21103	21148	21174
LESISTOŚĆ w %	48,7	48,7	48,8	48,9	48,9
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	51,1	51,1	51,2	51,3	51,3

^a W zarządzie Wojewody i zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych. ^b Dotyczy również gmin mających status miasta na prawach powiatu.

TABL.2 (15). **POWIERZCHNIA LASÓW I LESIŚĆ W PODREGIONACH, POWIATACH I GMINACH W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lasy publiczne				Lasy prywatne		Lesistość w %
	ogółem	własność Skarbu Państwa		własność gmin	ogółem	w tym osób fizycznych	
		razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych				
	w ha						
WOJEWÓDZTWO	675009,3	672982,0	665739,1	2027,3	8801,3	8270,4	48,9
Podregion gorzowski . .	296791,4	296396,1	291084,9	395,3	2997,5	2817,8	49,0
Powiaty:							
GORZOWSKI	52943,6	52855,8	52721,8	87,8	447,5	447,0	44,0
Gmina miejska							
Kostrzyn nad Odrą . .	1783,9	1762,1	1762,1	21,8	2,7	2,7	38,7
Gmina miejsko-wiejska							
Witnica	11916,4	11883,0	11774,9	33,4	117,0	117,0	43,2
Gminy wiejskie:							
Bogdaniec	2243,3	2231,3	2220,3	12,0	13,5	13,0	20,2
Deszczno	6508,1	6504,3	6496,4	3,8	95,3	95,3	39,2
Kłodawa	15533,9	15524,7	15518,7	9,2	46,9	46,9	66,4
Lubiszyn	9199,3	9195,7	9194,7	3,6	127,7	127,7	45,4
Santok	5758,8	5754,8	5754,8	4,0	44,4	44,4	34,3
MIĘDZYRZECKI	70663,6	70601,5	70433,3	62,1	1835,0	1744,0	52,2
Gminy miejsko-wiejskie:							
Międzyrzecz	15683,3	15683,3	15667,3	0,0	242,0	213,0	50,5
Skwierzyna	19038,5	19011,5	18981,5	27,0	56,0	56,0	67,0
Trzciel	7775,2	7758,5	7756,4	16,7	202,0	194,0	44,9
Gminy wiejskie:							
Bledzew	13551,5	13550,7	13491,4	0,8	141,0	141,0	55,3
Przytoczna	7007,4	6998,4	6955,6	9,0	145,0	145,0	38,7
Pszczew	7607,9	7599,3	7581,3	8,6	1049,0	995,0	48,7
SŁUBICKI	46463,2	46370,5	46288,1	92,7	165,9	123,3	46,7
Gminy miejsko-wiejskie:							
Cybinka	16443,5	16426,5	16405,5	17,0	58,9	58,9	59,0
Ośno Lubuskie	10220,7	10217,4	10192,0	3,3	39,8	29,0	51,9
Rzepin	9820,3	9812,0	9781,0	8,3	18,8	5,4	51,5
Ślubice	6760,6	6700,7	6697,7	59,9	30,4	12,0	36,6
Gmina wiejska							
Górzycza	3218,1	3213,9	3211,9	4,2	18,0	18,0	22,3
STRZELECKO-DREZDENECKI	61579,0	61515,8	56891,3	63,2	372,0	327,5	49,6
Gminy miejsko-wiejskie:							
Dobiegiew	20804,1	20796,1	16231,7	8,0	145,0	141,7	59,6
Drezdenko	25852,5	25812,5	25796,6	40,0	95,5	58,1	64,9
Strzelce Krajeńskie . .	11816,5	11805,3	11768,7	11,2	40,3	39,5	37,2
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo	1947,4	1944,6	1943,6	2,8	52,0	50,4	25,8
Zwierzyn	1158,5	1157,3	1150,7	1,2	39,2	37,8	12,0

TABL. 2 (15). **POWIERZCHNIA LASÓW I LESIŚCIÓŚĆ W PODREGIONACH, POWIATACH I GMINACH W 2009 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lasy publiczne				Lasy prywatne		Lesistość w %
	ogółem	własność Skarbu Państwa		własność gmin	ogółem	w tym osób fizycznych	
		razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych				
	w ha						
SULĘCIŃSKI	64753,2	64715,2	64413,1	38,0	168,4	167,7	55,1
Gminy miejsko-wiejskie:							
Lubniewice	8390,6	8369,0	8316,6	21,6	31,2	31,2	64,9
Sulęcín	20224,2	20219,1	20126,0	5,1	51,5	51,5	63,3
Torzym	23208,3	23206,4	23065,4	1,9	45,8	45,1	62,0
Gminy wiejskie:							
Krzeszyce	9439,6	9430,2	9429,6	9,4	33,6	33,6	48,8
Słońsk	3490,5	3490,5	3475,5	0,0	6,3	6,3	22,0
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	388,8	337,3	337,3	51,5	8,7	8,3	4,6
Podregion zielonogórski	378217,9	376585,9	374654,2	1632,0	5803,8	5452,6	48,8
Powiaty:							
KROŚNIEŃSKI	82689,5	82634,4	82342,2	55,1	598,9	509,8	59,9
Gmina miejska							
Gubin	95,1	90,8	84,7	4,3	3,3	3,3	4,8
Gmina miejsko-wiejska							
Krosno Odrzańskie . .	10133,9	10105,1	10071,1	28,8	92,1	76,9	48,1
Gminy wiejskie:							
Bobrowice	12176,6	12172,6	12120,4	4,0	90,5	83,1	66,3
Bytnica	15969,8	15968,8	15942,7	1,0	52,0	52,0	76,8
Dąbie	8615,0	8600,0	8563,4	15,0	158,9	129,6	51,3
Gubin	21899,5	21899,5	21816,5	0,0	154,3	130,5	58,1
Maszewo	13799,7	13797,7	13743,5	2,0	47,8	34,4	64,7
NOWOSOLSKI	28926,7	28859,8	28664,5	66,9	819,2	775,2	38,6
Gmina miejska							
Nowa Sól	257,9	223,2	210,7	34,7	24,1	22,6	12,9
Gminy miejsko-wiejskie:							
Bytom Odrzański . . .	1664,8	1656,2	1629,2	8,6	49,0	48,9	32,7
Kožuchów	4783,3	4780,3	4719,9	3,0	261,5	227,7	28,2
Nowe Miasteczko . .	1416,7	1407,0	1383,5	9,7	75,0	71,5	19,4
Gminy wiejskie:							
Kolsko	3622,0	3619,1	3611,4	2,9	45,0	45,0	45,4
Nowa Sól	9687,2	9682,4	9652,9	4,8	255,6	254,3	56,5
Otyń	4099,1	4097,9	4086,6	1,2	83,1	83,0	45,6
Siedlisko	3395,7	3393,7	3370,3	2,0	25,9	22,2	37,1
ŚWIEBODZIŃSKI	38283,5	38264,2	37989,7	19,3	1005,3	980,0	41,9
Gminy miejsko-wiejskie:							
Świebodzin	6057,4	6046,5	5936,3	10,9	138,2	138,2	27,4
Zbąszynek	3121,1	3121,1	3110,0	0,0	584,1	558,8	39,4
Gminy wiejskie:							
Lubrza	5716,6	5715,6	5694,2	1,0	29,5	29,5	47,0
Łagów	11766,8	11764,4	11734,6	2,4	78,7	78,7	59,5
Skąpe	8843,1	8838,1	8794,9	5,0	47,7	47,7	49,0
Szczaniec	2778,5	2778,5	2719,7	0,0	127,1	127,1	25,6

TABL. 2 (15). **POWIERZCHNIA LASÓW I LESIŚCIÓĆ W PODREGIONACH, POWIATACH I GMINACH W 2009 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lasy publiczne			Lasy prywatne		Lesistość w %	
	ogółem	własność Skarbu Państwa		własność gmin	ogółem		w tym osób fizycznych
		razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych				
	w ha						
WSCHOWSKI	23771,0	23702,5	23546,5	68,5	428,4	422,7	38,8
Gminy miejsko-wiejskie:							
Sława	15754,0	15741,5	15674,5	12,5	173,5	173,5	48,7
Szlichtyngowa	2815,3	2794,3	2756,3	21,0	62,2	58,9	28,8
Wschowa	5201,8	5166,8	5115,8	35,0	192,7	190,3	27,3
ZIELONOGÓRSKI	76680,8	76588,3	76325,3	92,5	1644,6	1523,6	49,9
Gminy miejsko-wiejskie:							
Babimost	2755,7	2753,5	2750,5	2,2	679,4	677,9	37,0
Czerwieńsk	9931,6	9918,6	9868,6	13,0	98,5	68,1	51,5
Kargowa	6128,8	6127,8	6122,8	1,0	155,0	148,4	48,9
Nowogród							
Bobrzański	15698,3	15667,9	15617,9	30,4	83,0	78,1	60,8
Sulechów	9109,3	9106,5	9070,5	2,8	113,0	108,3	39,0
Gminy wiejskie:							
Bojadła	4793,5	4793,2	4775,2	0,3	47,9	47,9	47,3
Świdnica	9771,4	9764,6	9733,6	6,8	101,4	99,7	61,4
Trzebiechów	1961,9	1949,9	1941,9	12,0	81,3	68,2	25,2
Zabór	4527,3	4523,3	4497,3	4,0	79,4	61,3	49,3
Zielona Góra	12003,1	11983,1	11947,1	20,0	205,7	165,7	55,5
ŻAGAŃSKI	51665,1	51419,3	51014,4	245,8	707,7	663,8	46,3
Gminy miejskie:							
Gozdnica	1612,4	1612,0	1611,0	0,4	5,0	-	67,7
Żagań	2177,3	2086,2	2063,9	91,1	15,9	2,2	54,3
Gminy miejsko-wiejskie:							
Iłowa	10180,9	10165,9	10127,4	15,0	51,6	47,6	66,9
Małomice	3629,5	3622,8	3612,2	6,7	40,8	40,8	46,1
Szprotawa	7896,1	7787,4	7751,2	108,7	158,3	152,4	34,6
Gminy wiejskie:							
Brzeźnica	4030,9	4028,5	3930,8	2,4	140,6	140,6	34,1
Niegostawice	2793,8	2786,2	2756,8	7,6	178,6	172,1	21,8
Wymiarki	4211,5	4209,6	4188,3	1,9	7,3	6,3	66,9
Żagań	15132,7	15120,7	14972,8	12,0	109,6	101,8	54,3
ŻARSKI	73658,6	73144,2	72802,4	514,4	583,3	563,0	53,3
Gminy miejskie:							
Łęknica	871,3	860,3	844,3	11,0	-	-	53,0
Żary	652,2	632,7	624,7	19,5	17,3	17,3	20,0
Gminy miejsko-wiejskie:							
Jasień	6675,7	6656,4	6607,4	19,3	46,4	41,0	53,0
Lubsko	7865,7	7834,7	7774,7	31,0	95,4	89,1	43,6
Gminy wiejskie:							
Brody	15435,2	15062,4	15030,4	372,8	74,2	74,2	64,4
Lipinki Łużyckie	4210,3	4206,4	4198,4	3,9	43,7	42,1	48,0
Przewóz	12050,6	12042,7	12008,7	7,9	31,5	30,6	67,8
Trzebień	8540,8	8522,8	8476,0	18,0	44,7	44,6	51,6
Tuplice	3567,7	3552,7	3543,7	15,0	19,9	19,9	54,6
Żary	13789,4	13773,4	13694,4	16,0	210,2	204,2	47,7
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra	2542,8	1973,3	1969,3	569,5	16,4	14,5	43,9

TABL.3 (16). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH^a W MIASTACH W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem grunty leśne	W tym grunty leśne					lasy prywatne
		w zarządzie Lasów Państwowych			własność miast		
		razem	lasy	grunty związane z gospodar- ką leśną	razem	w tym lasy	
WOJEWÓDZTWO	15536	13963	13438	525	1263	1195	170
Zielona Góra	2679	2041	1969	72	618	570	16
Żagań	2324	2181	2064	117	105	91	16
Kostrzyn nad Odrą	1846	1820	1762	58	23	22	3
Gozdnica	1670	1664	1611	53	-	-	5
Skwierzyna	1143	1116	1079	37	19	19	7
Łęknica	901	874	844	30	11	11	-
Żary	686	641	625	17	20	20	17
Nowogród Bobrzański	603	582	557	25	17	17	3
Czerwieńsk	413	399	383	15	3	3	11
Gorzów Wielkopolski	413	352	337	15	52	52	9
Rzepin	405	396	379	18	8	8	-
Lubniewice	342	315	305	11	22	22	2
Nowa Sól	290	219	211	8	35	35	24
Łłowa	219	217	209	8	-	-	2
Lubsko	176	159	156	3	15	15	1
Małomice	137	130	128	2	6	6	2
Witnica	130	124	117	7	6	6	-
Stubice	124	67	63	4	57	57	-
Szprotawa	106	-	-	63	96	96	4
Gubin	102	88	85	-	4	4	3
Ośno Lubuskie	88	85	83	2	3	3	-
Drezdenko	80	55	54	63	22	22	-
Krosno Odrzańskie	74	54	49	-	20	20	-
Sulęcín	72	56	53	2	3	3	6
Sława	63	52	51	1	1	1	2
Jasień	60	37	37	-	19	19	-
Cybinka	56	40	39	2	16	16	-
Dobiegniew	53	52	50	2	-	-	1
Sulechów	43	41	40	1	-	-	2
Kargowa	42	35	33	2	1	1	6
Torzým	40	23	22	1	2	2	6
Kożuchów	32	4	4	-	-	-	18
Świebodzin	27	12	11	1	5	5	-
Wschowa	22	-	-	-	22	22	-
Międzyrzecz	21	15	15	-	-	-	-
Trzciel	16	1	-	1	14	14	-
Nowe Miasteczko	10	1	1	-	9	9	-
Zbąszynek	9	9	9	-	-	-	-
Szlichtyngowa	9	-	-	-	8	4	1
Babimost	6	5	4	1	-	-	1
Bytom Odrzański	4	-	-	-	3	3	1

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem.

TABL.4 (17). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG**
Stan w dniu 31 XII

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów w zarządzie	Powierzchnia gruntów leśnych			
			ogółem	powierzchnia grun		
				razem	powierzchnia	
					zalesiona	niezalesiona
w						
1	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Poznań . . .	6811,46	6670,42	6670,02	6436,33	80,37
	Nadleśnictwo:					
2	Włoszakowice	6811,46	6670,42	6670,02	6436,33	80,37
3	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecin . . .	268623,30	259920,81	259691,01	246325,59	5436,27
	Nadleśnictwo:					
4	Barlinek	62,51	62,51	62,51	58,39	3,41
5	Bierzwnik	2699,97	2575,40	2575,40	2484,19	6,23
6	Bogdaniec	21388,52	20842,03	20832,61	20000,89	102,13
7	Bolewice	2349,51	2238,67	2235,37	2192,53	14,90
8	Dębno	2781,49	2694,89	2694,30	2605,89	11,41
9	Głusko	7371,13	6974,08	6952,97	6668,63	44,36
10	Karwin	25184,32	24582,05	24581,72	23454,28	363,20
11	Kłodawa	17905,52	17183,59	17180,81	16568,98	102,61
12	Lubniewice	17371,33	16985,80	16977,32	16140,99	321,81
13	Międzychód	20520,07	19345,09	19299,50	18622,39	154,52
14	Międzyrzecz	18734,15	18353,45	18331,19	17604,27	237,22
15	Ośno Lubuskie	18569,68	17802,17	17781,61	16865,69	276,15
16	Różańsko	18876,84	18455,90	18444,96	17326,36	579,98
17	Rzepin	19176,45	18648,43	18637,89	17977,05	122,81
18	Skwierzyna	18135,58	17522,46	17516,94	16755,62	259,72
19	Smolary	17690,62	17272,54	17250,71	16421,47	202,55
20	Strzelce Krajeńskie	20136,18	19511,01	19497,19	16385,64	2517,28
21	Sulęcín	3381,12	3091,76	3083,97	2997,56	19,20
22	Trzciel	16288,31	15778,98	15754,04	15194,77	96,78

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH I NADLEŚNICTW W 2009 R.

oraz zadrzewionych i zakrzewionych			powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych	Pozostałe grunty	Lp.
tów leśnych					
lasów	powierzchnia gruntów związanych z gospodarką leśną				
w tym odnowienia	ogółem	w tym szkółki leśne			
ha					
62,47	153,32	7,04	0,40	141,04	1
62,47	153,32	7,04	0,40	141,04	2
2180,88	7929,15	94,52	229,80	8702,49	3
	0,71	-	-	-	4
2,08	84,98	-	-	124,57	5
84,71	729,59	10,32	9,42	546,49	6
8,47	27,94	-	3,30	110,84	7
8,04	77,00	-	0,59	86,60	8
37,16	239,98	10,36	21,11	397,05	9
336,80	764,24	7,00	0,33	602,27	10
52,51	509,22	5,60	2,78	721,93	11
257,51	514,52	-	8,48	385,53	12
154,15	522,59	7,18	45,59	1174,98	13
108,87	489,70	12,42	22,26	380,70	14
149,35	639,77	7,48	20,56	767,51	15
315,45	538,62	-	10,94	420,94	16
98,30	538,03	12,52	10,54	528,02	17
224,12	501,60	7,11	5,52	613,12	18
185,58	629,69	7,83	21,83	418,08	19
73,28	594,27	6,70	13,82	625,17	20
13,51	67,21	-	7,79	289,36	21
70,99	462,49	-	24,94	509,33	22

TABL.4 (17). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG**
Stan w dniu 31 XII

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów w zarządzie	Powierzchnia gruntów leśnych			
			ogółem	powierzchnia grun		
				razem	powierzchnia	
					zalesiona	niezalesiona
w						
1	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Wrocław Nadleśnictwo:	5197,66	5145,68	5004,22	4934,35	69,87
2	Głogów	3223,97	3197,30	3126,00	3083,50	42,50
3	Przemków	174,29	165,24	159,52	159,52	-
4	Świętoszów	1799,40	1783,14	1718,70	1691,33	27,37
5	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Zielona Góra Nadleśnictwo:	453250,77	438033,26	437542,72	415501,66	8657,87
6	Babimost	15986,97	15487,83	15475,84	14837,99	195,75
7	Bytnica	19123,87	18475,46	18471,77	17372,36	466,05
8	Cybinka	22519,81	21766,01	21739,63	20708,50	313,07
9	Brzózka	24025,65	23491,42	23472,84	22429,03	359,12
10	Gubin	21495,05	21013,88	20988,26	19982,86	371,51
11	Krosno Odrzańskie	21411,75	20465,83	20443,10	19485,22	376,48
12	Krzystkowice	32004,19	31449,39	31435,73	30070,96	436,52
13	Lipinki Łużyckie	24368,77	23094,50	23068,81	21863,29	481,65
14	Nowa Sól	24359,17	23319,67	23275,61	22273,30	314,66
15	Lubsko	32256,36	30571,88	30537,84	29288,85	367,04
16	Przytok	18002,76	17360,54	17338,15	16592,42	214,86
17	Ślawa	25990,45	25418,87	25415,11	24324,87	396,64
18	Sulechów	25352,09	24199,43	24123,31	23134,73	275,86
19	Szprotawa	19165,81	18452,95	18435,99	17811,76	145,15
20	Świebodzin	23960,03	23527,36	23492,09	22455,73	349,18
21	Torzym	21723,54	20912,66	20865,31	20032,47	218,44
22	Wolsztyn	19847,19	19184,26	19180,90	18517,95	155,01
23	Wymiarki	23946,20	23007,26	22993,36	21836,38	440,88
24	Zielona Góra	17327,45	16957,43	16945,56	16048,57	298,61
25	Żagań	20383,66	19876,63	19843,51	16434,42	2481,39

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH I NADLEŚNICTW W 2009 R. (dok.)

oraz zadrzewionych i zakrzewionych				powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych	Pozostałe grunty	Lp.
tów leśnych						
lasów	powierzchnia gruntów związanych z gospodarką leśną					
w tym odnowienia	ogółem	w tym szkółki leśne				
ha						
51,12	141,46	-	-	51,98	1	
42,33	71,30	-	-	26,67	2	
-	5,72	-	-	9,05	3	
8,79	64,44	-	-	16,26	4	
4792,02	13383,19	208,44	490,54	15217,51	5	
172,51	442,10	7,34	11,99	499,14	6	
321,26	633,36	10,61	3,69	648,41	7	
259,97	718,06	9,75	26,38	753,80	8	
312,04	684,69	10,26	18,58	534,23	9	
237,21	633,89	9,97	25,62	481,17	10	
338,23	581,40	8,74	22,73	945,92	11	
337,53	928,25	24,69	13,66	554,80	12	
192,01	723,87	9,17	25,69	1274,27	13	
212,44	687,65	10,09	44,06	1039,50	14	
311,52	881,95	10,69	34,04	1684,48	15	
177,19	530,87	-	22,39	642,22	16	
355,68	693,60	12,85	3,76	571,58	17	
168,13	712,72	7,95	76,12	1152,66	18	
137,25	479,08	9,71	16,96	712,86	19	
210,17	687,18	10,45	35,27	432,67	20	
170,61	614,40	9,25	47,35	810,88	21	
122,96	507,94	17,15	3,36	662,93	21	
347,17	716,10	8,48	13,90	938,94	23	
232,80	598,38	9,89	11,87	370,02	24	
175,34	927,70	11,40	33,12	507,03	25	

TABL. 5 (18). **POWIERZCHNIA LASÓW PRYWATNYCH**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem	W tym lasy ochronne		Z ogółem gospodarstwa leśne			
		razem	w % ogółem	osób fizycznych	wspólnot gruntowych	spółdzielni	pozostałe ^a
	w ha		w ha				
2005	8176	4	0,1	7276	9	69	822
2006	8009	4	0,1	7528	8	68	405
2007	8177	4	1,0	7679	8	69	421
2008	8464	4	0,0	7931	4	65	464
2009	8801	4	0,0	8270	4	78	449

^a Kościołów, związków wyznaniowych i zawodowych, organizacji społecznych, spółek prywatnych itp.

TABL. 6 (19). **POWIERZCHNIA LASÓW PRYWATNYCH WEDŁUG POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	ochronne	Z ogółem lasy			
			objęte dokumentacją urzędzeniową			
			razem	uproszczonymi planami urzędzeń lasu	inwentaryzacjami stanu lasu	
w ha						
WOJEWÓDZTWO ..	2005	8176	4	6582	3462	3120
	2006	8009	4	6733	2848	3885
	2007	8177	4	7625	2862	4763
	2008	8464	4	7920	2978	4942
	2009	8801	4	8118	3043	5075
POWIATY:						
Gorzowski		448	-	350	81	269
Krośnieński		599	-	591	19	573
Międzyrzeczki		1835	2	1706	1118	588
Nowosolski		819	-	795	78	717
Słubicki		166	-	155	-	155
Strzelecko-drezdenecki		372	2	369	182	187
Sulęciński		168	-	138	-	138
Świebodziński		1005	-	1005	608	397
Wchowski		428	-	401	148	253
Zielonogórski		1645	-	1444	768	675
Żagański		708	-	605	13	592
Żarski		583	-	551	26	525
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Gorzów Wlkp.		9	-	8	2	6
Zielona Góra		16	-	-	-	-

Uwaga do tablic 7(20), 9(22), 11(24), 15(28), 17(30).

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2005-2009 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

TABL. 7 (20). POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym powierzchnia zalesiona						
		razem	drzewostany według klas wieku					klasa odnowienia ^a i o budowie przerębowej
			I (1-20 lat)	II (21-40 lat)	III (41-60 lat)	IV (61-80 lat)	V i wyżej (81 lat i więcej)	
w hektarach								
O G Ó Ł E M	683465	669373	88013	110542	213887	116313	134800	5818
w % ogółem								
O G Ó Ł E M	100,0	97,9	12,9	16,2	31,0	17,1	19,8	0,9

^a łącznie z klasą do odnowienia.

TABL. 8 (21). POWIERZCHNIA LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
Stan w dniu 1 I

LATA	Ogółem	W tym powierzchnia zalesiona						
		razem	drzewostany według klas wieku					klasa odnowienia, klasa do odnowienia i o budowie przerębowej
			I (1-20 lat)	II (21-40 lat)	III (41-60 lat)	IV (61-80 lat)	V i wyżej (81 lat i więcej)	
w hektarach								
2005	663084	648057	83502	132113	175769	117021	129006	10646
2006	664034	649432	84766	125211	180790	116973	126865	14827
2007	664612	649948	88663	122764	190004	118590	113159	16768
2008	665597	651974	89698	117961	192137	118284	77313	18021
w % ogółem								
2005	100,0	97,7	12,6	19,9	26,5	17,6	19,5	1,6
2006	100,0	97,8	12,8	18,9	27,2	17,6	19,1	2,2
2007	100,0	97,8	13,3	18,5	28,6	17,8	17,0	2,5
2008	100,0	98,0	13,5	17,7	28,9	17,8	17,4	2,7

Źródło: dane Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 9 (22). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO^a DRZEWOSTANÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gatunki drzew									
	sosna	świerk	pozostałe iglaste	dąb	buk	grab	brzoza	olcha	osika, topola	pozostałe liściaste
w hektarach										
O G Ó Ł E M	560779	8562	5813	34491	11890	1222	32149	15379	2053	11127
w % powierzchni lasów										
O G Ó Ł E M	82,0	1,3	0,9	5,0	1,7	0,2	4,7	2,3	0,3	1,6

^a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

TABL. 10 (23). **POWIERZCHNIA LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO^a DRZEWOSTANÓW**

Stan w dniu 1 I

LATA	Grupy rodzajowe drzew								
	sosna i modrzew	świerk	jodła i jedlica	dąb, jesion, klon, jawor i wiąz	buk	grab	brzoza i robinia akacjowa	olcha	osika, lipa, wierzba, topola
w hektarach									
2005	567709	3589	408	30108	10571	461	29270	16607	4361
2006	570776	3624	441	29179	10459	474	28189	16570	4322
2007	571735	3916	449	29139	10530	484	27397	16385	4577
2008	578285	3851	415	28921	10107	435	26196	16284	1103
w % powierzchni lasów									
2005	87,9	0,5	0,1	4,6	1,4	0,1	2,8	2,4	0,2
2006	86,0	0,5	0,1	4,4	1,6	0,1	4,2	2,5	0,6
2007	85,9	0,6	0,1	4,4	1,6	0,1	4,1	2,5	0,7
2008	86,9	0,6	0,1	4,3	1,5	0,1	3,9	2,4	0,2

^a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

Ź r ó ł o: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 11 (24). POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Siedliska					
		nizinne				wyżynne	
		bory	bory mieszane	lasy mieszane	lasy	lasy mieszane	lasy
w hektarach							
OGÓŁEM	683465	243584	242655	154495	42487	79	165
w % powierzchni lasów							
OGÓŁEM	100,0	35,7	35,5	22,6	6,2	0,0	0,0

TABL. 12 (25). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
Bór suchy	1,0	1,0	0,6	0,3
Bór świeży	48,3	41,9	40,2	38,0
Bór wilgotny	0,8	0,8	0,8	0,8
Bór mieszany świeży	27,8	29,5	30,5	31,7
Bór mieszany wilgotny	3,0	2,9	2,8	2,7
Bór mieszany bagienny	0,1	0,1	0,1	0,1
Las mieszany świeży	11,0	15,0	15,8	17,0
Las mieszany wilgotny	1,8	1,9	2,1	2,3
Las mieszany bagienny	0,1	0,1	0,1	0,1
Las świeży	2,7	3,4	3,5	3,5
Las wilgotny	0,7	0,7	0,8	0,8
Las łągowy	0,9	0,9	0,9	1,0
Ols	1,3	1,2	1,2	1,1
Ols jesionowy	0,5	0,6	0,6	0,6

Źródło: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 13 (26). **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH**

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M w ha.	205003	210494	210101	207987	210728
Glebochronne	11798	13679	13724	13606	13678
Wodochronne	93077	94205	93897	93785	93652
Uzdrowskowie	273	272	272	272	265
Uszkodzone przez przemysł ..	10678	10668	10585	10585	10585
Podmiejskie	56526	56646	56644	56643	56630
Obronne	20730	22698	22698	20667	20986
Ostoje zwierząt	3930	5271	5271	5276	5775
Na stałych powierzchniach badawczych	5538	5548	5496	5649	5619
Cenne przyrodniczo	1493	593	593	583	2615
Nasienne	960	914	921	921	923

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 14 (27). **STRUKTURA POWIERZCHNI REZERWATÓW I LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH**

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M w tys. ha	663,1	664,0	664,6	665,6	665,6
W tym w % ogółem:					
Rezerwaty	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Lasy ochronne	30,7	31,6	31,5	31,1	31,7
w tym kategorie ochronności:					
glebochronne	1,8	2,1	2,1	2,0	2,1
wodochronne	14,0	14,2	14,1	14,1	14,1
uzdrowskowie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
uszkodzone przez przemysł	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
podmiejskie	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
obronne	3,1	3,4	3,4	3,1	3,2
ostoje zwierząt	0,6	0,8	0,8	0,8	0,9
na stałych powierzchniach badawczych	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
cenne przyrodniczo	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4
nasienne	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Lasy pozostałe	69,1	68,1	68,2	68,6	68,0

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 15 (28). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grubizna brutto (w korze)	W tym na powierzchni zalesionej							
		razem	drzewostany według klas wieku					klasa odnowienia ^a i o budowie przerobowej	prze-stoje ^b
			I (1-20 lat)	II (21-40 lat)	III (41-60 lat)	IV (61-80 lat)	V i wyżej (81 lat i więcej)		
w dam ³									
OGÓŁEM	167195,0	167074,2	1836,2	18693,9	60367,7	36781,7	47023,4	1426,2	945,1
w odsetkach									
OGÓŁEM	100,0	99,9	1,1	11,2	35,9	22,0	28,2	0,9	0,6

^a Łącznie z klasą do odnowienia. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności.

TABL. 16 (29). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

Stan w dniu 1 I

LATA	Grubizna brutto (w korze)		W tym na powierzchni zalesionej							
	ogółem	zasobność na 1 ha powierzchni zalesionej w m ³	razem	drzewostany według klas wieku					klasa odnowienia, klasa do odnowienia i o budowie przerobowej	prze-stoje ^a
				I (1-20 lat)	II (21-40 lat)	III (41-60 lat)	IV (61-80 lat)	V i wyżej (81 lat i więcej)		
w dam ³										
2005	132235,4	204	132173,5	758,3	18160,6	40380,3	32669,9	37884,1	1994,1	326,2
2006	140188,1	215	139861,5	854,4	18397,7	44258,0	33876,9	39036,9	2836,3	601,3
2007	140327,6	216	140073,1	876,7	17940,7	46233,5	34108,6	37267,2	2964,0	682,4
2008	143884,0	220	143492,6	889,8	17548,4	47961,9	34556,6	38562,8	3055,2	917,9
w % ogółem										
2005	100,0	x	100,0	0,6	13,7	30,7	24,7	28,6	1,5	0,2
2006	100,0	x	99,8	0,6	13,1	31,7	24,2	27,8	2,0	0,4
2007	100,0	x	99,8	0,6	12,8	32,9	24,3	26,6	2,1	0,5
2008	100,0	x	99,7	0,6	12,2	33,3	24,0	26,9	2,1	0,6

^a Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności.

Źródło: dane Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 17 (30). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO^a DRZEWOSTANÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gatunki drzew									
	sosna	świerk	pozo- stałe iglaste	dąb	buk	grab	brzoza	olcha	osika, topola	pozo- stałe liściaste
	w dam ³									
OGÓŁEM	140065,5	1573,7	875,0	8222,8	3501,9	698,7	4605,7	4486,9	403,9	2760,9
	w % grubizny (brutto) ogółem									
OGÓŁEM	83,7	0,9	0,5	4,9	2,1	0,4	2,8	2,7	0,3	1,7

a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

TABL. 18 (31). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW

Stan w dniu 1 I

LATA	Zasoby według grup rodzajowych drzew									
	drzewa iglaste			drzewa liściaste						
	sosna i modrzew	świerk	jodła i jedlica	dąb, jesion, klon, jawor i wiąz	buk	grab	brzoza i robinia akacjowa	olcha	osika, lipa, wierzba, topola	
	w dam ³									
2005 ...	116471,9	630,9	98,2	6068,2	1811,5	88,9	3691,4	3144,8	229,6	
2006 ...	123637,6	665,0	102,2	6307,3	1890,6	92,2	3835,8	3410,8	246,6	
2007 ...	123977,7	665,1	105,4	6330,2	1880,5	93,4	3710,8	3339,0	225,5	
2008 ...	127220,2	680,8	104,2	6350,5	1861,5	95,6	3766,9	3575,5	228,8	
	w % grubizny (brutto) ogółem									
2005 ...	87,9	0,5	0,1	4,6	1,4	0,1	2,8	2,4	0,2	
2006 ...	88,2	0,5	0,1	4,5	1,3	0,1	2,7	2,4	0,2	
2007 ...	88,3	0,5	0,1	4,5	1,3	0,1	2,6	2,4	0,2	
2008 ...	88,3	0,5	0,1	4,4	1,3	0,1	2,6	2,5	0,2	

a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

Ź r ó d ł o: dane Biura Urzędowania Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 19 (32). STRUKTURA ZASOBÓW DRZEWNYCH NA PNIU W REZERWATACH I LASACH OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG GRUP LASÓW I KATEGORII OCHRONNOŚCI

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008
OGÓŁEM w mln m ³	132,2	140,2	140,3	143,9
W tym w % ogółem:				
Rezerwaty	0,3	0,4	0,4	0,4
Lasy ochronne	30,7	31,3	31,6	31,1
w tym kategorie ochronności:				
glebochronne	1,6	1,9	2,0	1,9
wodochronne	14,0	13,8	14,1	14,2
uzdrowiskowe	0,1	0,1	0,1	0,1
w strefie oddziaływania przemysłu	1,3	1,3	1,4	1,3
w miastach i wokół miast	8,5	8,4	8,4	8,2
obronne	3,0	3,5	3,3	3,1
ostoje zwierząt	0,7	1,0	1,0	1,0
na stałych powierzchniach				
badawczych	0,9	0,9	1,0	1,0
cenne przyrodniczo	0,3	0,2	0,1	0,1
nasienne	0,3	0,2	0,2	0,2
Lasy pozostałe	69,3	68,7	68,4	68,9

Ź r ó d ł o: dane Biura Urzędowania Lasu i Geodezji Leśnej.

IV. ZAGOSPODAROWANIE LASU I ZADRZEWIENIA

*IV. Management of forests and trees and shrubs
outside the forest*

Zagospodarowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych mających na celu zachowanie lasu, powiększenie zasobów leśnych oraz wzmaganie wielostronnych funkcji ekologicznych i społecznych lasu.

Hodowla lasu obejmuje wszelkie prace z zakresu nasiennictwa i szkółkarstwa leśnego, odnowień na gruntach leśnych przejściowo pozbawionych drzewostanów, zalesień na gruntach nieleśnych, dolesień luk i przerzedzeń powstałych w drzewostanach, poprawek i uzupełnień, pielęgnowania siedlisk i drzewostanów oraz melioracji leśnych.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Odnowienia sztuczne są wykonywane na powierzchniach otwartych, tj. na powierzchniach zrębów zupełnych, halizn i płazowin oraz powierzchniach pod osłoną drzewostanów (w wyniku cięć prowadzonych rębniami złożonymi).

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. na gruntach nieleśnych. Do zalesień gruntów nieleśnych zaliczamy zalesienia na gruntach rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytkach oraz innych gruntach nadających się do zalesienia i określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W ramach odnowień i zalesień mieszczą się prace z zakresu:

- zakładania plantacji gatunków drzew szybkoorosnących,
- przebudowy drzewostanów negatywnych, obejmujące zmianę ich składu gatunkowego i formy zmieszania.

Poprawki i uzupełnienia są to prace hodowlane mające na celu poprawę jakości hodowlanej oraz wzmoczenie potencjału produkcyjnego upraw i młodników, w których z różnych przyczyn powstały wypadki, luki i przerzedzenia wpływające na obniżenie w przyszłości masy drzewnej drzewostanów.

Pielęgnowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu, tj. spulchnianie gleby, niszczenie chwastów w uprawach, wprowadzanie podszytów, cięcia pielęgnacyjne i poprawianie formy poszczególnych drzew (podkrzesywanie itp.), utrzymanie gleby w czarnym ugorze w plantacjach drzew szybkoorosnących.

Nazwą **uprawy** określa się drzewostan w okresie od momentu powstania do osiągnięcia zwarcia (zazwyczaj w wieku 10 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla upraw to spulchnianie gleby, odchwaszczanie, usuwanie zbędnych sadzonek (czyszczenie wczesne) oraz poprawianie formy drzewek.

Pod pojęciem **młodnika** rozumie się drzewostan w okresie od momentu osiągnięcia zwarcia do rozpoczęcia procesu naturalnego wydzielania się drzew i oczyszczania strzał (zazwyczaj w wieku od 10 do 20 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla młodników to usuwanie lub hamowanie wzrostu zbędnych, wadliwych lub przeszkadzających drzew (czyszczenie późne), formowanie strzał i koron drzew.

Wprowadzanie podszytów jest to sadzenie drzew lub krzewów, które powinny znajdować się stale w dolnej warstwie drzewostanu, spełniając w stosunku do gleby i drzewostanu głównego rolę pielęgnacyjną.

Dane dotyczące **pielęgnowania lasu** obejmują rzeczywiste powierzchnie (określone szacunkowo), na których dokonywano wszystkich czynności związanych z pielęgnowaniem upraw i młodników, wprowadzaniem podszytów, formowaniem strzał i koron itp. Dane te nie obejmują powierzchni lasów, na której wykonano trzebieże (cięcia pielęgnacyjne prowadzone w drzewostanach z reguły w wieku powyżej 20 lat).

Trzebieże są to cięcia pielęgnacyjne regulujące zagęszczenie i rozmieszczenie drzew w drzewostanie oraz skład gatunkowy drzewostanu. Ich celem jest wzmocnienie przyrostu najlepszych drzew w drzewostanie, zachowanie jego naturalnej różnorodności biologicznej i stworzenie warunków dla odnowienia. Cięcia trzebieżowe rozpoczyna się w okresie dojrzewania drzewostanu, tj. z reguły w wieku poniżej 20 lat.

Melioracje, do których zalicza się agromelioracje i melioracje wodne, są to zabiegi mające na celu oczyszczenie powierzchni przed odnowieniem i zalesieniem, likwidację warstwy rudawca, ustalanie gleby podlegającej erozji oraz polepszenie produktywności gleby przez wprowadzanie pewnych gatunków roślin, nawożenie, odwadnianie, nawadnianie itp. Melioracje, o których mowa mają charakter lokalny i stwarzają warunki do odnowień i zalesień.

Ochrona lasu obejmuje czynności zapobiegające szkodom wyrządzanym w lesie przez czynniki przyrody ożywionej i nieożywionej oraz zanieczyszczenia przemysłowe, zwalczające choroby i szkodniki oraz usuwające zaistniałe szkody.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne nasadzenia drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Celem ich jest produkcja drewna i użytków niedrzewnych, oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz kształtowanie krajobrazu. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji oraz szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach (parki miejskie, lasy komunalne, zieleńce użyteczności publicznej), obszaru morskiego pasa nadbrzeżnego, ogrodów działkowych, nieruchomości otaczających obiekty zabytkowe.

Dane dotyczące pozyskania drewna z zadrzewień nie zostały uwzględnione w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) zamieszczonych w dziale V „Gospodarcze wykorzystanie lasu”. Dane dotyczące pozyskania drewna z zadrzewień na gruntach prywatnych mają charakter szacunkowy.

Do produkcji leśnego materiału rozmnożeniowego jest przeznaczony **leśny materiał podstawowy (LMP)**, do którego zalicza się: drzewa mateczne, drzewostany nasienne, plantacje nasienne oraz źródła nasion. Wszystkie rodzaje leśnego materiału podstawowego podlegają rejestracji w **Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego (KRLMP)** prowadzonym przez Biuro Nasiennictwa Leśnego.

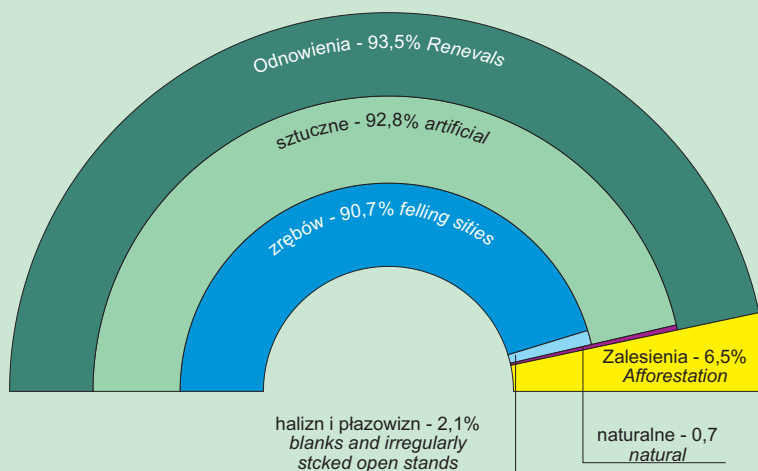
Drzewostany nasienne rejestrowane w II części KRLMP (do 2004 r. określane jako wyłączone drzewostany nasienne) są to wybrane i uznane drzewostany o wysokiej produktywności, jakości hodowlanej i zdrowotności, tworzące bazę pozyskiwania nasion do zakładania rejestrowanych upraw pochodnych. Uprawy te po osiągnięciu dojrzałości będą stanowić podstawę pozyskiwania nasion jako drzewostany o ulepszonej jakości genetycznej. W okresie spełniania przez drzewostany roli nasiennej są one wyłączone od wycięcia i innego użytkowania (poza pozyskiwaniem nasion), a ich zagospodarowanie zmierza do wzmocnienia obradzania drzew o największej wartości genetycznej i hodowlanej.

Drzewostany nasienne rejestrowane w I części KRLMP (do 2004 r. określane jako gospodarcze drzewostany nasienne) są to drzewostany korzystnie wyróżniające się swoją jakością hodowlaną i użytkowane rębnie w latach dobrego lub przynajmniej średniego urodzaju nasion danego gatunku. Drzewostany tej kategorii wykorzystuje się do zbioru szyszek i nasion do zakładania upraw gospodarczych.

Drzewa mateczne (do 2004 r. określane jako drzewa doborowe) - drzewa wybrane w drzewostanach nasiennych spośród drzew najlepszej jakości. Z drzew matecznych pozyskuje się pędy do szczepień służące do produkcji wegetatywnego materiału sadzeniowego (szczepów) wysadzanego na **plantacjach nasiennych klonowych** oraz nasiona do produkcji sadzonek używanych do zakładania **plantacji nasion rodowych**. Plantacje nasienne są obiektami hodowlanymi służącymi do produkcji nasion. Nasiona pozyskiwane w plantacjach są wykorzystywane do produkcji materiału sadzeniowego przeznaczonego do zakładania **upraw pochodnych**.

Źródła nasion to drzewa (grupa drzew) na określonym obszarze, z których pozyskuje się nasiona. Powinny one mieć cechy przyrostowe i jakościowe nie gorsze niż przeciętna jakość i produktywność gatunku w danym regionie pochodzenia. Źródła nasion powinny być wybierane przede wszystkim dla gatunków domieszkowych i uzupełniających.

Odnowienia i zalesienia w 2009 r.
Renewals and afforestation in 2009

Struktura pozyskiwania drewna (grubizny) z zadrzewień w 2009 r.
Structure of removals (timber) in forestry in 2009

A. HODOWLA I OCHRONA LASU

TABL. 1 (33). ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009			
					ogółem	lasy publiczne		lasy prywatne
						razem	w tym własność Skarbu Państwa	
					w ha			
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	230	224	224	218	215	215	215	-
Odnowienia i zalesienia	6048	6539	6091	5934	4992	4851	4842	141
odnowienia	5384	5401	5305	5440	4666	4650	4641	16
szuczne	5271	5338	5212	5175	4633	4617	4608	16
zrębów ^a	5202	5266	5057	4998	4529	4517	4514	12
halizn i płazowin	69	72	154	177	104	100	94	4
naturalne	113	63	93	265	33	33	33	-
zalesienia ^b	748	1138	786	494	326	201	201	125
Poprawki i uzupełnienia	608	794	1226	887	891	876	875	15
Pielęgnowanie lasu ^c	24267	22454	24912	25716	20496	20295	20286	201
w tym:								
upraw ^d	16641	15814	17722	18415	15054	14853	14852	201
młodników	6928	6251	6833	6938	5282	5282	5282	-
wprowadzanie podszytów	674	389	349	361	150	150	150	-
Melioracje leśne	5921	6155	5334	5472	5187	5187	5187	-
w tym nawożenie mineralne lasu	58	93	8	21	-	-	-	-

^a Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^b Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków, określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. ^c Bez cięć trzebieżowych. ^d Pielęgnowanie gleby i czyszczenie wczesne.

TABL. 2 (34). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH ZALESIONYCH I PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zalesienia gruntów nieleśnych (w ciągu roku)		Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia	
	publiczne	prywatne	ogółem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych
	w ha			
WOJEWÓDZTWO .. 2005	528,7	135,2	747,7	747,7
2006	412,2	725,6	469,8	469,8
2007	286,6	499,7	315,7	315,7
2008	234,8	259,1	233,0	233,0
2009	201,4	124,6	85,1	85,1
Podregion gorzowski	36,0	5,0	78,7	78,7
Powiaty:				
Gorzowski	18,4	5,0	17,2	17,2
Międzyrzecki	-	-	1,8	1,8
Słubicki	10,7	-	0,1	0,1
Strzelecko-drezdenecki	2,1	-	38,5	38,5
Sulęciński	4,8	-	19,3	19,3
Miasto na prawach powiatu				
Gorzów Wlkp.	-	-	1,7	1,7
Podregion zielonogórski	165,4	119,6	6,5	6,5
Powiaty:				
Krośniński	8,5	16,7	-	-
Nowosolski	65,5	31,1	0,3	0,3
Świebodziński	4,0	-	-	-
Wschowski	5,1	7,4	5,8	5,8
Zielonogórski	33,3	6,1	-	-
Żagański	44,9	25,5	0,3	0,3
Żarski	4,1	32,8	-	-

TABL. 3 (35). ZALESIENIA WYKONANE W RAMACH PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007-2013

A. WYKONANE ZALESIENIA I ZREALIZOWANE PŁATNOŚCI W LATACH 2007-2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zalesienia PROW 2007-2013			Zrealizowane płatności PROW - zobowiązania z lat					
	ogółem	schemat		liczba płatności	2007-2013		2004-2006		
		I ^a	II ^b		ogółem	w tym EFRROW ^c	liczba płatności	ogółem	w tym EFRROW ^c
	w ha			w tys. zł		w tys. zł			
O G Ó Ł E M	427,94	390,15	37,79	115	2469,8	1975,9	347	5032,0	4025,6

B. WYKONANE ZALESIENIA W LATACH 2007-2009 WEDŁUG KAMPANII (W ROKU GOSPODARCZYM)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zalesienia PROW 2007-2013			Według kampanii					
	ogółem	schemat		2007 schemat I ^a	2008		2009		
		I ^a	II ^b		ogółem	schemat		ogółem	schemat I ^a
	w ha			w tys. zł		w tys. zł		w tys. zł	
O G Ó Ł E M	427,94	390,15	37,79	292,37	116,48	78,69	37,79	19,09	19,09

C. WYKONANE ZALESIENIA W LATACH 2007-2009 WEDŁUG OKRESÓW ZALESIENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Według okresów zalesienia									
		2007 schemat I ^a	razem	2008				razem	2009		
				schemat		wiosna	jesień		schemat		
				I ^a	II ^b				I ^a	II ^b	
O G Ó Ł E M	427,94	18,46	280,43	262,99	2,03	15,41	129,05	87,58	19,09	22,38	

a Zalesienia gruntów rolnych. b Zalesienia gruntów nierolnych. c Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Źródło: dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).

TABL. 4 (36). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE W LASACH PRYWATNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odnowienia i zalesienia						Po- prawki i uzupeł- nienia	Pielęgnowanie lasu	
	ogółem	sztuczne			natu- ralne	ogółem		w tym upraw i młod- ników	
		razem	zrębów na po- wierz- chni otwar- tej ^a	halizn i plazowin					gruntów nieleś- nych ^b
	w ha								
WOJEWÓDZTWO 2005	152,3	152,2	16,3	0,7	135,2	0,1	6,0	87,0	75,0
2006	745,2	744,1	16,4	2,1	725,6	1,1	10,0	90,0	90,0
2007	518,0	517,7	14,0	3,9	499,8	0,3	22,0	170,0	164,0
2008	280,4	280,4	16,1	5,2	259,1	-	12,0	185,0	185,0
2009	140,9	140,9	12,6	3,7	124,6	-	15,0	201,0	201,0
Podregion gorzowski	7,8	7,8	1,8	1,0	5,0	-	8,0	134,0	134,0
Powiaty:									
Gorzowski ^c	5,0	5,0	-	-	5,0	-	8,0	128,0	128,0
Międzyrzecki	1,8	1,8	1,8	-	-	-	-	5,0	5,0
Ślubicki	1,0	1,0	-	1,0	-	-	-	1,0	1,0
Podregion zielonogórski	133,1	133,1	10,8	2,7	119,6	-	7,0	67,0	67,0
Powiaty:									
Krośnieński	17,2	17,2	0,1	0,4	16,7	-	3,0	8,0	8,0
Nowosolski	31,1	31,1	-	-	31,1	-	-	1,0	1,0
Świebodziński	5,5	5,5	3,5	2,0	-	-	3,0	27,0	27,0
Wschowski	7,4	7,4	-	-	7,4	-	-	4,0	4,0
Zielonogórski ^c	12,4	12,4	6,0	0,3	6,1	-	1,0	23,0	23,0
Żagański	25,5	25,5	-	-	25,5	-	-	-	-
Żarski	34,0	34,0	1,2	-	32,8	-	-	4,0	4,0

^a Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanu. ^b Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^c Łącznie z miastem na prawach powiatu.

TABL. 5 (37). **HODOWLA SELEKCYJNA DRZEW LEŚNYCH - BAZA NASIENNA^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Drzewa doborowe		Powierzchnia drzewostanów nasiennych		Plantacje nasienne	Plantacyjne uprawy nasienne	Uprawy pochodne
	razem	w tym sos- na pospolita	wyłącz- nych	gospodar- czych			
	w sztukach		w ha				
Poznań	-	-	54	77	-	-	119
Szczecin	201	107	621	5236	52	23	1840
Wrocław	-	-	-	62	-	-	27
Zielona Góra	111	77	339	5955	45	56	6618

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 6 (38). **POWIERZCHNIA WYŁĄCZONYCH DRZEWOSTANÓW NASIENNYCH^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Ogółem		Drzewostany iglaste		Drzewostany liściaste		
	w ha	w % po- wierzchni lasów	razem	w tym sosny pospolitej	razem	w tym	
						dębu szypuł- kowego	bukowe
w ha							
Poznań	54	0,80	-	-	54	54	-
Szczecin	621	0,24	200	194	421	25	7
Zielona Góra	339	0,08	181	181	158	43	59

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 7 (39). **POWIERZCHNIA GOSPODARCZYCH DRZEWOSTANÓW NASIENNYCH^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Ogółem		W tym drzewostany						
	w ha	w % po- wierzchni lasów	sosny po- spolitej	świerko- we	modrze- wiowe	dębowe	bukowe	brzozo- we	olszy czarnej
			w ha						
Poznań	77	1,13	58	-	-	10	6	-	3
Szczecin	5236	2,02	3824	12	40	742	425	85	84
Wrocław	62	1,24	62	-	-	-	-	-	-
Zielona Góra	5955	1,36	4561	19	45	976	96	80	118

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 8 (40). **CHARAKTERYSTYKA PRODUKCJI SZKÓŁKARSKIEJ^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Powierzchnia produkcyjna szkółek		Produkcja materiału sadzeniowego		Siewy przypadłe		Wydajność siewek jed- norocznych sosny w uprawie po- lowej w tys. szt. na ar
	ogółem w arach	w tym z produkcją specjali- styczną	ogółem w tys. szt	w tym pro- dukcja spe- cjalistyczna	ogółem w arach	w % siewów ogółem	
Poznań	777	10	4984	350	-	-	17
Szczecin	7509	102	29502	334	37	0,0	19
Zielona Góra	14210	61	42384	1364	139	16,5	16

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 9 (41). **OCHRONA LASU^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Powierzchnia lasów objęta zabiegami ochronnymi ^b w ha				Usunięte z lasu: posusz, złomy i wywroty w dam ³
	zwalczającymi owady występujące masowo	w tym opryski z samolotu	chroniącymi drzewostany przed zwierzyną	zwalczającymi pasożytnicze grzyby	
Poznań	32	-	467	-	2083
Szczecin	384	-	1656	959	36
Wrocław	-	-	30	119	1
Zielona Góra	306	127	1307	287	71

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych. ^b Przy użyciu środków chemicznych, biologicznych i mechanicznych.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 10 (42). **POWIERZCHNIA LASÓW^a ZAGROŻONA PRZEZ CHOROBY INFEKCYJNE (GRZYBOWE) WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Ogółem		W tym			
	w ha	w % powierzchni lasów	huba korzeni	opieńki	choroby kłód i strzał	osutki sosny
			w ha			
Poznań	58	0,9	3	54	-	-
Szczecin	4865	1,9	2235	608	53	196
Wrocław	172	3,5	172	-	-	-
Zielona Góra	3990	1,0	1789	1463	228	99

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

B. ZADRZEWIENIA

TABL. 11 (43). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	
					ogółem	w tym na gruntach prywatnych
Sadzenie w tys. szt.: drzew	13049	36807	10542	12668	20919	581
krzewów	6921	7342	11367	66794	7513	107
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	14630	20500	19115	18908	20405	8478
grubizna iglasta	1352	2025	2344	2786	3029	1071
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	742	1112	1248	1364	1497	590
grubizna liściasta	13278	18475	16771	16122	17376	7407
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	3893	4941	4014	4108	3672	2592

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) z lasów.

TABL. 12 (44). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY) Z ZADRZEWIŃ W LASACH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sadzenie		Pozyskanie drewna (grubizny)	
	drzew	krzewów	ogółem	w tym liściasta
	w szt.		w m ³	
WOJEWÓDZTWO	20919	7513	20405	17376
Podregion gorzowski	8922	1819	8590	8180
Powiaty:				
Gorzowski ^a	6915	279	3338	3263
Międzyrzecki	423	196	1228	1171
Stubiński	759	758	921	904
Strzelecko-drezdenecki	460	560	1649	1563
Sulęciński	365	26	1454	1279
Podregion zielonogórski	11997	5694	11815	9196
Powiaty:				
Krośniński	1007	783	739	699
Nowosolski	252	768	676	524
Świebodziński	9170	1610	1294	947
Wschowski	38	650	335	259
Zielonogórski ^a	1422	1883	6385	4620
Żagański	106	-	1799	1587
Żarski	2	-	587	560

^a Łącznie z miastem na prawach powiatu.

TABL. 13 (45). ZADRZEWIENIA^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Sadzenie w sztukach	
	drzew	krzewów
Poznań	100	30
Szczecin	1789	2093
Zielona Góra	9899	2381

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych.

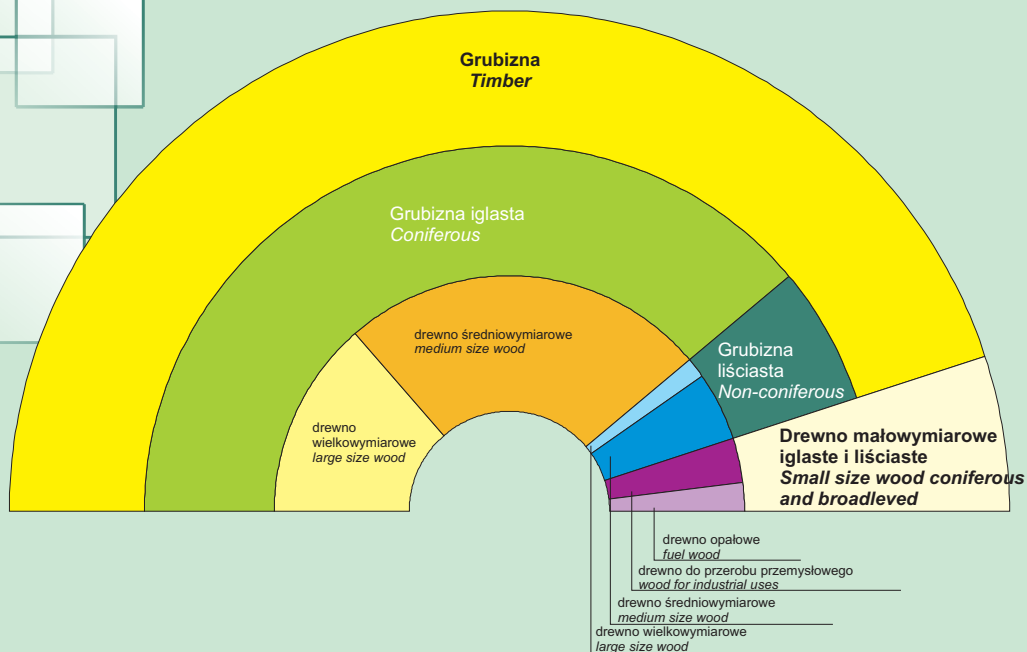
Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

V. GOSPODARCZE WYKORZYSTANIE LASU

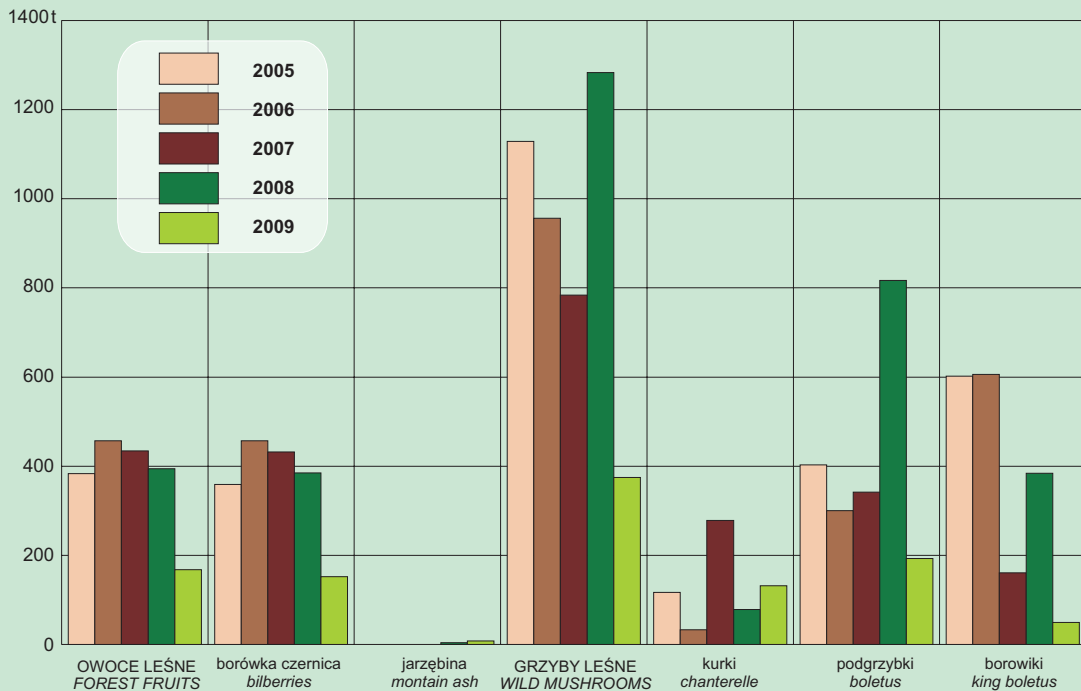
V. Economic exploitation of the forest

Struktura pozyskiwania drewna według sortymentów w 2009 r.
Structure of removals by assortments in 2009

Skup owoców leśnych oraz grzybów leśnych
Procurement of forest fruits and mushrooms

Na miąższość pozyskanego drewna składa się **miąższość grubizny, drewna małowymiarowego (drobnicy) i karpiny**.

Do **grubizny** zalicza się drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe.

Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. W zależności od jakości i wymiarów drewno wielkowymiarowe dzieli się na cztery klasy: A, B, C, D oraz dwie podklasy: drewno ogólnego przeznaczenia i drewno specjalne. Drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia jest porównywalne z sortymentem określanym (według byłej nomenklatury SWW) jako drewno tartaczne; drewno wielkowymiarowe specjalne obejmuje drewno klasyfikowane jako sortymenty cenne - okleinę, sklejkę, zapalczankę, słupy teleenergetyczne.

Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej (mierzonej bez kory) od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm, mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. W zależności od jakości i wymiarów drewno średniowymiarowe dzieli się na cztery grupy:

- drewno dłużycowe; w grupie tej zawarte są sortymenty klasyfikowane jako drewno kopalniakowe i na stemple budowlane;

- drewno do przerobu przemysłowego stosowe; według klasyfikacji przeznaczeniowej grupa obejmuje sortymenty stosowe takie jak: papierówka, szczapy i wałki użytkowe do wyrobu płyt wiórowych, suchej destylacji i garbnikowe;
- drewno do przerobu przemysłowego okrągłe; zakresowo grupa odpowiada sortymentom klasyfikowanym jako żerdzie ogólnego przeznaczenia i do produkcji płyt;
- drewno opałowe; pod względem wymiarowym i jakościowym odpowiada grubiznie opałowej.

Drewno małowymiarowe (drobnica) jest to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory), mierzone w sztukach, grupowo lub w stosach. W zależności od jakości drewno małowymiarowe dzieli się na dwie grupy:

- drewno do przerobu przemysłowego; grupa ta odpowiada sortymentowi określanemu jako drobnica użytkowa (głównie tyczki);
- drewno opałowe; grupa obejmuje tzw. gałęziówkę.

Karpina to surowiec drzewny pozyskany z karp nie łupanych (drewno pniakowe) lub łupanych na szczapy i niewymiarowe kęsy.

TABL. 1 (46). POZYSKANIE DREWNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M w dam ³	2773,7	2773,4	2904,6	2748,8	2848,0
Grubizna	2426,5	2456,6	2628,3	2469,7	2562,0
Lasy publiczne	2415,2	2444,1	2615,4	2461,7	2553,6
własność Skarbu Państwa	2413,3	2443,2	2614,5	2460,2	2552,0
w tym:					
w zarządzie Lasów Państwowych	2402,8	2430,8	2602,7	2449,9	2541,0
parki narodowe	10,0	12,3	11,8	10,2	11,0
własność gmin	1,9	0,8	0,9	1,5	1,7
Lasy prywatne	11,3	12,5	12,9	8,0	8,3
Drewno małowymiarowe^a	347,2	316,8	276,3	279,1	286,0
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	356,0	360,3	385,0	361,4	374,7

^a Wyłącznie w lasach publicznych.

TABL. 2 (47). POZYSKANIE DREWNA^a WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I SORTYMENTÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009			
					ogółem	lasy publiczne		lasy prywatne
						razem	w tym własność Skarbu Państwa	
w dam ³								
O G Ó Ł E M	2773,7	2773,4	2904,6	2748,8	2848,0	2839,6	2837,9	8,3
Grubizna	2426,5	2456,6	2628,3	2469,7	2562,0	2553,6	2552,0	8,3
Grubizna iglasta	2058,8	2062,6	2270,5	2110,0	2213,2	2206,9	2205,8	6,4
w tym drewno:								
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	661,2	733,6	790,8	750,5	769,6	766,9	766,2	2,6
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	1397,7	1162,7	1318,3	1197,9	1283,6	1281,4	1281,1	2,2
Grubizna liściasta	367,6	394,0	357,8	359,7	348,8	346,8	346,2	2,0
w tym drewno:								
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	94,4	103,3	101,5	95,5	85,1	84,2	83,9	0,9
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	203,8	208,6	181,7	178,6	178,5	178,0	177,9	-
Drewno małowymiarowe^b	347,2	316,8	276,3	279,1	286,0	286,0	286,0	-
do przerobu przemysłowego	250,3	231,2	187,9	180,7	182,4	182,4	182,4	-
opałowe	96,9	103,6	88,4	98,4	103,6	103,6	103,6	-

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 11(43) na str. 74. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

TABL. 3 (48). POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY) W LASACH PAŃSTWOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
	w dam ³				
O G Ó Ł E M	2747,4	2746,1	2877,8	2727,7	2825,5
Grubizna	2402,8	2430,8	2602,7	2449,9	2541,0
Grubizna iglasta	2040,9	2042,4	2249,7	2093,9	2195,9
w tym drewno:					
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	644,6	719,7	776,6	737,2	762,7
średniowymiarowe:					
dłużycowe	83,6	73,5	69,8	64,2	46,8
do przerobu przemysłowego	1106,5	1044,2	1188,3	1083,2	1276,1
Grubizna liściasta	362,0	388,4	352,9	356,1	345,1
w tym drewno:					
wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	88,2	97,3	95,0	91,6	83,8
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	202,1	206,1	179,7	176,9	177,9

TABL. 4 (49). POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY) W LASACH PRYWATNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grubizna iglasta			Grubizna liściasta		
		razem	drewno dłużycowe	drewno stosowe	razem	drewno dłużycowe	drewno stosowe
	w m ³						
WOJEWÓDZTWO 2005	11305	7713	3955	3758	3592	1215	2377
2006	12535	9053	3465	5588	3482	846	2636
2007	12918	10427	4920	5507	2491	1127	1364
2008	7991	6180	2516	3664	1811	518	1293
2009	8347	6350	2642	3708	1997	869	1128
Powiaty:							
Gorzowski	212	168	97	71	44	-	44
Krośnieński	553	441	115	326	112	6	106
Międzyrzeczki	1090	977	405	572	113	36	77
Nowosolski	432	322	25	297	110	18	92
Słubicki	95	74	1	73	21	-	21
Strzelecko-drezdenecki	187	164	28	136	23	2	21
Sulęciński	174	170	99	71	4	-	4
Świebodziński	1331	1210	782	428	121	40	81
Wschowski	451	347	55	292	104	18	86
Zielonogórski	2269	1777	868	909	492	159	333
Żagański	319	119	24	95	200	62	138
Żarski	1212	559	127	432	653	528	125
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	22	22	16	6	-	-	-

TABL. 5 (50). **POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY) NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M	356,0	360,3	385,0	361,4	374,7
Lasy publiczne	358,6	362,7	387,7	364,7	378,3
w tym własność Skarbu Państwa	359,4	363,7	388,8	365,5	379,2
w tym:					
Lasy Państwowe	361,9	365,7	391,0	368,1	381,7
parki narodowe	216,8	266,2	255,2	221,8	237,7
Lasy prywatne	138,3	156,2	158,0	94,7	94,9

TABL. 6 (51). **SKUP OWOCÓW LEŚNYCH ORAZ GRZYBÓW LEŚNYCH ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
	w tonach				
Owoce leśne	383	457	434	394	168
w tym:					
borówka czernica	359	457	432	385	152
jarzębina	-	-	-	4	8
Grzyby leśne	1129	956	784	1283	375
w tym gatunki:					
kurki	117	33	278	78	132
podgrzybki	403	300	342	817	193
borowiki	602	606	161	384	49

a Dotyczy owoców leśnych i grzybów leśnych świeżych; grupowanie metodą według siedziby dostawcy.

TABL. 7 (52). **POZYSKANIE NIEKTÓRYCH UŻYTKÓW UBOCZNYCH W LASACH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych		
	Poznań	Szczecin	Zielona Góra
Choinki w szt.	16	822	.
Nasiona leśne drzew i krzewów pozyskane w kg:			
w lesie	10564	71921	91156
w wyluszczeniach	31	107	96

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

VI. ZAGROŻENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA LEŚNEGO ORAZ PRZYRODY

*VI. Forest environment and nature:
threats and protection*

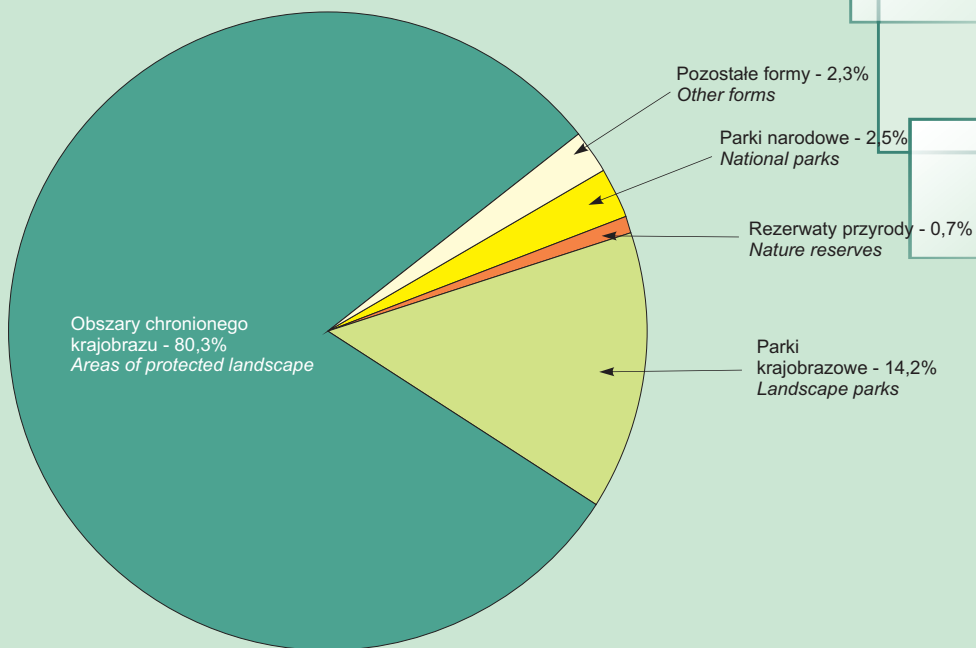

Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w 2009 r.

Structure of areas of particular natural values legally protected in 2009

Stan w dniu 31 XII

As of 31 Dec.

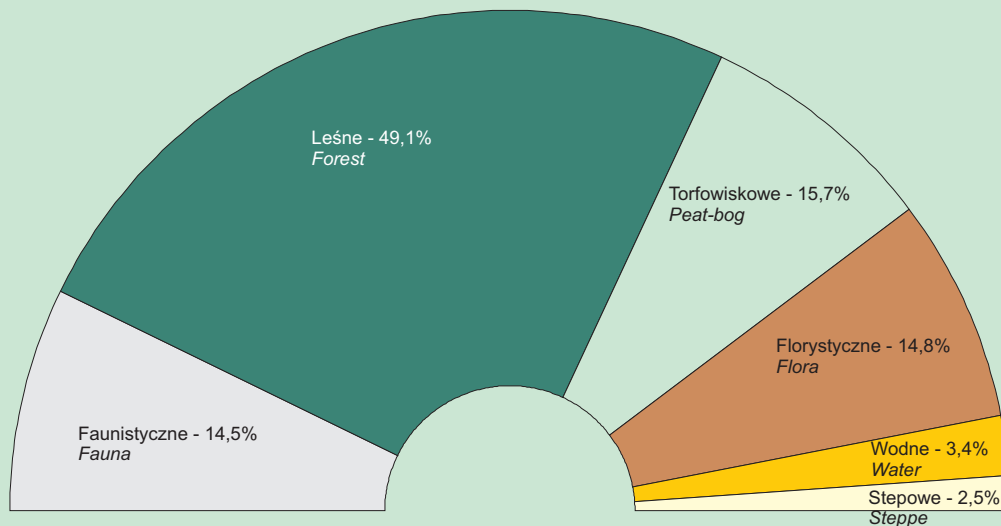

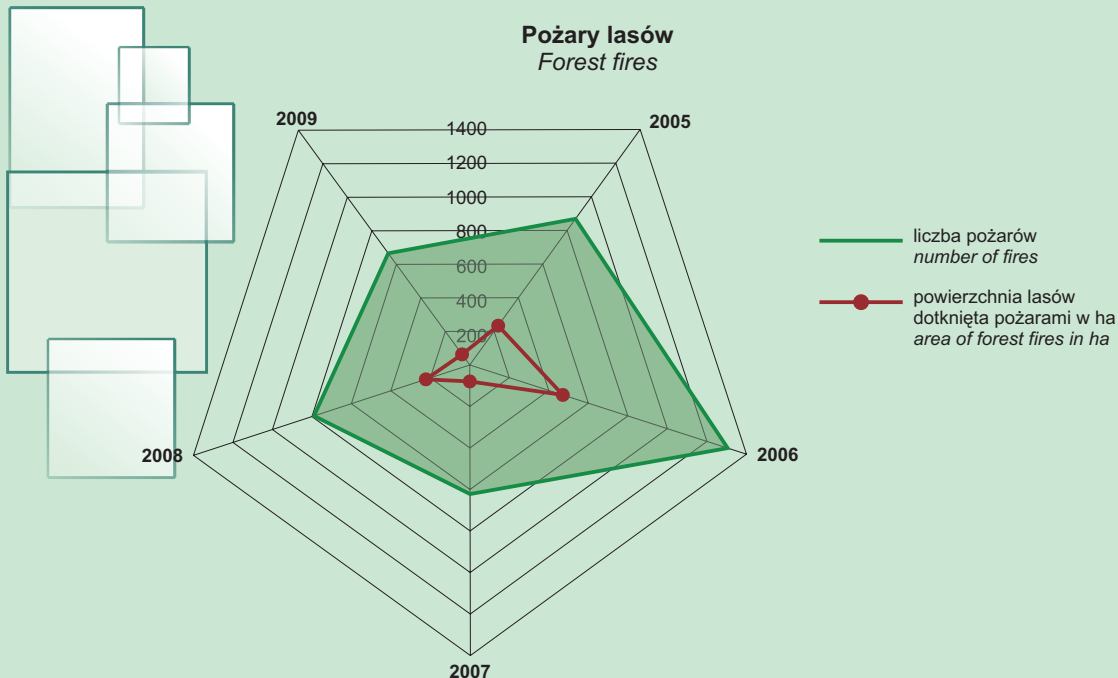
Struktura rezerwatów przyrody w 2009 r.

Structure of nature reserves in 2009

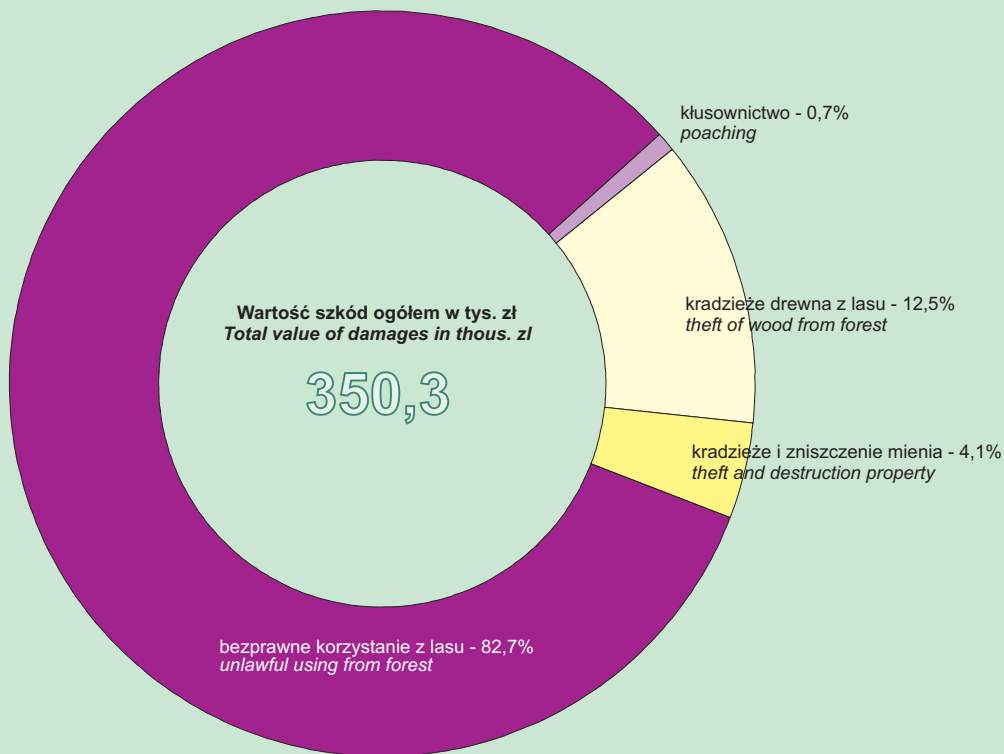
Stan w dniu 31 XII

As of 31 Dec.

**Szkodnictwo według Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze w 2009 r.
(zarejestrowane przypadki)**
*Harmful activity in forestry by Regional Directorate of the State Forests in Zielona Góra in 2009
(registered events)*

Dane o **gruntach leśnych wyłączonych z produkcji leśnej na cele nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami). Prezentowane dane nie obejmują gruntów leśnych wyłączonych z produkcji z pominięciem powołanych powyżej przepisów. Pod pojęciem **typu siedliskowego lasu** należy rozumieć kategorie siedlisk równoważnych pod względem przyrodniczym do produkcji leśnej i charakteryzujących się określonym kompleksem elementów glebowo-gatunkowych, składem roślinności dna lasu oraz doborem składu gatunkowego drzewostanu.

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, a w szczególności: dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i na wsiach; zadrzewień.

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju; **ochrona częściowa** polega na ochronie gatunków roślin, zwierząt i grzybów dopuszczającą możliwość redukcji liczebności populacji

oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części; **ochrona krajobrazowa** oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Park narodowy obejmuje obszar chroniony wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega całość przyrody oraz walory krajobrazowe. Nadrzędnym celem parku jest zachowanie różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Utworzenie parku narodowego następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze rozporządzenia wojewody. W zestawieniach tabelarycznych przyjęto klasyfikację rezerwatów zgodnie z dotychczas stosowanym ich podziałem na 9 typów, opracowanym przez Z. Czubińskiego.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Grunty rolne, leśne i inne

nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu. Utworzenie parku krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny wyróżniające się krajobrazowo o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Wprowadzenie tej formy ochrony przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub na mocy uchwały gminy.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie. Wprowadzenie tej formy ochrony przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub na mocy uchwały gminy.

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Ustanawia się je w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne oraz śródpolne i śródleśne „oczka wodne”; kępy drzew i krzewów; bagna, torfowiska oraz wydmy; płyty nieużytkowanej roślinności; starorzecza; wychodnie skalne; skarpy, kamieńce itp. Użytki ekologiczne ustanawia się w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy i uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe ustanawia się w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt ma na celu zabezpieczenie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

TABL. 1 (53). GRUNTY LEŚNE WYLĄCZONE Z PRODUKCJI LEŚNEJ ^a NA CELE NIELEŚNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	
	w ha				w odsetkach	
OGÓŁEM	43,94	20,73	14,06	39,27	41,74	100,0
Lasy: publiczne	21,20	15,09	11,71	36,22	23,10	55,3
prywatne	22,74	5,64	2,35	3,05	18,64	44,7
Kierunki wyłączenia:						
tereny: przemysłowe ..	29,64	7,46	2,61	5,15	27,06	64,8
komunikacyjne	3,45	4,13	4,52	1,90	0,38	0,9
osiedlowe	4,00	0,28	0,98	1,56	4,72	11,3
użytki kopalne	-	3,95	1,59	7,27	4,49	10,8
zbiorniki i urządzenia						
wodne	1,64	-	-	16,23	-	-
inne	5,21	4,91	4,36	7,16	5,09	12,2

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 2 (54). POŻARY LASÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Pożary	869	1305	622	789	666
Powierzchnia lasów dotknięta pożarami w ha	233,54	470,78	79,50	222,52	62,98
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,27	0,36	0,13	0,28	0,09

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

TABL. 3 (55). POŻARY LASÓW WEDŁUG PRZYCZYN POWSTANIA

LATA a - w liczbach bezwzględnych b - w odsetkach	Ogółem	Podpa- lenie	Nieostrożność		Wylado- wania atmosfe- ryczne	Wady i nieprawidłowa eksploatacja		Pozostałe	Nie- ustalone	
			nieletnich	dorosłych		urządzeń technicz- nych	środków trans- portu			
LICZBA POŻARÓW										
2005	a	869	596	5	217	10	3	-	4	34
	b	100,0	68,6	0,6	25,0	1,2	0,3	-	0,5	3,9
2006	a	1305	878	4	319	16	7	11	27	43
	b	100,0	67,3	0,3	24,4	1,2	0,5	0,8	2,1	3,3
2007	a	622	373	5	179	9	1	4	13	38
	b	100,0	60,0	0,8	28,8	1,4	0,2	0,6	2,1	6,1
2008	a	789	380	5	293	6	10	30	21	44
	b	100,0	48,2	0,6	37,1	0,8	1,3	3,8	2,7	5,6
2009	a	666	270	14	290	9	5	7	13	58
	b	100,0	40,5	2,1	43,5	1,3	0,8	1,1	2	8,7
POWIERZCHNIA POŻARÓW LASÓW w ha										
2005	a	233,54	192,61	0,12	33,00	0,28	0,38	-	0,05	7,10
	b	100,0	82,5	0,1	14,1	0,1	0,2	-	0,0	3,0
2006	a	470,78	332,78	0,15	81,69	1,34	3,55	14,77	2,84	33,66
	b	100,0	70,7	0,0	17,4	0,3	0,8	3,1	0,6	7,1
2007	a	79,50	51,63	0,28	15,15	0,78	0,01	2,97	1,68	7,00
	b	100,0	64,9	0,4	19,1	1,0	0,0	3,7	2,1	8,8
2008	a	222,52	134,07	2,39	57,71	0,12	0,27	4,63	12,84	10,49
	b	100,0	60,3	1,1	25,9	0,1	0,1	2,1	5,8	4,7
2009	a	62,98	37,67	0,69	18,46	0,15	0,49	0,16	1,06	4,30
	b	100,0	59,8	1,1	29,3	0,2	0,8	0,3	1,7	6,8

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

TABL. 4 (56). **POŻARY LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG PRZYCZYŃ POWSTANIA I REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Przyczyny powstania pożarów							
	podpa- lenie	nieostroż- ność dorośli	wyłado- wania atmosfe- ryczne	wady urządzeń technicz- nych	transport kolejowy	przerzuty z gruntów nieleśnych	pozostałe	nie- ustalone

LICZBA POŻARÓW

Poznań	1	-	-	-	-	-	-	-
Szczecin	29	60	5	-	1	-	8	11
Wrocław	-	4	-	-	-	1	-	-
Zielona Góra	170	150	2	6	3	12	8	43

POWIERZCHNIA POŻARÓW LASÓW w ha

Poznań	0,10	-	-	-	-	-	-	-
Szczecin	2,20	7,12	0,06	-	0,02	-	0,25	0,11
Wrocław	-	0,20	-	-	-	0,04	-	-
Zielona Góra	13,68	4,69	0,06	0,31	0,07	0,60	0,13	5,65

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 5 (57). **OCHRONA PRZECIWOŻAROWA LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych			
	Poznań	Szczecin	Wrocław	Zielona Góra
Pasy przeciwpożarowe:				
zakładanie nowych w km	-	-	-	2,0
odnawianie istniejących w km	2,6	312,6	10,1	175,3
Punkty:				
obserwacyjne	-	24	-	65
łączności alarmowej	-	15	-	20
Patrole naziemne w szt.	1	-	21	-
Punkty czerpania wody	11	318	12	545
Leśne bazy lotnicze	-	2	-	1
Wykorzystywany sprzęt lotniczy:				
samoloty patrolowe	-	1	3	1
samoloty gaśnicze	1	2	1	1
śmigłowce	-	1	-	-

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 6 (58). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009				
	w tys. ha					w odsetkach	w % powierzchni chronionej kraju	w % powierzchni województwa	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM ^a	549,5	547,8	547,7	542,8	543,5	100,0	5,4	38,9	5381
Parki narodowe ^b	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6	2,5	0,1	1,0	135
Rezerwy przyrody ^b	3,4	3,6	3,6	3,6	3,7	0,7	0,0	0,3	36
Parki krajobrazowe ^{bc}	76,3	76,3	76,0	76,0	76,9	14,2	0,8	5,5	762
Obszary chronionego krajobrazu ^c	438,6	436,5	436,6	436,5	436,5	80,3	4,4	31,2	4321
Pozostałe formy ^d	17,6	17,7	17,8	13,0	12,8	2,3	0,1	0,9	127

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy. *b* Bez otuliny. *c* Bez powierzchni rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu; w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni. *d* Użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

TABL. 7 (59). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW**

Stan w dniu 31 XII

LATA	Liczba obiektów							
	parki narodowe	rezerwy przyrody	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	stanowiska dokumentacyjne	użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	pomniki przyrody
2005	2	52	7	41	-	335	7	1785
2006	2	55	7	42	1	342	7	1040
2007	2	55	7	41	1	346	8	1050
2008	2	55	7	43	4	353	7	1088
2009	2	59	7	38	1	297	11	1166

TABL. 8 (60). **PARKI NARODOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

LATA PARKI NARODOWE	Rok utworzenia	Kategoria według IUCN	Powierzchnia w ha				
			ogółem	w tym lasów	z ogółem pod ochroną ścisłą		
					razem	w tym lasów	
OGÓŁEM	2005	x	x	13606,4	4792,4	881,9	192,9
	2006	x	x	13606,4	4792,4	1059,5	306,1
	2007	x	x	13642,8	4792,4	1059,5	306,1
	2008	x	x	13642,8	4792,4	1059,5	306,1
	2009	x	x	13642,8	4792,4	1059,5	306,1
Drawieński	1990		II	5568,8	4710,7	377,6	306,1
Ujście Warty	2001		-	8074,0	81,7	681,9	-

a Powierzchnia parków w granicach województwa.

TABL. 9 (61). **PARKI NARODOWE " WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE	Ogółem	Grunty				Wody	Tereny pozostałe
		leśne		rolne	zakrzewione i zadrzewione		
		razem	w tym niezalesione				
w ha							
OGÓŁEM . . .	13642,8	4792,4	4771,1	6353,1	236,6	1057,0	1203,7
Drawieński	5568,8	4710,7	4689,4	187,1	16,6	477,9	176,5
Ujście Warty	8074,0	81,7	81,7	6166,0	220,0	579,1	1027,2

a Powierzchnia parków w granicach województwa.

TABL. 10 (62). **PARKI NARODOWE " WEDŁUG KATEGORII OCHRONNOŚCI W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE	Powierzchnia w ha				strefy ochronnej (otuliny)
	parku narodowego				
	ogółem	w tym pod ochroną ścisłą		w tym grunty leśne	
		razem			
OGÓŁEM	13642,8	1059,5	306,1	17274,9	
Drawieński	5568,8	377,6	306,1	6821,0	
Ujście Warty	8074,0	681,9	-	10453,9	

a Powierzchnia parków w granicach województwa.

TABL. 11 (63). **PARKI NARODOWE " WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII

LATA PARKI NARODOWE	Ogółem	Własność			Tereny pozostałe
		Skarbu Państwa		prywatna	
		w zarządzie parku	w innym zarządzie		
w ha					
OGÓŁEM . . . 2005	13606	12902	559	143	2
2006	13606	12902	559	143	2
2007	13643	12854	701	88	0
2008	13643	12854	701	88	0
2009	13643	12854	701	88	0
Drawieński	5569	5362	187	20	0
Ujście Warty	8074	7492	514	68	-

a Powierzchnia parków w granicach województwa.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska i Dyrekcji: Drawieńskiego Parku Narodowego i Parku Narodowego Ujście Warty.

TABL. 12 (64). OCHRONA LASU W DRAWIŃSKIM PARKU NARODOWYM

LATA	Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną ^a w ha	Skrzynki lęgowe		Pułapki feromonowe	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce (liczba prób)
		nowe	istniejące		
OGÓŁEM . . . 2005	100,0	300	1398	190	148
2006	112,5	193	2024	170	119
2007	0,3	-	2190	170	121
2008	20,9	-	1964	170	118
2009	8,6	700	1633	160	97

^a Powierzchnia parków w granicach województwa.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska i Dyrekcji: Drawieńskiego Parku Narodowego i Parku Narodowego Ujście Warty.

TABL. 13 (65). POZYSKANIE DREWNA W DRAWIŃSKIM PARKU NARODOWYM WEDŁUG KATEGORII CIĘĆ

LATA	Ogółem	W tym grubizna						
		iglasta			liściasta			
		razem	cięcia		razem	cięcia		
			rębne	sanitarne		trzebieże	sanitarne	trzebieże
w tys. m ³								
OGÓŁEM 2005	12,5	8,8	0,9	0,8	7,1	1,1	0,4	0,7
2006	13,7	10,8	1,0	1,1	8,7	1,4	0,3	1,1
2007	12,9	10,0	1,5	0,8	7,7	1,7	0,5	1,2
2008	11,6	10,2	1,0	1,0	8,2	1,3	0,6	0,7
2009	12,4	9,9	1,2	0,8	7,9	1,0	0,5	0,5

Źródło: dane Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego.

TABL. 14 (66). SZKODNICTWO I OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM W PARKACH NARODOWYCH
Stan w dniu 31 XII

	Funkcjonariusze Straży Parku Narodowego	Sprawy			Windykacja należności w zł	Kradzieże drewna			Liczba przypadków kłusownictwa
		wszczęte	zakończone			ogółem	skradzione drewno		
			ogółem	w tym wyrokami skazującymi			masa w m ³	wartość w zł	
OGÓŁEM 2005	7	4	4	4	80	-	-	-	5
2006	6	2	1	-	-	-	-	-	1
2007	7	3	-	-	-	-	-	-	1
2008	6	3	-	-	-	-	-	-	3
2009	6	4	4	4	500	1	12,2	652	4
Drawieński.	3	2	2	2	-	-	-	-	3
Ujście Warty	3	2	2	2	500	1	12,2	652	1

Źródło: dane Dyrekcji: Drawieńskiego Parku Narodowego i Parku Narodowego Ujście Warty.

TABL. 15 (67). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII

LATA REZERWATY	Ogółem	Powierzchnia w ha		
		ogółem	w tym rezerwy ściśle ^a	przeciętna 1 obiektu
OGÓŁEM 2005	52	3402,6	77,0	65,4
2006	55	3636,3	77,0	66,1
2007	55	3636,3	77,0	66,1
2008	55	3636,3	77,0	66,1
2009	59	3674,1	77,0	62,3
Faunistyczne	6	532,9	50,7	88,8
Leśne	32	1804,7	-	56,4
Torfowiskowe	11	576,0	26,3	52,4
Florystyczne	4	544,3	-	136,1
Wodne	4	125,0	-	31,3
Stepowe	2	91,2	-	45,6

^a Rezerwy, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze.

TABL. 16 (68). **PARKI KRAJOBRAZOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW**
Stan w dniu 31 XII

LATA PARKI KRAJOBRAZOWE ^a	Liczba obiektów	Powierzchnia							
		parku krajobrazowego						z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody	strefy ochronnej (otuliny)
		ogółem		w tym					
		w ha	w % powierzchni geograficznej województwa	lasy	użytki rolne	wody	w ha		
OGÓŁEM 2005	7	76915,9	5,5	37573,8	27854,2	5082,3	602,4	57192,7	
2006	7	76915,9	5,5	37573,8	27854,2	5082,3	577,1	57192,7	
2007	7	76606,8	5,5	37574,1	27854,2	5082,3	567,4	57192,7	
2008	7	76606,8	5,5	37574,1	27854,2	5082,3	567,4	57192,7	
2009	7	77500,8	5,5	38468,1	27854,2	5082,3	567,4	57192,7	
Ujście Warty	x	18734,0	1,3	1161,7	13201,0	1205,0	15,1	-	
Łuk Mużakowa	x	18200,0	1,3	10614,0	5779,0	625,0	-	-	
Barlinecko-Gorzowski	x	12142,8	0,9	8665,2	1065,0	1021,6	104,8	11713,2	
Pszczewski ^b	x	9300,0	0,7	5984,2	2184,2	1095,1	249,4	18455,0	
Krzesiński	x	8546,0	0,6	3547,0	4392,0	571,0	-	-	
Łagowski	x	4929,0	0,3	3216,0	1149,0	381,6	198,1	6612,0	
Gryżyński	x	2755,0	0,2	2386,0	84,0	183,0	-	20412,5	
Przemęcki ^{bc}	x	2894,0	0,2	2894,0	-	-	-	-	

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia parków w granicach województwa. ^c Obiekt wykazano w województwie wielkopolskim.

TABL. 17 (69). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WPROWADZONE
ROZPORZĄDZENIEM WOJEWODY I UCHWAŁĄ RADY GMINY**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Obiekty	41	42	41	43	38
w tym wprowadzone uchwałą rady gminy	3	4	3	5	.
Powierzchnia ogółem w ha	440412,4	438689,4	438610,0	438535,5	438453,4
w % powierzchni województwa	31,5	31,4	31,4	31,4	31,4
w tym:					
wprowadzone uchwałą rady gminy.	85,4	156,4	77,0	82,1	.
według kategorii gruntów:					
lasy	222459,7	222459,7	222427,2	222390,1	222384,1
użytki rolne	181341,3	181341,3	181335,4	181335,4	181335,4
wody	22501,3	22501,3	22501,3	22501,3	22501,3
Z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody w ha	1834,5	2157,4	2048,8	2053,9	2011,6

TABL. 18 (70). **POMNIKI PRZYRODY WPROWADZONE ROZPORZĄDZENIEM WOJEWODY
I UCHWAŁĄ RADY GMINY**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M	1785	1040	1050	1088	1166
w tym wprowadzone uchwałą rady gminy	275	346	356	394	.
Pojedyncze drzewa	1443	805	813	837	952
Grupy drzew	235	163	163	172	142
Aleje	40	35	35	28	24
Głazy narzutowe	39	15	16	35	30
Skałki, grotty, jaskinie i inne	28	22	23	16	18

TABL. 19 (71). **INDYWIDUALNE FORMY OCHRONY PRZYRODY WPROWADZONE
ROZPORZĄDZENIEM WOJEWODY I UCHWAŁĄ RADY GMINY**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Użytki ekologiczne	335	342	346	353	297
w tym wprowadzone uchwałą rady gminy	25	32	36	43	.
Powierzchnia w ha	3095,7	3118,1	3268,4	3296,6	3021,4
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	7	7	8	7	11
w tym wprowadzone uchwałą rady gminy	6	6	7	6	.
Powierzchnia w ha	14528,5	14528,5	14572,0	9711,2	9783,0

TABL. 20 (72). POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M w ha.	205074	210565	210172	208049	210792
w % powierzchni lasów.	30,1	30,9	30,8	30,8	30,8
W zarządzie Lasów Państwowych ^a	205003	210494	210101	207987	210728
w tym:					
glebochronne.	11798	13679	13724	13606	13678
wodochronne.	93077	94205	93897	93785	93652
uszkodzone przez przemysł.	10678	10668	10585	10585	10585
podmiejskie.	56526	56646	46644	56643	56630
Prywatne ^b	4	4	4	4	4
Gminne ^b	67	67	67	58	60
w tym miastach i wokół miast.	45	45	45	36	36

^a Stan w dniu 1 I. ^b Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: w zakresie Lasów Państwowych - dane Dyrekcji Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych” - na dzień 1 stycznia).

TABL. 21 (73). STAN LICZEBNY ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT CHRONIONYCH

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Bobry.	3800	3800	4200	5100	4200
Wilki.	5	12	7	9	15
Cietrzewie.	6	-	-	-	2

^a Dane szacunkowe.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 22 (74). STREFY OCHRONNE STANOWISK LĘGOWYCH GATUNKÓW PRAWNIE CHRONIONYCH W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bielik	Bocian czarny	Kania ruda	Kania czarna	Rybołów	Orlik krzykliwy	Żółw błotny	Wilk
Liczba stref.	81	57	27	8	12	7	3	1

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Konserwatora Przyrody w Gorzowie Wlkp.

TABL. 23 (75). LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Nad-leśnictwo	Gmina	Powierzchnia w ha				
			ogółem	lasów		związana z gospodar-ką leśną	pozostała
				zalesiona	nie-zalesiona		
Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Notecka”	Karwin Międzychód	Drezdenko, Santok, Skwierzyna Gubin, Brody, Jasień, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Trzebiel, Tuplice, Żary	37968,63	35432,07	579,06	1184,76	772,74
Leśny Kompleks Promocyjny „Bory Lubuskie”	Lubsko	Tuplice, Żary	32256,36	29288,85	367,04	881,95	1718,52

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i Zielonej Górze.

TABL. 24 (76). REKORDY DENDROLOGICZNE W 2009 R.

NAZWA I GATUNEK DRZEWA	CHARAKTERYSTYKA	NADLEŚNICTWO
„Chrobry” - dąb szypułkowy	Najstarszy dąb w Polsce, liczy 750 lat. Obwód na wysokości 1,3 m (tzw. pierśnica) wynosi 992 cm, wysokość - 29 m	Szprotawa
„Napoleon” - dąb szypułkowy	Najgrubszy dąb w Polsce, obwód na wysokości 1,3 m wynosi 1052 cm	Przytok
„Rzepicha” - sosna zwyczajna	Najgrubsza sosna w Lasach Państwowych o obwodzie 568 cm	Sulechów
Robinia akacjowa (grochodrzew)	Najgrubsza w Lasach Państwowych robinia akacjowa o obwodzie 507 cm	Sulechów
Wierzba biała	Najgrubsza w Lasach Państwowych wierzba biała o obwodzie 724 cm	Sulechów
Wiąz szypułkowy	Najgrubszy w Lasach Państwowych wiąz szypułkowy o obwodzie 638 cm.	Nowa Sól
Jałowiec pospolity	Obwód na wysokości 0,6 m wynosi 80 cm, wysokość 10 m	Włoszakowice

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 25 (77). DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA SANATORYJNEGO DLA ZWIERZĄT DZIKO ŻYJĄCYCH PRAWNIE CHRONIONYCH W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba zwierząt
PRZEBYWAJĄCYCH W OŚRODKU	
O G Ó Ł E M	190
Zwierzęta prawnie chronione	165
Jeż	19
Jerzyk	17
Łabędź niemy	16
Myszolów	14
Bocian biały	13
Dzięcioł pstry	11
Kawka	10
Pustułka	10
Sójka	10
Dzięcioł zielony	7
Sroka	6
Puszczyk	5
Wiewiórka	4
Jastrząb	4
Sierpówka	4
Sowa uszata	3
Kruk	3
Kos	2
Krogulec	2
Bielik	1
Drozd	1
Płomykówka	1
Wilga	1
Kobuz	1

Ź r ó d ł o: dane Ośrodka Sanatoryjnego dla Zwierząt Dziko Żyjących Prawn Chronionych.

TABL. 25 (77). **DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA SANATORYJNEGO DLA ZWIERZĄT DZIKO ŻYJĄCYCH PRAWNIE CHRONIONYCH W 2009 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba zwierząt
PRZEBYWAJĄCYCH W OŚRODKU (dok.)	
Zwierzęta pozostałe	25
Gołąb	9
Grzywacz	4
zając	2
Kuna domowa	2
Czapla siwa	2
Słonka	2
Łyska	2
Kurka wodna	1
Lis	1
PRZYWRÓCONYCH DO ŚRODOWISKA	
Z O G Ó Ł E M	132
PRZEKAZANYCH DO ZOO	
Z O G Ó Ł E M	4

Ź r ó d ł o: dane Ośrodka Sanatoryjnego dla Zwierząt Dzikو Żyjących Prawnie Chronionych.

TABL. 26 (78). **OBIEKTY WYKORZYSTYWANE W EDUKACJI LEŚNEJ W 2009 R.**

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Ośrodek Edukacji Przyrodni- czo-Leśnej	Izba (klasa) leśna	Leśna wiata edukacyjna	Ścieżka edukacyjna	Park, ogród dendrolo- giczny	Powierz- chnia, punkt edukacji leśnej (np. szkółka leśna)	Inne obiekty
Poznań	-	-	.	2	-	1	-
Szczecin	-	12	12	21	3	32	57
Zielona Góra.	1	7	.	33	6	46	87

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 27 (79). FORMY PROWADZONEJ EDUKACJI LEŚNEJ W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych					
	Poznań		Szczecin		Zielona Góra	
	liczba zajęć	liczba uczestników	liczba zajęć	liczba uczestników	liczba zajęć	liczba uczestników
Lekcje w lesie	33	1635	253	9279	420	17744
Lekcje w sali edukacyjnej	122	3165	.	.
Leśnicy w szkole	3	150	88	3211	222	8933
Prelekcje i pogadanki poza szkołą	6	100	66	3324	40	1591
Konkursy	3	420	32	2977	69	5992
Akcje i imprezy okolicznościowe	12	1039	63	6585	102	9098
Wystawy	2	330	7	1567	5	546
Inne	1	520	.	18060	33	5344

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R.

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Poznań				
„Szkółka Leśna”	Włoszakowice	1,4	9	Gospodarka leśna
„Rower Hetmanice”	Włoszakowice	11,8	3	Rekreacyjna
RDLP Szczecin				
„Wzdłuż Witnej”	Bogdaniec	4,6	6	Teren Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego Jezioro Wielkie, Obszar Natura 2000 Ostoja Witnicko-Dębniańska.
Przy nadlesnictwie Bogdaniec	Bogdaniec	4,8	12	Na trasieścieżki znajduje się Muzeum Budownictwa i Techniki Wiejskiej oraz Rezerwat Bogdaniec III.
„Dobra”	Bogdaniec	1,7	11	Ścieżka przebiega w pobliżu Gorzowa Wielkopolskiego. Atrakcją jest wyjątkowe dla okolicy pagórkowate ukształtowanie terenu ze wzgórzmi opadającymi stromo ku dolinie Warty.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Szczecin (cd.)				
Park przy nadleśnictwie	Głusko	1,7	14	Elementy ochrony przyrody, ochrona przeciwpożarowa lasu, nasiennictwo, historia leśnictwa i miejscowości
Kompleks leśny przy m. Dobięgniew	Głusko	2,4	6	Ochrona fauny i flory, ochrona przeciwpożarowa lasu, hodowla lasu, turystyka i rekreacja w lesie, ochrona przyrody.
Obszar wokół Jeziora Lubiatówko i Jeziora Solesko	Karwin	6,5	8	Liczne ptaki związane ze środowiskiem wodno-błotnym, w tym kormorany; bobry, pomniki przyrody, źródłiska, rezerваты przyrody: "Lubiatowskie Uroczyska", "Czaplenice", "Łabędziniec".
Jezioro Grabino	Kłodawa	2,5	11	Ptaki wodne - kaczki, gęsi, kormoran, gągoł; bieliki, ekosystem jeziora, Natura 2000, hodowla i ochrona lasu.
Jezioro Sulemińskie „Głębokie”	Kłodawa	1,5	10	Zagadnienia gospodarki leśnej - hodowla, ochrona lasu i ochrona przeciwpożarowa lasu.
	Międzyrzecz	0,5	20	Gospodarka leśna - podział przestrzenny, hodowla, ochrona i użytkowanie lasu, gospodarka łowiecka, ochrona przyrody (w pobliżu użytek ekologiczny "Głębokie"); gatunki ptaków chronionych.
Szkółka leśna	Ośno Lubuskie	1,0	9	Możliwość prześledzenia etapów rozwoju drzewa od nasionka do dorodnego drzewa, skompensowana wiedza o lesie.
Wokół stawu	Ośno Lubuskie	3,2	10	Źródłiska rzek, omitologiczne unikaty, różnorodność drzewostanów, malownicze krajobrazy.
„Bobrowym Szlakiem”, leśnictwo Nowy Młyn, osada Nowy Młyn	Rzepin	3,5	15	Ścieżka położona przy trasie Rzepin-Maczków; prezentuje wszystkie typy siedliskowe lasu Puszczy Rzepińskiej, przepływa tu rzeka Iłanka zasiedlona przez bobra europejskiego. Liczne drzewa pomnikowe, parking dla autokarów i samochodów.
„Szlakiem Bobrów”	Skwierzyna	16,0	10	Tereny leśne wzdłuż rzeki Obry, flora i fauna, w tym gatunki chronione (bluszcz, bór), formy ochrony przyrody, w tym pomnik przyrody, użytki ekologiczne, Grupa Warowna Ludendorff.
Glinik	Skwierzyna	1,8	6	Przebudowa drzewostanów, zwierzęta leśne, martwe drewno, formy ochrony przyrody w tym pomnik przyrody, ochrona pożytecznej fauny, jezioro Glinik.
Drawiny	Smolarz	0,9	12	Herpetologiczna ścieżka dydaktyczna (ochrona płazów i gadów: kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żaby i ropuchy, żółw błotny).
Przy Leśnym Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnym	Smolarz	0,4	18	Różnorodność gatunków drzew i krzewów, zabiegi hodowlane w lesie, ochrona przeciwpożarowa, ochrona lasu i przyrody, gospodarka łowiecka, turystyka i rekreacja w lasach.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Szczecin (dok.)				
„Trzciel-Łysa Górka” (Kompleks leśny przy m. Trzciel)	Trzciel	1,4	20	Ścieżka wiedzie wzdłuż zachodniej krawędzi doliny rzeki Obry. Można tu poznać wybrane gatunki roślin i zwierząt, podstawowe ekosystemy, a także prowadzić obserwacje ptactwa siedlisk wodnych i podmokłych.
„Wokół Góry Wysokiej” (Kompleks leśny przy m. Pszczew)	Trzciel	5,0	10	Elementy środowiska leśnego, pracy leśników, ochrony przyrody i znajomości gatunków roślin i zwierząt.
Na terenie leśnictwa Lubniewice	Lubniewice	1,5	16	Ścieżka rozpoczyna i kończy się w leśnictwie Lubniewice. Jadąc lokalną trasą rowerową, prowadzącą asfaltem z Lubniewic do Jamatowa, a dalej przez las do miejscowości Rogi, 2 km od Lubniewic wjeżdżamy pod wiadukt nieczynnej linii kolejowej Rudnica - Sulęcín (rozebranej w 1945 r.), który znajduje się po prawej stronie asfaltu stanowiącego część opisanej wyżej trasy rowerowej. Za wiaduktem skrócimy w lewo i weźmiemy na leśną drogą wzdłuż, której rozmieszczone będą poszczególne przystanki. Po przejściu 6 przystanków na zwiedzających czekają dwa zadaszzenia i miejsce na ognisko. Miejsce odpoczynku zlokalizowane jest nad brzegiem jeziora Lubiąż. Na trasie ścieżki zwiedzający zobaczą następujące typy siedliskowe lasu: bór świeży, bór mieszany świeży, las mieszany świeży. Obejrzą urokliwą śródleśną łąkę oraz jezioro Lubiąż.
„Widlak” - szkółka leśna nadleśnictwa Sulęcín	Sulęcín	1,2	10	Ogródek dendrologiczny, wiciokrzew pomorski, skrzyp leśny, skrzyp zimowy, widlak jałowcowaty, szkółka leśna, tablice dydaktyczne, źródlika, ciekawostka - świniodziak.
„Mauzoleum” (leśnictwo Buszów)	Strzelce Krajeńskie	0,6	9	Ścieżka usytuowana bezpośrednio przy ogólnodostępnym miejscu biwakowania w leśnictwie Buszów nad jeziorem Dankowskie Wielgie, w niewielkiej odległości (ok. 200 m) od wiaty Leśnego Centrum Ekologicznego. Trasa biegnie wokół naturalnie uformowanego przez lodowiec pagórka, w otoczeniu 180-letniego drzewostanu sosnowego oraz okresowo zalewanych olsów. Ścieżka wyposażona jest w liczne urządzenia sprawnościowe - płotki, równoważnię, drabinki: pionowe i poziome; tablice edukacyjne o tematyce przyrodniczej i leśnej oraz miniatuury urządzeń łowieckich.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra				
„Laski”	Babimost	2,0	9	<p>Trasa ścieżki wiedzie przez drzewostany i najciekawsze miejsca rezerwatu „Laski”. Aby spokojnie zapoznać się z przystankami tematycznymi trzeba sobie zarezerwować około 1,5 godz.</p> <p>W rezerwacie występuje wiele ciekawych gatunków roślin: listera jajowata, śnieżyca wiosenna, bluszcz pospolity, marzanka wonna, kokoryczka wielokwiatowa. Rosną tu stare buki i dęby osiągające wiek ponad 170 lat. W bezpośrednim sąsiedztwie ścieżki znajduje się myśliwska wiata "Jeleniówka". Wyposażona jest ona w tablice dydaktyczne i razem ze ścieżką tworzą kompleks edukacyjny nadleśnictwa.</p>
„Leśna szkoła”	Babimost	3,0	15	<p>Ścieżka przyrodniczo-leśna rozpoczyna się na terenie Technikum Leśnego w Rogozińcu, a kończy się na strzelnicy myśliwskiej leżącej na terenie Leśnictwa Bolewiny (Nadleśnictwo Babimost). Spacer ścieżką trwa od 2 do 2,5 godziny. Ścieżka ukazuje florę i faunę boru sosnowego, przedstawia pracę leśników mającą na celu hodowlę zdrowych drzewostanów, poczynszyszy od wysiewu nasion na szkółce aż do drzewostanów, które osiągnęły wiek rębności. Trasa ścieżki zapoznaje również z historią tych terenów (niemieckie koszary wojskowe i magazyny amunicji).</p>
„W Gryżyńskim Parku Krajobrazowym”	Bytnica	7,5	10	<p>Początek i koniec ścieżki znajduje się na południe od miejscowości Gryżyna, przy ośrodku wypoczynkowym nad jeziorem Kałek. Trasa wiedzie malowniczą rynną Gryżynki. Główne atrakcje to liczne źródła, głębokie wąwozy, tajemnicze ruiny młynów, stanowisko rzadkiej paproci pióropusznika strusiego oraz miejsce występowania bobrów. Przy odrobinie szczęścia można zobaczyć polującego na stawach orła bielika, kormorana czy rybołowa. Po uzgodnieniu, istnieje możliwość oprowadzenia po ścieżce zorganizowanych grup przez pracowników Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Informacje: Biuro Gryżyńskiego PK w Zielonej Górze 68 3202521 lub 68 3812199.</p>

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Bieganów”	Cybinka	2,0	6	Ścieżka położona jest w malowniczym kompleksie drzewostanów między Cybinką a Bieganowem. Początek ścieżki, tuż za ostatnimi domostwami m. Cybinka, wyznacza obszerny plac edukacyjny, na którym znajduje się duża wiata drewniana, palenisko, parking, kąciak edukacyjny z tablicami. Na trasie ścieżki na uwagę zasługują liczne bardzo okazałe drzewa, w tym 4 pomniki przyrody oraz kilka malowniczych stawów. Ścieżka kończy się w okolicy m. Bieganów.
„Ptasi Raj”	Cybinka	0,8	.	Ścieżka położona jest na północnych obrzeżach miasta Cybinka. Zaczyna się w punkcie edukacyjnym tuż przy siedzibie nadleśnictwa a kończy na pobliskim użytku ekologicznym przy drewnianej wieży widokowej. Wieża dostępna jest przez cały rok. Można z niej obserwować walory użytku ekologicznego i okolicy.
„Dzikowo”	Gubina	4,5	22	Początek ścieżki znajduje się w odległości 200 m od leśniczówki Dębowiec, zlokalizowanej w miejscowości Dzikowo (8 km od Gubina). Trasa ścieżki wiedzie drzewostanami sosnowymi oraz mieszanymi (z udziałem dębów), z możliwością dojścia do rezerwatu „Dębowiec”, znajdującego się około 0,8 km poza ścieżką, z ponad 230-letnimi dębami. Na trasie umieszczono przystanki tematycznie związane z ochroną przyrody oraz szeroko pojętą gospodarką leśną (ochrona lasu, hodowla lasu, łowiectwo itp.). Po drodze znajdują się liczne ławeczki oraz 1 wiata odpoczynkowa (w sąsiedztwie dostrzegalni przeciwpożarowej). Ścieżka ma długość 4,5 km (około 3,5 godziny), z możliwością spaceru skróconego (np. tylko do dostrzegalni przeciwpożarowej i z powrotem – łącznie 2,5 km w obie strony – około 1,5 godz.). W leśniczówce oraz w siedzibie nadleśnictwa dostępny folder ścieżki.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Osiecznica”,	Krosno	4,2/6,0	9	Ścieżka znajduje się w pobliżu miejscowości Osiecznica leżącej na trasie z Krosna Odrzańskiego do Słubic. Początek trasy znajduje się w parku Gospodarstwa Rybackiego, około 100 m od przystanku PKS. Ścieżka wiedzie przez różnorodne typy lasów. Oprócz przystanków tematycznych po drodze znajdują się okazałe drzewa - pomniki przyrody. Odpoczynek w widnym borze sosnowym nad jeziorem Moczydło. Ścieżka posiada dwie wersje: skróconą dla dzieci o długości 4,2 km oraz dłuższą - 6 km.
„Krzystkowice”	Krzystkowice	2,5	16	Ścieżka rozpoczyna się i kończy przy leśniczówce Krzyskowice. Aby tu dotrzeć przy wyjeździe z Nowogrodu Bobrzańskiego w kierunku Lubska, należy tuż za przejazdem kolejowym skręcić w prawo, a po 450 m skręcić w lewo w ulicę Łąkową, dalej prosto do leśniczówki. Na stosunkowo krótkiej trasie znajduje się aż 16 przystanków tematycznych ukazujących las w różnych ujęciach. W terenie prezentowane są również typowe urządzenia i sposoby zagospodarowania stosowane w leśnictwie. Zwiedzający mogą w łatwy sposób zapoznać się z takimi dziedzinami gospodarki leśnej jak hodowla lasu, ochrona lasu czy gospodarka towiecka.
„Zielony Las”	Lipinki Łużyckie	3,2	8	Ścieżka wiedzie przez bardzo urozmaicony teren. Początek ścieżki znajduje się przy drodze z Żar do miejscowości Łazy. Trasa wiedzie przez wspaniałe buczyny porastające stoki Góry Żarskiej. Po drodze znajdują się dwie zabytkowe wieże kamienne. Wieża Promnitza, zwana też wieżą Bismarcka wybudowana na początku XVIII w., pierwotnie pełniła funkcje domku myśliwskiego. Druga wieża widokowa zbudowana w 1864 r. dzięki staraniom ówczesnych miłośników „Zielonego Lasu” i Żar. Z wieży tej roztaczał się szeroki widok na Bory Dolnośląskie, a przy sprzyjającej pogodzie można było zobaczyć Grzbiet Izerski (obecnie wejście na wieżę jest niemożliwe). Po wcześniejszym zgłoszeniu wycieczki Nadleśnictwo Lipinki Łużyckie zapewnia pomoc w przygotowaniu ogniska.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Na Wąwozach”	Lubsko	0,8/1,5	15	Ścieżka rozpoczyna się i kończy przy Ośrodku Edukacji Przyrodniczo Leśnej w Jeziorach Wysokich. Funkcjonuje w trzech wersjach, różniących się długością i stopniem trudności. Wersja najkrótsza - spacerowa - przeznaczona jest przede wszystkim dla młodszych dzieci i osób niepełnosprawnych (800 m). Drugą wersję (ok. 1500 m) stanowi ścieżka uniwersalna z kolorowymi tablicami edukacyjnym (również w języku niemieckim), która posiada wyjątkowe walory krajobrazowe. Trzecią wersję stanowi tzw. ścieżka specjalistyczna (nieoznakowana), którą przemierza się tylko z pracownikiem ośrodka, przeznaczona dla osób zaawansowanych w edukacji przyrodniczej. Trasa ścieżki wiedzie przez bogaty, mieszany las, który wygląda pięknie o każdej porze roku. Ciekawa rzeźba terenu – głębokie wąwozy i wzgórza, dochodzące do 30 metrów nad poziom jeziora Brodzkiego - została ukształtowana podczas zlodowacenia bałtyckiego (północnego). Tu na początku XIX wieku założono park, należący od założenia zespołu pałacowo-parkowego w Brodach do rodziny Brühlów. Ścieżka dydaktyczna pozwala na poznanie: zagadnień przyrodniczych i ekologicznych dotyczących ekosystemu lasu mieszanego i ekosystemu jeziora, a w szczególności bogactwa gatunków drzew i krzewów zarówno rodzimych jak i obcych; zagadnień dotyczących działań leśników zmierzających do zachowania i ochrony zasobów leśnych, w tym tematyki przeciwpożarowej. Ścieżka posiada Certyfikat "Profesjonalnie przygotowana ścieżka dydaktyczna" nadany w ramach ogólnopolskiego konkursu "Ścieżka dydaktyczna roku 2008" zorganizowanego przez Zarząd Główny Polskiego Klubu Ekologicznego.
„Siedlisko”	Nowa Sól	4,0	13	Ścieżka zaczyna się w miejscowości Siedlisko, przy leśniczówce. Tematyka przystanków jest bardzo urozmaicona. Po drodze można zobaczyć wyluszcarnię nasion i zabytkowy zamek w Siedlisku z ciekawym parkiem. Znajduje się w nim wiele egzotycznych gatunków drzew. Część trasy przebiega wałem przeciwpowodziowym nad Odrą. Rosną tutaj wiekowe dąbrowy. Po drodze znajduje się miejsce odpoczynku, gdzie po uzyskaniu zezwolenia można rozpałcić ognisko.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Łęgi nadodrzańskie”	Nowa Sól	3,0	12	Początek ścieżki znajduje się w pobliżu Nowej Soli, tuż za mostem na Odrze. Trasa wiedzie przez niezwykle ciekawe przyrodniczo tereny doliny Odry. Podczas wycieczki można zapoznać się z różnymi typami środowisk jakimi są wielogatunkowe lasy liściaste, starorzecza i bagna. Na końcu ścieżki znajduje się miejsce odpoczynku z paleniskiem.
„Przy leśniczówce w Starym Kisielinie”	Przytok	1,0/2,0/7,5	22	<p>Dojazd z Zielonej Góry:</p> <p>a) drogą nr 282 do m. Stary Kisielin, od wiaduktu w Starym Kisielinie drogą nr 279 w kierunku m. Jany (ok. 0,8 km);</p> <p>b) niebieskim szlakiem turystycznym w kierunku wschodnim od ul. Szwajcarskiej (piesi i rowerzyści);</p> <p>Ścieżka posiada 3 warianty trasy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla młodszych grup wiekowych - ok. 1km; - dla starszych grup wiekowych - ok. 2 km; - dla starszych grup wiekowych i rowerzystów - ok. 7,5 km. Na ścieżce znajdują się: <ul style="list-style-type: none"> - 22 stanowiska wyposażone w tablice i pomoce dydaktyczne (1. Miejsce, materia i narzędzia pracy leśnika. 2. Warstwowa budowa lasu. 3. Przechowywanie sadzonek. 4. Szkody w lesie ze strony zwierzyny. 5. Fruwający sprzymierzeńcy lasu ich mieszkania. 6. Taksacja lasu. 7. Prognozowanie i zwalczanie szkodników owadzych. 8. Siedliskoznastwo. 9. Urządzanie lasu. 10. Stadia rozwojowe lasu. 11. Kontrola zagrożeń lasu i środowiska przyrodniczego. 12. Poprawa warunków bytowania zwierzyny. 13. Pielęgnowanie lasu. 14. Podnoszenie odporności biologicznej lasu. 15. Ochrona zasobów wodnych. 16. Bioróżnorodność. 17. Sprzymierzeńcy leśników w walce ze szkodnikami owadziemi. 18. Schronisko dla zwierząt dziko żyjących, prawnie chronionych. 19. Funkcje lasu. 20. Odnowienie lasu. 21. System obrony przeciwpożarowej. 22. Zabytki architektury - wieś Przytok); - miejsce na ognisko z ławkami i zadaszeniem. <p>Największymi atrakcjami ścieżki są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Sanatoryjny dla Dziko Żyjących Zwierząt Prawnie Chronionych (prowadzony przez osobę prywatną); - Mini arboretum (50 gat. drzew i krzewów); - Wystawa sprzętu leśnego.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Lekcja biologii inaczej”	Sława	2,5	14	Ścieżka ta o drugiej nazwie „Zwierzyniec” rozpoczyna się i kończy przy leśniczówce. Dojazd ze Sławy do Kuźnicy Głogowskiej i dalej pieszo przez Myszyniec do leśniczówki Zwierzyniec. Trasa wiedzie przez bardzo atrakcyjne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym tereny. Dzięki przystankom tematycznym zwiedzający ma możliwość poznać różnorodność siedlisk leśnych oraz tajniki życia drobnych zwierząt. Na trasie znajduje się punkt widokowy na Jezioro Sławskie oraz miejsce odpoczynku.
„Wzgórza Pszczółkowskie” (rowerowa)	Sława	8,5	14	Ścieżka jest co prawda przygotowana dla wielbicieli dwóch kółek, ale równie dobrze może stanowić miejsce dłuższej wędrowki. Trasa ścieżki rozpoczyna się przy głazie narzutowym o wdzięcznej nazwie „Mietek”. Dojście ze Starego Strącza drogą w kierunku Krzepielowa około 0,5 km. Głaz znajduje się za wiaduktem kolejowym. Trasa wiedzie przez bardzo urozmaicony teren. Po drodze znajdują się liczne jary i wąwozy oraz wzniesienia: Góra Szubieniczna, Wzgórze Zamkowe i najwyższe wzniesienie w okolicy - Stara Winna Góra (131 m n.p.m.). Po drodze jest przygotowane miejsce odpoczynku, a pod koniec wędrowki czeka jeszcze Źródło Zdrady i tajemnicze grodzisko.
„Wydmę Sławocin”	Sława	7,5	.	Ścieżka rozpoczyna się w połowie drogi między Sławocinem a Ciosańcem. Ścieżka prowadzi przez pas wydm śródlądowych ze specyficzną roślinnością sucholubną (kserotermiczną). Trasa jest bardzo ciekawa pod względem krajobrazowym.
„Lubiatowski szlak konny”	Sława	6,5	.	Początek ścieżki o długości 6,5 km znajduje się nieco na północ od miejscowości Lubiatów. Od pensjonatu „Haleszka” należy przejść 50 m na zachód i dalej 300 m na północ. Wędrowka wiedzie w krajobrazie ukształtowanym przez łądolód. Po drodze znajdują się dwa malownicze jeziora: Stekno i Dronickie.
„Radowice”	Sulechów	4,0	.	Ścieżka przebiega przez rezerwat Radowice. Trasa wiedzie przez najatrakcyjniejsze fragmenty rezerwatu, wśród starych drzewostanów bukowych. Po drodze można podziwiać liczne źródła zasilające dzikie potoki w głębokich wąwozach. Pozwalane pnie olbrzymich drzew nadają temu miejscu puszczański charakter.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Do Waligóry”	Sulechów	3,4	8	Początek ścieżki znajduje się przy szosie Sulechów-Poznań, po lewej stronie drogi, około 1,5 km od Sulechowa (pierwszy kompleks leśny). Natomiast po drugiej stronie drogi nieco głębiej w lesie po prawej stronie rośnie uznawana za najgrubszą w Polsce - sosna WALIGÓRA o obwodzie pnia na wysokości 1,3 m wynoszącym 620 cm. Trasa wiedzie od szosy krajowej w kierunku północnym przez zróżnicowane drzewostany. Po drodze przystanki tematyczne związane z leśnictwem. Zakończenie trasy znajduje się przy leśniczówce. Ścieżkę można przemierzać w obie strony pieszo lub rowerem.
„Nad Jabłonną”	Sulechów	8,0	.	Początek ścieżki znajduje się przy leśniczówce Laskowo. Ścieżka ma charakter szlaku turystycznego, trasę można również przebyć rowerem. Główne atrakcje ścieżki to malowniczy przełom Jabłonnej, wzgórze widokowe „Łysa Góra” z piękną panoramą okolic i widokiem Zielonej Góry. Po drodze znajduje się grupa pomnikowych dębów i ciekawe przyrodniczo stawy w Brzeziu.
„Karszyn”	Sulechów	2,5	11	Początek ścieżki znajduje się w miejscowości Karszyn przy leśniczówce. Trasa przebiega wśród wielogatunkowego drzewostanu. Znajduje się tutaj użytek ekologiczny i stanowisko ginącej paproci - długosza królewskiego, chronione jako powierzchniowy pomnik przyrody. Po drodze znajduje się miejsce odpoczynku gdzie po uzyskaniu pozwolenia w nadleśnictwie można rozpałcić ognisko.
„Popielica”	Szprotawa	2,2	11	Początek ścieżki znajduje się przy północnej granicy rezerwatu „Buczyna Szprotawska”. Trasa wiedzie przez monumentalny, kolumnowy las bukowy. Najstarsze buki osiągają tutaj ponad 200 lat. W połowie drogi można odpocząć pod zabytkową wiatą. Po przejściu ścieżki, można niebieskim szlakiem dotrzeć do znajdującego się w pobliżu Piotrowic „Chrobrego” - najstarszego dębu szypułkowego w Polsce.
„Park Słowiński”	Szprotawa	6,0	21	Ścieżka znajduje się w miejscowości Szprotawa w nowo utworzonym Zespole Przyrodniczo Krajobrazowym. W znajdujących się tu punktach dydaktycznych prezentowane są zagadnienia cennych przyrodniczo siedlisk leśnych, fauna i flora oraz wartości kulturowe.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (cd.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (cd.)				
„Niesłysz”	Świebodzin	6,0	6	Trasa ścieżki wiedzie z miejscowości Niesulice do Tyczyzna. Ścieżka biegnie brzegiem jeziora Niesłysz wśród starego lasu bukowego. Po drodze znajduje się tajemnicze wczesnośredniowieczne grodzisko. Trasę można pokonać również rowerem.
„Złoty Potok”	Świebodzin	.	8	Ścieżka położona nad brzegiem jeziora Niesłysz o najczystszych w woj. lubuskim wodach. Trasa wiedzie pomiędzy miejscowościami letniskowymi Przełazy i Niesulice.
„Pawski Ług i nad jeziorem Łagowskim”	Świebodzin	12,0	.	Początek ścieżki znajduje się w Łagowie przy ulicy Paderewskiego, nad Jeziorem Łagowskim. Trasa z początku biegnie brzegiem jeziora wśród lasów mieszanych. W połowie trasa rozdziela się i skręcając w lewo można dojść do rezerwatu torfowiskowego „Pawski Ług”. Można wejść na kładkę widokową. Występują tutaj ciekawe rośliny: wełnianka pochwowata, rosiczka okrągłolistna, czermień błotna i liczne gatunki torfowców. Można też iść dalej wzdłuż linii brzegowej jeziora i dojść z powrotem do Łagowa. Po drodze tablice tematyczne „Cztery pory roku w pracy leśnika”. Teren jest urozmaicony. Liczne pagórki porastają lasy bukowe - tak charakterystyczne dla tutejszego krajobrazu. Do ścieżki wydano folder.
„Nad jeziorem Trześniowskim i w rezerwacie Buczyzna Łagowska”	Świebodzin	18,0	.	Początek trasy w Łagowie przy kinie „Świtez” , bądź w parku przy Zamku Joanitów. Trasa początkowo biegnie linią brzegową Jeziora Trześniowskiego następnie przez najładniejsze fragmenty buczyn do rezerwatu „Buczyna Łagowska”. Kończy się przy tablicy „Rozdroże Bukowe”, skąd brukiem można wrócić do Łagowa. Teren atrakcyjny zarówno dla turysty pieszego jak i rowerowego. Urozmaicony krajobraz ukształtowany działalnością lodowca. Do ścieżki wydano folder.
„Sokola Góra”	Świebodzin	.	.	Ścieżka przyrodniczo- historyczna z możliwością zwiedzenia ruin cmentarza ewangelickiego i średniowiecznego grodziska. Trasa zaczyna się w parku przy Zamku Joanitów , a kończy przy kinie „Świtez”. Koresponduje z powyższym folderem.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 28 (80). ŚCIEŻKI EDUKACYJNE W 2009 R. (dok.)

NAZWA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (LOKALIZACJA)	NADLEŚNICTWO	DŁUGOŚĆ ŚCIEŻKI w km	LICZBA PRZYSTANKÓW TEMATYCZNYCH	CHARAKTERYSTYKA WALORÓW PREZENTOWANYCH NA TRASIE ŚCIEŻKI
RDLP Zielona Góra (dok.)				
„Bagno Chorzemińskie”	Wolsztyn	2,0/4,0	15	Ścieżka rozpoczyna się przy leśniczówce. Dojazd z Wolsztyna około 4 km szosą w kierunku Nowego Tomyśla i dalej według drogowskazów do leśniczówki. Ścieżka wiedzie w pobliżu rezerwatu „Bagno Chorzemińskie”. Po drodze znajduje się malowniczy przełom rzeki Dojcy. Ścieżka posiada dwie wersje: skróconą, oznakowaną kolorem żółtym oraz dłuższą, oznakowaną kolorem niebieskim.
„Nad Jeziorem Mącznym”	Wolsztyn	3,0	11	Ścieżka rozpoczyna się w połowie drogi pomiędzy miejscowościami Perzyny i Nowa Wieś Zbąska. Gospodarze terenu przygotowali tutaj parking i miejsce odpoczynku. Ścieżka wiedzie przez malownicze tereny położone wokół Jeziora Mącznego. Po drodze można zobaczyć grupę pomnikowych sosen, użytek ekologiczny z ciekawymi roślinami, między innymi owadożerną rośliczką okrągłolistną. Pod koniec trasy znajduje się punkt widokowy.
„Do wieży”	Zielona Góra	1,8/2,2	16	Ścieżka rozpoczyna się na parkingu przy trasie wylotowej z Zielonej Góry w kierunku Żar, w pobliżu siedziby Nadleśnictwa Zielona Góra. Trasa wiedzie przez Wzgórza Piastowskie do murowanej przedwojennej wieży. Po drodze znajdują się ślady wyrobisk węgla brunatnego. Ścieżka posiada dwie wersje: skróconą oraz dłuższą. W sezonie wiosenno -letnim, kiedy na wieży pracuje obserwator (wypatrujący pożarów) istnieje możliwość wejścia na górę i spojrzenia na bezkres zielonogórskich borów.
„Przy wiacie”	Wymiarki	2,0	9	Ścieżka zaczyna się przy drodze z Wymiarek do Lipnej, około 2 km za Wymiarkami. Znajduje się tu miejsce odpoczynku z wiatą. Na ścieżce prowadzącej przez piękny, stary bór sosnowy znajdują się przystanki tematyczne, prezentujące zagadnienia dotyczące funkcjonowania ekosystemów leśnych, prowadzenia gospodarki leśnej oraz działań leśników zmierzających do zachowania i ochrony zasobów przyrodniczych.
„Poznaj drzewa i krzewy”	Żagań	0,3	16	Ścieżka została wyznaczona w drzewostanie przylegającym do siedzibie nadleśnictwa, położonego nad rzeką Czarną. Ze względu na różnorodność rosnących gatunków głównym jej celem jest rozpoznawanie poszczególnych drzew i krzewów leśnych. Na ścieżce znajdują się także pokazowe urządzenia wykorzystywane w gospodarce łowieckiej.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

VII. ŁOWIECTWO

VII. Hunting

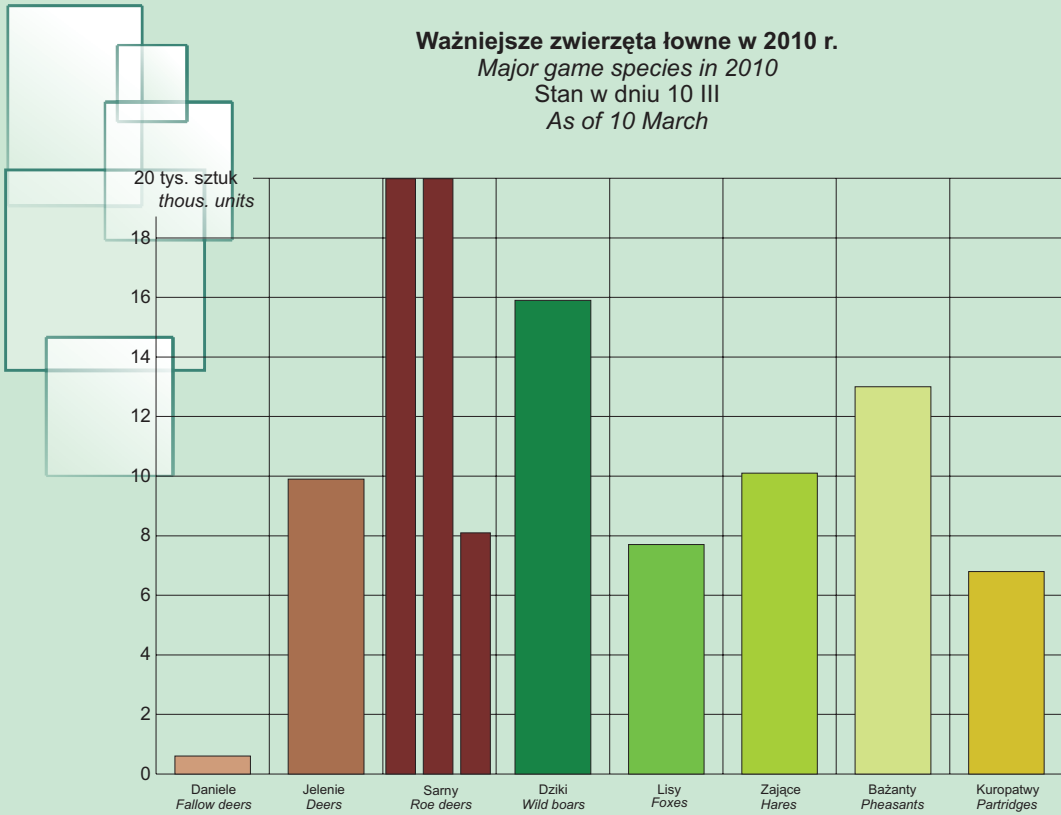

Ważniejsze zwierzęta łowne w 2010 r.

Major game species in 2010

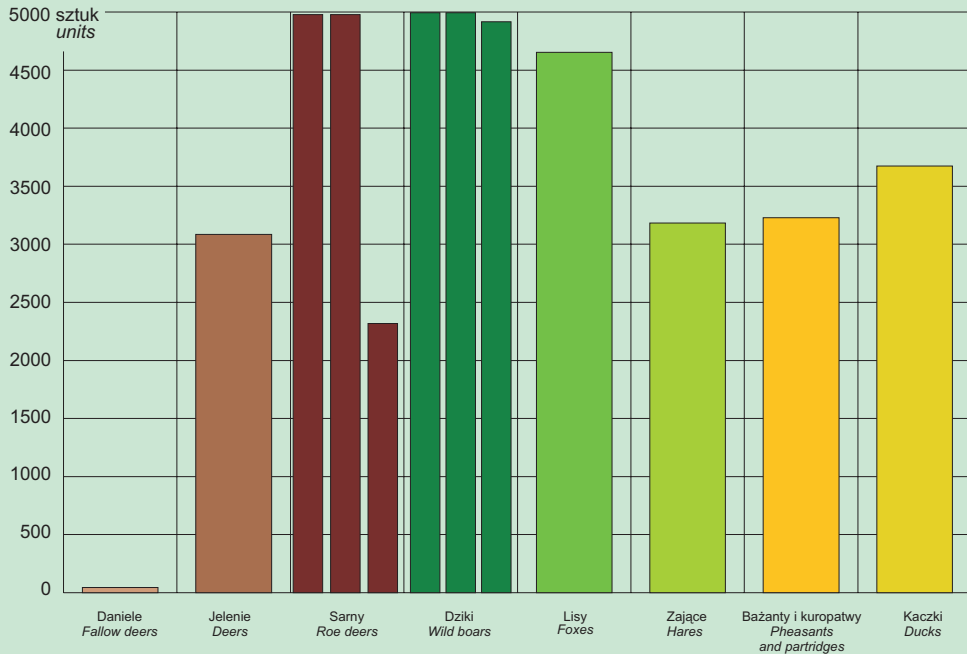
Stan w dniu 10 III

As of 10 March

Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku gospodarczym 2009/2010 r.

Shot of the main game in hunting economic year 2009/2010

Zagadnienia związane z łowiectwem reguluje ustawa z dnia 13 października 1995 r.- **Prawo łowieckie** (jednolity tekst Dz. U. 2005 Nr 127 poz. 1066).

Łowiectwo, jako element ochrony środowiska przyrodniczego, w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej. Zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią własność Skarbu Państwa.

Celem łowiectwa jest:

- 1) ochrona, zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych,
- 2) ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny,
- 3) uzyskiwanie możliwie wysokiej kondycji osobniczej i jakości trofeów oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego,
- 4) spełnianie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej.

Minister właściwy do spraw środowiska po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz Państwowej Rady Ochrony Przyrody i Polskiego Związku Łowieckiego ustala, w drodze rozporządzenia, listę gatunków zwierząt łownych uwzględniając podział na zwierzynę płąwą, grubą, drobną oraz drapieżniki.

Połowanie oznacza tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami dozwolonymi zwierzyny żywej i łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych, zmierzające do wejścia w jej posiadanie.

Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach, prowadzone w oparciu o przepisy o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie i zgodnie z obowiązującymi okresami ochronnymi i kryteriami selekcji.

Gospodarka łowiecka jest to działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny, prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców.

Gospodarka łowiecka prowadzona jest na zasadach określonych w ustawie i w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane. Roczne plany łowieckie sporządzane są przez dzierżawców obwodów łowieckich, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i podlegają zatwierdzeniu przez właściwego nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim. Wieloletnie łowieckie plany hodowlane sporządzają dyrektorzy regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z wojewodami i Polskim Związkiem Łowieckim.

Ochrona zwierzyny - poza zasadami określonymi w przepisach o ochronie przyrody - obejmuje tworzenie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny, a w szczególności:

- 1) zwalczanie kłusownictwa i wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego,
- 2) zakaz - poza polowaniami i odłowami, sprawdzianami pracy psów myśliwskich, a także szkoleniami ptaków łowczych, organizowanymi przez Polski Związek Łowiecki - płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny,
- 3) zakaz wybierania jaj i piskląt oraz niszczenia lęgowisk, nor i gniazd ptasich.

Egzamin ze znajomości zasad wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez ministra właściwego do spraw środowiska. Złożenie z pozytywnym wynikiem egzaminu, komisja egzaminacyjna stwierdza zaświadczeniem.

Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż trzy tysiące hektarów, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa. Obwody łowieckie dzielą się na obwody łowieckie leśne i polne. Obwód łowiecki leśny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią co najmniej 40% ogólnej powierzchni tego obszaru. Obwód łowiecki polny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią mniej niż 40% ogólnej powierzchni tego obszaru. Obwody łowieckie wydzierżawia się kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego na czas nie krótszy niż 10 lat.

Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zobowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz przy wykonywaniu polowania.

Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określa, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając terminy zgłoszenia szkody, obowiązek szacowania wstępnego i ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy.

Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadzą gospodarkę łowiecką poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działają na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych.

Dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze dotyczą całego obszaru dzierżawionego, nie pokrywającego się z obszarem województwa.

TABL. 1 (81). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Koła łowieckie ^b	120	120	120	120	120
Liczba członków ^c	4830	4833	4875	4899	6823
Obwody łowieckie	207	206	205	205	204
Powierzchnia obwodów łowieckich w tys. ha	1060,3	1056,2	1071,7	1063,5	1060,0
w tym na gruntach leśnych	512,1	511,3	539,7	549,3	545,9

^a Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Grupowanie według siedziby koła łowieckiego. ^c Grupowanie według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 2 (82). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	2008	2009	2010
	w tys. szt.				
Daniele ^b	196	220	311	447	619
Jelenie	8,3	8,5	8,2	9,0	9,9
Sarny	39,4	41,5	41,8	45,0	48,1
Dziki	14,5	14,2	12,3	14,9	15,9
Lisy	8,1	8,9	8,2	8,4	7,7
Zające	6,9	8,0	7,7	8,7	10,1
Bażanty	7,1	9,1	10,1	11,1	13,0
Kuropatwy	4,9	6,0	5,9	6,4	6,8

^a Dane szacunkowe; nie obejmują ośrodków hodowlanych zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. ^b W sztukach.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 3 (83). **ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
	w sztukach				
Daniele	14	15	9	34	46
Jelenie	2825	2654	2473	2861	3084
Sarny	10356	10417	9601	10723	12319
Dziki	12798	8987	11150	16615	14914
Lisy	5697	4521	4801	4499	4652
Bażanty	918	1389	2452	3405	3184
Kuropatwy	25	24	15	-	10
Kaczki ^b	3030	3097	3386	3503	3659

^a Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego; nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. ^b Dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego oraz Agencji Nieruchomości Rolnych.

TABL. 4 (84). **GŁÓWNE GATUNKI ZWIERZĄT ŁOWNYCH I CHRONIONYCH W PARKACH NARODOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
	w sztukach				
DRAWIEŃSKI PARK NARODOWY ^a					
Jeleń	180	299	451	310	183
Sarna	413	266	314	472	163
Dzik	150	152	244	220	146
Bóbr	76	79	89	47	31
Lis	32	44	86	20	79
Jenot	38	42	88	22	66
Zając	37	49	60	20	85
Wydra	26	33	46	26	13
UJŚCIE WARTY ^b					
Jeleń	60	80	60	54	43
Sarna	300	330	330	359	279
Dzik	300	340	290	231	180
Bóbr	200	230	400	240	300
Lis	60	.	45	30	40
Orlik krzykliwy	-	-	2	2
Bielik	1	1	50	50
Bocian czarny	-	1	70	70
Wydra	9	.

^a Dane Drawieńskiego Parku Narodowego. ^b Dane Parku Narodowego Ujście Warty.

TABL. 5 (85). **REGULACJA POPULACJI ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a W PARKACH NARODOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
	w sztukach				
DRAWIEŃSKI PARK NARODOWY ^b					
Jeleń	25	32	28	28	22
Sarna	4	5	6	5	2
Dzik	24	33	28	24	17
Lis	3	2	-	-	-
Norka amerykańska.....	-	-	-	-	8
UJŚCIE WARTY ^c					
Sarna	14	21	10	7	5
Dzik	65	71	73	52	28
Jeleń	-	1	1	1	-

^a Odstrzał i stwierdzone upadki. ^b Dane Drawieńskiego Parku Narodowego. ^c Dane Parku Narodowego Ujście Warty.

TABL. 6 (86). **POZYSKANIE, LICZEBNOŚĆ I ZAGĘSZCZENIE WYBRANYCH GATUNKÓW ZWIERZYNY ŁOWNEJ W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM ¹**

A. W TYS. SZTUK

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
a - pozyskanie						
b - liczebność						
Jelenie	a	2,8	2,7	2,5	2,9	3,1
	b	8,4	8,2	8,9	9,8	9,8
Daniele	a	0,01	0,02	0,01	0,03	0,05
	b	0,2	0,3	0,4	0,6	0,6
Sarny	a	10,0	10,1	9,3	10,5	12,1
	b	40,9	41,2	44,4	48,5	47,1
Dziki	a	12,6	8,9	11,0	16,5	14,8
	b	14,2	12,2	14,8	16,3	15,8
Lisy	a	5,6	4,4	4,7	4,4	4,5
	b	8,8	8,1	8,3	7,9	7,6
Dzikie kaczki	a	3,0	3,1	3,4	3,5	3,7
	b	x	x	x	x	x
Dzikie gęsi	a	4,0	3,4	2,7	2,9	2,4
	b	x	x	x	x	x

B. NA 1000 ha POWIERZCHNI LEŚNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
a - pozyskanie						
b - zagęszczenie						
Jelenie	a	5,5	5,2	4,6	5,2	5,6
	b	16,5	16,0	16,5	17,9	18,0
Daniele	a	0,03	0,03	0,02	0,06	0,08
	b	0,4	0,6	0,8	1,0	1,1
Sarny	a	9,5	9,6	8,7	9,9	11,4
	b	38,6	39,0	41,4	45,6	44,5
Dziki	a	11,9	8,4	10,3	15,5	14,0
	b	13,4	11,5	13,8	15,3	14,9
Lisy	a	5,3	4,2	4,3	4,1	4,3
	b	8,3	7,7	7,7	7,4	7,2
Dzikie kaczki ²	a	2,9	2,9	3,2	3,3	3,5
	b	x	x	x	x	x
Dzikie gęsi ²	a	3,8	3,2	2,6	2,8	2,3
	b	x	x	x	x	x

¹ Dane dotyczą obwodów dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki. ² Na 1000 ha powierzchni ogólnej.

U w a g a. Pozyskanie - w sezonie łowieckim liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. Liczebność - dane szacunkowe na koniec sezonu łowieckiego, tj. w końcu marca roku następnego.

Ź r ó d ł o: dane Stacji Badawczej Polskiego Związku Łowieckiego w Czempiniu.

TABL. 7 (87). **POZYSKANIE I ZAGĘSZCZENIE ZWIERZYNY ŁOWNEJ ¹ W SEZONIE ŁOWIECKIM 2009/10 WEDŁUG POWIATÓW**

POWIATY a - pozyskanie b - zagęszczenie	Jelenie ²	Daniele ²	Sarny	Dziki	Lisy	Zające ³	Ba- żanty ³	Kuro- patwy ³	Dzikie kaczki	Dzikie gęsi
	na 1000 ha powierzchni ogólnej									
Gorzowski a	4,6	0,0	10,7	11,9	2,7	0,0	11,5	0,0	3,4	0,9
b	19,3	0,8	56,9	14,5	6,4	23,6	69,3	17,9	-	-
Krośnieński a	4,4	0,0	14,1	15,0	3,4	0,0	5,1	0,0	2,0	1,8
b	10,8	0,0	40,5	13,7	6,4	24,9	16,1	13,4	-	-
Międzyrzecki a	6,0	0,0	10,4	13,6	4,2	0,0	3,1	0,0	3,6	0,2
b	26,2	3,8	51,4	15,7	7,6	22,2	40,0	10,3	-	-
Nowosolski a	2,3	0,0	9,3	13,9	6,1	0,0	2,4	0,0	3,5	0,1
b	7,3	0,0	30,2	13,2	6,2	11,6	14,6	12,3	-	-
Stubicki a	5,2	0,0	12,0	18,4	3,5	0,0	3,9	0,0	5,1	25,2
b	17,5	0,0	49,3	20,8	5,6	15,7	39,1	7,0	-	-
Strzelecko-drezdenecki a	9,0	0,0	11,4	13,8	2,5	0,0	1,3	0,0	2,4	0,0
b	29,3	0,1	60,4	17,0	8,7	24,0	27,8	9,8	-	-
Sulęciński a	8,8	0,0	10,2	13,0	6,2	0,0	8,9	0,3	3,7	2,1
b	28,7	1,0	46,0	14,5	10,1	32,6	35,4	15,1	-	-
Świebodziński a	9,8	0,5	15,0	20,6	5,5	0,0	1,3	0,0	3,0	1,4
b	18,1	1,7	37,1	15,6	6,1	8,1	4,0	2,9	-	-
Wschowski a	4,6	0,4	8,5	12,2	6,8	0,0	44,5	0,0	4,9	0,6
b	15,3	5,7	36,7	10,8	5,7	17,0	29,5	20,8	-	-
Zielonogórski a	3,0	0,4	10,5	14,1	4,5	0,0	5,4	0,0	1,6	0,3
b	9,4	1,3	35,3	13,9	6,7	14,8	16,3	13,4	-	-
Żagański a	4,7	0,0	9,8	12,7	4,1	0,0	0,0	0,0	1,6	3,0
b	15,9	0,0	36,4	12,8	5,1	13,0	1,1	13,3	-	-
Żarski a	6,6	0,0	14,0	12,3	4,6	0,0	4,3	0,0	7,7	0,8
b	15,7	0,3	42,4	15,3	9,2	19,6	5,1	16,7	-	-

¹ Dane dotyczą obwodów dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki. ² Na 1000 ha powierzchni leśnej. ³ Na 1000 ha powierzchni polnej.

U w a g a. Pozyskanie - w sezonie łowieckim liczonym od 1 IV 2009 r. do 31 III 2010 r. Liczebność - dane szacunkowe na koniec sezonu łowieckiego, tj. w końcu marca 2010 r.

Ź r ó d ł o: dane Stacji Badawczej Polskiego Związku Łowieckiego w Czempiniu.

TABL. 8 (88). **STRUKTURA POZYSKIWANIA JELENI^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
	w %				
Byki	31,2	33,0	28,8	29,8	30,1
Łanie	50,6	50,2	50,4	50,3	52,7
Ciełeta	18,2	16,8	20,8	19,9	17,2

^a Dane dotyczą obwodów dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki.

Źródło: dane Stacji Badawczej Polskiego Związku Łowieckiego w Czempiniu.

TABL. 9 (89). **STRUKTURA POZYSKIWANIA SAREN^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
	w %				
Rogacze.....	41,7	41,7	39,8	41,3	41,5
Kozy.....	48,0	47,5	47,5	47,3	47,1
Kozłeta	10,3	10,8	12,7	11,4	11,4

^a Dane dotyczą obwodów dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki.

Źródło: dane Stacji Badawczej Polskiego Związku Łowieckiego w Czempiniu.

TABL. 10 (90). **STRUKTURA POZYSKIWANIA DZIKÓW^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
	w %				
Warchlaki.....	49,7	48,2	48,9	49,5	49,7
Przelatki.....	36,8	36,9	35,6	38,4	38,8
Dziki starsze	13,5	14,9	15,5	12,1	11,5

^a Dane dotyczą obwodów dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki.

Źródło: dane Stacji Badawczej Polskiego Związku Łowieckiego w Czempiniu.

TABL. 11 (91). **ZWIERZYNA ŁOWNA^a W NADLEŚNICTWACH WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2009 R.**

Stan w dniu 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jelenie	Sarny	Dziki	Zające	Lisy	Kuro-patwy	Borsuki	Kuny	Jenoty
	w sztukach								
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Poznań									
Nadleśnictwo:									
Włoszakowice	188	1795	278	551	182	588	65	65	51

^a W obwodach dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki i ośrodkach hodowli zwierzyny Lasów Państwowych; w granicach województwa lubuskiego.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 11 (91). ZWIERZYNA ŁOWNA ^a W NADLEŚNICTWACH WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
W 2009 R. (cd.)

Stan w dniu 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jelenie	Sarny	Dziki	Zające	Lisy	Kuro- patwy	Borsuki	Kuny	Jenoty
	w sztukach								
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecin									
Nadleśnictwo:									
Bierzwnik	82	824	155	94	48	39	19	8	13
Bogdaniec	481	2783	685	435	270	355	155	-	-
Bolewice	55	125	32	26	15	-	2	2	3
Dębno	70	220	120	35	20	30	15	20	30
Głusko	138	184	90	15	18	10	4	20	8
Karwin	238	1951	475	370	267	140	117	200	127
Kłodawa	433	1607	539	307	254	152	141	125	106
Lubniewice	367	1346	336	500	210	265	50	135	100
Międzychód	394	1146	382	224	133	173	82	82	95
Międzyrzecz	603	2472	605	371	345	192	154	123	170
Ośno Lubuskie	623	3113	789	642	360	393	116	138	251
Różańsko	38	435	41	50	40	30	20	15	35
Rzepin	405	2642	904	209	283	90	97	113	148
Skwierzyna	469	1531	490	325	185	158	57	59	106
Smolarz	363	1472	457	419	305	106	125	179	188
Strzelce Krajeńskie ..	875	2800	918	490	365	250	128	120	163
Sulecin	611	1431	336	220	220	45	122	112	129
Trzciel	549	2248	672	450	380	85	220	175	245

^a W obwodach dzierzawionych przez Polski Związek Łowiecki i ośrodkach hodowli zwierzyny Lasów Państwowych; w granicach województwa lubuskiego.

Źródło: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 11 (91). **ZWIERZYNA ŁOWNA^a W NADLEŚNICTWACH WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2009 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jelenie	Sarny	Dziki	Zające	Lisy	Kuro-patwy	Borsuki	Kuny	Jenoty
	w sztukach								
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Zielona Góra									
Nadleśnictwo:									
Babimost	338	1804	611	363	205	238	111	54	75
Bytnica	535	532	309	115	70	27	60	34	54
Cybinka	222	1406	440	245	152	167	88	76	92
Brzózka	192	1457	495	322	238	262	150	168	118
Gubin	289	1570	492	390	310	230	220	245	105
Krosno Odrzańskie ...	486	470	300	90	150	30	45	30	50
Krzystkowice	278	2128	692	631	304	960	107	78	45
Lipinki Łużyckie	273	2256	703	581	468	661	140	239	116
Nowa Sól	161	2172	865	280	390	501	120	128	117
Lubsko	460	1928	872	504	493	252	308	309	188
Przytok	67	1195	420	235	205	170	82	96	81
Stawa	217	1591	491	414	314	423	94	114	99
Sulechów	370	2319	757	509	424	401	236	226	209
Szprotawa	262	2077	738	416	311	473	57	30	95
Świebodzin	432	1853	1013	261	603	43	118	47	83
Torzym	746	1357	1060	605	410	56	189	212	173
Wolsztyn	207	1805	761	408	389	80	142	142	154
Wymiarki	657	1397	554	262	391	210	69	132	121
Zielona Góra	141	1316	724	217	355	148	121	151	59
Żagań	277	784	376	183	177	38	40	74	88

a W obwodach dzierżawionych przez Polski Związek Łowiecki i ośrodkach hodowli zwierzyny Lasów Państwowych; w granicach województwa lubuskiego.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 12 (92). **ORGANIZACJA POŁOWAŃ DEWIZOWYCH^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych	
	Szczecin	Zielona Góra
Liczba polowań	123	371
Ilość uczestników	738	1756
Liczba odstrzelonych zwierząt	2411	3549
jeleni	377	737
danieli	10	24
saren	953	826
dzików	1024	1880
lisów	77	82

^a W granicach województwa lubuskiego.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych.

TABL. 13 (93). KOŁA I CZŁONKOWIE KÓŁ ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE
Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	2008	2009	2010
Koła łowieckie a	115	.	.	.	115
b	65	66	66	67	67
Liczba członków a	2633	.	.	.	2666
b	2904	2919	2928	2993	2991
Obwody łowieckie a	115
b	119	119	119	119	119
Powierzchnia obwodów łowieckich w ha a	629301	.	.	.	633225
b	634841	634841	634841	634841	634841

Ź r ó d ł o: dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego: a - w Gorzowie Wlkp., b - w Zielonej Górze.

TABL. 14 (94). CZŁONKOWIE KÓŁ ŁOWIECKICH
Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba członków ogółem . . . a	2633	.	.	.	2666
b	2904	2919	2928	2993	2991
w tym:					
nowowstępujący b	78	85	84	75	-
niestowarzyszeni a	170	.	.	.	214
b	229	243	260	278	279
selekcjonerzy a	1536	.	.	.	1597
b	1725	1730	1751	1791	1823

Ź r ó d ł o: dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego: a - w Gorzowie Wlkp., b - w Zielonej Górze.

TABL. 15 (95). SZKOLENIA DLA NOWOWSTĘPUJĄCYCH I SELEKCYJNERÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Ilość szkoleń dla:					
nowowstępujących b	2	3	3	2	2
selekcjonerów b	1	1	1	1	1
Ilość uczestników:					
nowowstępujących a	115	99	84	100	114
b	92	105	131	76	94
selekcjonerów a	31	71	25	46	56
b	36	39	28	20	42
Ilość uczestników, którzy zaliczyli egzamin:					
nowowstępujących a	87	62	48	57	50
b	58	75	91	51	68
selekcjonerów a	28	57	19	39	42
b	27	27	26	14	35

Ź r ó d ł o: dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego: a - w Gorzowie Wlkp., b - w Zielonej Górze.

**TABL. 16 (96). KATEGORIE OBWODÓW ŁOWIECKICH W ZARZĄDZIE OKRĘGOWYM
POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO W ZIELONEJ GÓRZE W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ilość obwodów	W % ogółem
Ocena / punktacja:		
II dobry / 30-39	6	5,0
III średni / 20-29	30	25,2
IV słaby / 10-19	67	56,3
V bardzo słaby / 9 pkt i mniej	16	13,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Zielonej Górze.

TABL. 17 (97). **WAŻNIEJSZE GATUNKI ZWIERZĄT ŁOWNYCH W OBWODACH KÓŁ ŁOWIECKICH**
Stan w dniu 15 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Jelenie a	6699	.	.	.	7900
b	3269	3140	3321	3127	3676
Sarny a	23915	.	.	.	34791
b	20767	21116	19047	20681	22804
Dziki a	7686	.	.	.	9350
b	8110	7484	5447	7494	8588
Lisy a	5085	.	.	.	4462
b	4297	4625	3901	4267	4183
Borsuki a	1553	.	.	.	1882
b	1562	1666	1559	1658	1794
Jenoty a	2731	.	.	.	2474
b	1406	1528	1526	1553	1482
Norki amerykańskie b	1366	1401	1298	1472	1518
Zająca a	4903	.	.	.	6724
b	3309	3521	3972	3795	4688
Kuropatwy a	2793	.	.	.	3393
b	2856	3501	3663	3713	4070
Bażanty a	5728	.	.	.	11205
b	2064	2150	2869	2950	3875

Źródło: dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego: a - w Gorzowie Wlkp., b - w Zielonej Górze.

TABL. 18 (98). **POZYSKANIE WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
A. ZARZĄD OKRĘGOWY PZŁ W GORZOWIE WLKP. - W SEZONIE ŁOWIECKIM
2008/09

WYSZCZEGÓLNIENIE	W sztukach
Jelenie ogółem	2127
byki	569
łanie	1147
ciełeta	411
Sarny ogółem	6209
rogacze	2498
kozy	3098
koźłeta	613
Dziki	9777
Lisy	1868
Bażanty	2086
Kuropatwy	21
Jenoty	426
Dziki gęsi	2166
Dziki kaczki	2172

TABL. 18 (98). **POZYSKANIE WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH (dok.)**
B. ZARZĄD OKRĘGOWY PZŁ W ZIELONEJ GÓRZE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
	w sztukach			
Lisy	3839	3299	3136	2843
Borsuki	293	280	199	227
Jenoty	564	392	676	558
Norki amerykańskie	154	178	214	245
Kuny	204	213	176	282
Bażanty	221	217	1246	2803
Kuropatwy	-	-	5	-
Dzikie kaczki	1879	1816	2137	2045
Grzywacze	326	312	341	319

Ź r ó d ł o: dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego: w Gorzowie Wlkp. i w Zielonej Górze.

TABL. 19 (99). **POWIERZCHNIA ZREDUKOWANA UPRAW ROLNYCH I WYSOKOŚĆ WYPŁACONYCH ODSZKODOWAŃ ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Powierzchnia zredukowana ^b w ha	812	641	707	863
Odszkodowania ^c w zł	1354528	875466	1448832	2005334

^a Dane Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Zielonej Górze. ^b Powierzchnia upraw rolnych uszkodzonych przez zwierzęta łowne. ^c Wyplacone osobom fizycznym lub prawnym - posiadaczom upraw i plodów rolnych uszkodzonych przez zwierzęta łowne.

TABL. 20 (100). **LICZBA GODZIN PRZEPRACOWANYCH SPOŁECZNIE PRZEZ MYŚLIWYCH NA RZECZ KÓŁ ŁOWIECKICH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
	w godzinach				
Zarząd Okręgowy PZŁ:					
Gorzów Wlkp.	101038	96200	.	.	95838
Zielona Góra	92786	99386	102866	98819	90488

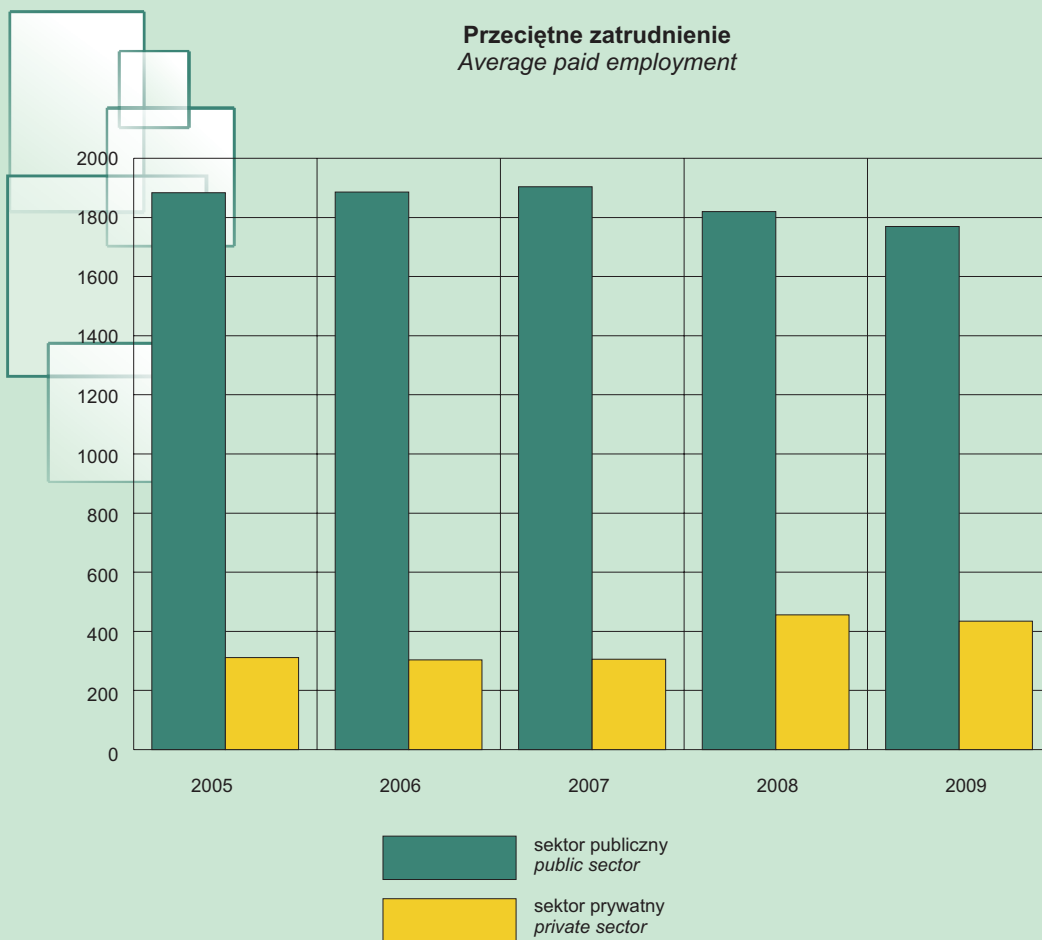
Ź r ó d ł o: dane Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego: w Gorzowie Wlkp. i w Zielonej Górze.

VIII. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W LEŚNICTWIE. KADRY DLA LEŚNICTWA

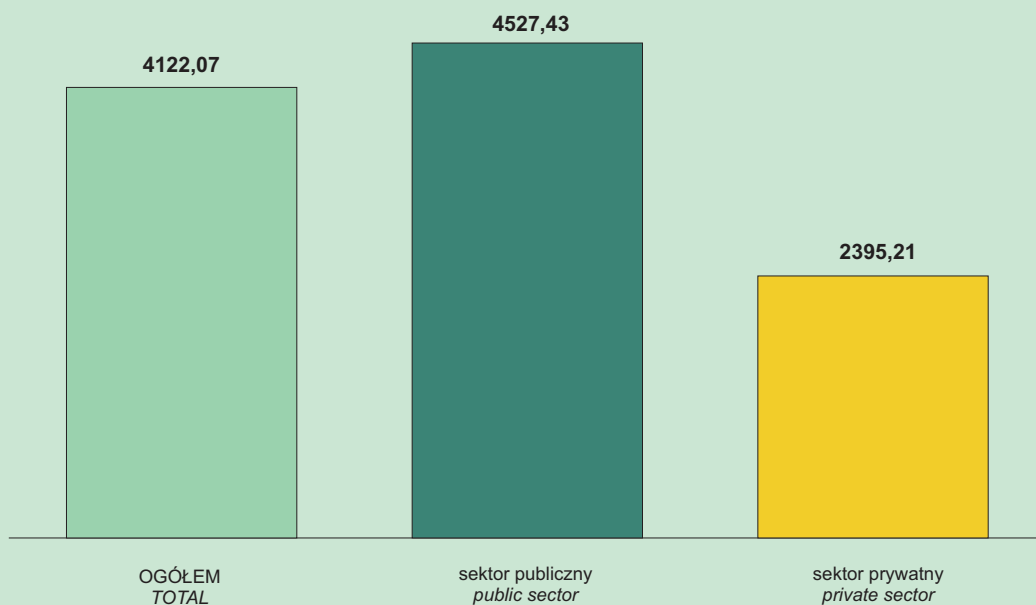
*VIII. Employment and wages
and salaries in forestry. Forestry staff*

Przeciętne zatrudnienie Average paid employment

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w leśnictwie w 2009 r. (w zł) Average monthly gross wages and salaries in forestry in 2009 (in zł)

Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących w leśnictwie zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego,
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, tj. właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek), którzy nie pracują w spółce, podmiotów prowadzących działalność gospodarczą,
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów),
- inne osoby pracujące na własny rachunek np. osoby wykonujące wolne zawody.

Pracownicy pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy.

Pracownicy niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Dane o **przeciętnym zatrudnieniu**, tj. pracownikach zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, dotyczą pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Pracownicy sezonowi są to osoby, z którymi zawarto umowę o pracę na czas trwania pracy uzależnionej od pory roku lub warunków atmosferycznych.

Pracownicy zatrudnieni dorywczo są to osoby zatrudnione na stosunkowo krótki okres do wykonywania określonych prac pomocniczych.

Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Informacje o **warunkach pracy** dotyczą:

- podmiotów sprawozdawczych, w których liczba pracujących wynosi powyżej 9 osób bez względu na formę własności oraz formę organizacyjno-prawną,
- w ramach podmiotów sprawozdawczych dotyczą pracowników: pełnozatrudnionych, sezonowych, zatrudnionych dorywczo, niepełnozatrudnionych, dla których głównym miejscem pracy jest jednostka sprawozdawcza oraz osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Warunki pracy jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy** rozumie się wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne.

Przez **zagrożenie związane z uciążliwością pracy** rozumie się szkodliwy wpływ na pracownika czynności roboczych, wykonywanych np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach ciężkiego wysiłku fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.

Hałas - są to dźwięki szkodliwe, które mogą powodować uszkodzenia słuchu i inne zmiany w organizmie lub mogą w istotny sposób utrudniać wykonywanie pracy.

Wibracja - są to drgania występujące podczas obsługi ręcznej narzędzi lub urządzeń udarowych (młotki nitownicze, młoty i dłuta pneumatyczne, piły motorowe, wiertarki, ubijaki, perforatory) oraz drgania występujące na stanowiskach pracy na skutek działania maszyn i urządzeń technicznych.

Nadmierne obciążenie fizyczne jest to zagrożenie występujące podczas wykonywania prac wymagających, w okresie zmiany roboczej, wydatku energetycznego: dla mężczyzn około 2000 kcal, dla kobiet około 1200 kcal.

Osobozagrożenia - jest to suma szkodliwych czynników działających na pracownika. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia dotyczą również osób zagrożonych czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Maszyny szczególnie niebezpieczne to przede wszystkim maszyny wymienione w załączniku IV do Dyrektywy 98/37/EC – Dyrektywa wprowadzona ustawą z dnia 30 VIII 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 204, poz. 2087 z 2004 r.), a mianowicie:

- pilarki tarczowe (jedno- i wielopłytowe) do drewna i podobnych materiałów lub mięsa i podobnych materiałów,

- strugarki - wyrówniarki do obróbki drewna z ręcznym posuwem,
- jednostronne strugarki i grubiarki do drewna z ręcznym podawaniem lub odbieraniem,
- pilarki taśmowe do drewna i podobnych materiałów oraz do mięsa i podobnych materiałów wyposażone w stały lub ruchomy stół lub wózek z ręcznym podawaniem lub odbieraniem,
- obrabiarki kombinowane do drewna i podobnych materiałów,
- wielorzecionowe czopiarki do drewna z ręcznym posuwem,
- frezarki pionowe dolnorzecionowe z posuwem ręcznym, do drewna i podobnych materiałów,
- przenośne pilarki z piłą łańcuchową do drewna.

Dane o **wypadkach przy pracy**, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi, uzyskiwane są ze statystycznych kart wypadków przy pracy.

Badaniem statystycznym objęte są **wszystkie wypadki przy pracy**, jak również **wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy**, niezależnie od tego, czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).

Dane o wypadkach przy pracy charakteryzują liczbę osób, jaka uległa wypadkom indywidualnym i zbiorowym.

Wszystkie informacje dotyczą liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy **zgłoszonych w danym roku**.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby,

poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym jak i zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie samoobrony
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenia ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika).

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Składnikami **wynagrodzeń w leśnictwie** są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku do podziału, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno - prowizyjne, honoraria, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za prace w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze.

Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników.

Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

A. PRACUJĄCY

TABL. 1 (101). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA W LEŚNICTWIE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	
	w osobach					2008 = 100
O G Ó Ł E M	2226	2218	2231	2301	2231	97,0
w tym kobiety	494	478	486	494	477	96,6
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	2195	2189	2210	2276	2203	96,8
w tym kobiety	491	477	486	492	477	97,0
Właściciele i współwłaściciele ^b	31	29	21	25	27	108,0
w tym kobiety	3	1	-	2	-	x

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania w głównym miejscu pracy. *b* Łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin.

TABL. 2 (102). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA I SEKTORÓW WŁASNOŚCI W LEŚNICTWIE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Sektor publiczny		Sektor prywatny		
	razem	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	razem	właściciele, współwłaściciele ^b	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy
	w osobach				
2005	1884	1884	342	31	311
2006	1886	1886	332	29	303
2007	1904	1904	327	21	306
2008	1820	1820	481	25	456
2009	1769	1769	462	27	434

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania w głównym miejscu pracy. *b* Łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin.

TABL. 3 (103). **ZATRUDNIENI NA PODSTAWIE STOSUNKU PRACY^a W LEŚNICTWIE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
2005	2166	482	29	9
2006	2156	467	33	10
2007	2188	477	22	9
2008	2242	487	34	5
2009	2161	471	42	6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania w głównym miejscu pracy.

TABL. 4 (104). PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY W LEŚNICTWIE ^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	mężczyźni	kobiety
Przyjęcia do pracy	329	283	295	247	491	368	123
Współczynnik przyjęć w %	15,1	13,3	13,8	10,9	22,6	21,5	26,9
Zwolnienia z pracy	354	244	245	255	496	392	104
Współczynnik zwolnień w %	16,2	11,5	11,5	11,3	22,9	22,9	22,9

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, w okresie od 1 I - 31 XII; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. *b* W latach 2005-2008 bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

TABL. 5 (105). PRZYJĘCIA DO PRACY ^a W LEŚNICTWIE PRACOWNIKÓW PEŁNOZATRUDNIONYCH WEDŁUG ŹRÓDEŁ REKRUTACJI

LATA	Ogółem	W tym				
		podejmujący pierwszą pracę		zmieniający pracę		
		razem	w tym absolwenci	zmieniający pracę	powracający z urlopów wychowawczych ^b	
					w osobach	
2005	329	36	34	206	-	
2006	283	44	43	51	1	
2007	295	77	66	45	1	
2008	247	61	57	29	2	
2009	491	44	42	108	2	

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, w okresie od 1 I - 31 XII; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. *b* Do 2008 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

TABL. 6 (106). ZWOLNIENIA Z PRACY W LEŚNICTWIE ^{ab}

LATA	Ogółem	W tym			
		zwolnieni w drodze wypowiedzenia		zwolnieni z tytułu niezdolności do pracy i rehabilitacji	przeniesieni na emeryturę
		przez zakład pracy	przez pracownika		
				w osobach	
2005	354	49	15	6	16
2006	244	67	16	8	22
2007	245	30	45	3	20
2008	255	32	23	3	26
2009	496	32	21	8	29

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, w okresie od 1 I - 31 XII; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. *b* W latach 2005-2008 bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

TABL. 7 (107). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ^a W LEŚNICTWIE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	
	w osobach					2008 = 100
O G Ó Ł E M	2195	2189	2210	2276	2203	96,8
Sektor publiczny	1884	1886	1904	1820	1769	97,2
Sektor prywatny	311	303	306	456	434	95,2

a Bez osób zatrudnionych za granicą; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

B. WARUNKI PRACY

TABL. 8 (108). LICZBA ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADACH OBJĘTYCH BADANIEM DOTYCZĄCYM PRACY W WARUNKACH ZAGROŻENIA W LEŚNICTWIE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba zatrudnionych w zakładach			Zatrudnieni ^b w warunkach zagrożenia
	objętych badaniem	w których w ciągu roku zagrożenia		
		nie wystąpiły	wystąpiły	
OGÓŁEM 2008	2100	1239	861	385
2009	2070	1220	850	359
Sektor publiczny 2008	1830	1079	751	292
2009	1819	1058	761	277
Sektor prywatny 2008	270	160	110	93
2009	251	162	89	82

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

TABL. 9 (109). ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP I NASILENIA ZAGROŻEŃ W BADANEJ ZBIOROWOŚCI W LEŚNICTWIE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH				
OGÓŁEM	385	359	277	82
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	129	139	122	17
działanie: jednej grupy czynników	100	106	100	6
dwóch i więcej grup czynników	29	33	22	11
Z uciążliwością pracy	186	156	133	23
działanie: jednej grupy czynników	89	79	74	5
dwóch i więcej grup czynników	97	77	59	18
Z czynnikami mechanicznymi	70	64	22	42
działanie: jednej grupy czynników	18	14	3	11
dwóch i więcej grup czynników	52	50	19	31
NA 1000 ZATRUDNIONYCH W BADANEJ ZBIOROWOŚCI				
OGÓŁEM	183,3	173,4	152,3	326,7
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	61,4	67,1	67,1	67,7
działanie: jednej grupy czynników	47,6	51,2	55,0	23,9
dwóch i więcej grup czynników	13,8	15,9	12,1	43,8
Z uciążliwością pracy	88,6	75,4	73,1	91,6
działanie: jednej grupy czynników	42,4	38,2	40,7	19,9
dwóch i więcej grup czynników	46,2	37,2	32,4	71,7
Z czynnikami mechanicznymi	33,3	30,9	12,1	167,3
działanie: jednej grupy czynników	8,6	6,8	1,6	43,8
dwóch i więcej grup czynników	24,8	24,2	10,4	123,5

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 10 (110). ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI DLA ZDROWIA WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW W LEŚNICTWIE

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH		
Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	182	198
w tym:		
substancje chemiczne	-	2
hałas	73	52
wibracja	37	22
niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	19	19
Zagrożenia związane z uciążliwością pracy	197	205
w tym nadmierne obciążenie fizyczne	93	78
Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	84	77
NA 1000 ZATRUDNIONYCH		
Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	86,7	95,7
w tym:		
substancje chemiczne	-	1,0
hałas	34,8	25,1
wibracja	17,6	10,6
niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	9,0	9,2
Zagrożenia związane z uciążliwością pracy	93,8	99,0
w tym nadmierne obciążenie fizyczne	44,3	37,7
Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	40,0	37,2

^a Liczeni tyle razy na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 11 (111). LIKWIDACJA LUB OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ W LEŚNICTWIE

LATA	Zatrudnieni ^a w warunkach zagrożenia w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia			
	zlikwidowano lub ograniczono			ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowopowstałymi)
	ogółem	zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą	ograniczono	
osobozagrożenia				
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI ZWIĄZANYMI ZE ŚRODOWISKIEM PRACY				
2008	166	116	50	8
2009	125	87	38	-
ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z UCIAŻLIWOŚCIĄ PRACY				
2008	38	13	25	19
2009	42	11	31	19
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI MECHANICZNYMI ZWIĄZANYMI Z MASZYNAMI SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYMI				
2008	49	16	33	4
2009	40	8	32	-

^a Liczeni tyle razy na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 12 (112). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŹLIWYCH^a W LEŚNICTWIE

Stan połowie grudnia

LATA	Posiłki ^b profilaktyczne i regeneracyjne wzmacniające	Napoje	Inne środki odżywcze	Dodatki pieniężne	Skrócony czas pracy	Uprawnienia wnikające z pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze
2008	533	1597	-	17	3	20
2009	497	1540	-	13	2	-

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bezplatne i odpłatne.

TABL. 13 (113). ODSZKODOWANIA I KOSZT ODSZKODOWAŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a W LEŚNICTWIE

LATA	Oszkodowania		Koszt odszkodowań w tys. zł	
	ogółem	w tym z tytułu wypadków przy pracy	ogółem	w tym z tytułu wypadków przy pracy
2008	22	21	138,1	122,2
2009	15	12	104,1	86,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 14 (114). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a W LEŚNICTWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
OGÓŁEM	25	34	41	39	26	16	10
w wypadkach:							
śmiertelnych	1	-	1	-	-	-	-
ciężkich	-	1	-	-	-	-	-
lekkich	24	33	40	39	26	16	10
Liczba dni niezdolności do pracy	1149	1793	1630	1902	988	667	321

^a Zgłoszone w danym roku.

TABL. 15 (115). WYPADKI PRZY PRACY^a W LEŚNICTWIE WEDŁUG WYDARZEŃ I PRZYCZYN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
WYDARZENIA BEZPOŚREDNIO POWODUJĄCE URAZY					
OGÓŁEM	25	34	41	39	26
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	2	-	-	1	1
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	-	-	1	-	-
Zderzenie z / uderzenie w nieruchomy obiekt	6	7	9	11	7
Uderzenie przez obiekt w ruchu	4	11	13	15	7
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	5	4	7	2	3
Uwięzienie, zmiążdżenie	1	2	2	1	2
Obciążenie fizyczne lub psychiczne	1	3	4	3	2
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	-	-	1	-	-
Inne wydarzenie	6	7	4	6	4

^a Zgłoszone w danym roku; wypadek przy pracy jest wynikiem jednego zdarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn.

TABL. 15 (115). WYPADKI PRZY PRACY^a W LEŚNICTWIE WEDŁUG WYDARZEŃ I PRZYCZYN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
PRZYCZYNY WYPADKÓW					
O G Ó Ł E M	40	72	74	83	61
Niewłaściwy stan czynnika materialnego	9	5	8	12	3
Niewłaściwa organizacja:					
pracy	-	3	1	3	2
stanowiska pracy	1	4	4	3	8
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	1	3	4	5	2
Nieużywanie sprzętu ochronnego	1	3	1	1	1
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika	4	8	8	7	5
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika	-	3	1	2	2
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika	22	36	37	46	32
Inne	2	7	10	4	6

^a Zgłoszone w danym roku; wypadek przy pracy jest wynikiem jednego zdarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn.

TABL. 16 (116). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

LATA	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego		
			techniczne	organizacyjne	ochrony indywidualnej
LICZBA STANOWISK PRACY					
2008	795	509	100	112	329
2009	479	361	47	67	306
LICZBA OSÓB ZATRUDNIONYCH NA TYCH STANOWISKACH					
2008	1110	725	103	141	543
2009	831	610	75	191	503

C. WYNAGRODZENIA

TABL. 17 (117). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W LEŚNICTWIE W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
	w tys. zł		
O G Ó Ł E M	113049,4	100319,5	12729,9
w tym:			
Wynagrodzenia osobowe	109848,6	97690,5	12158,1
Wynagrodzenia bezosobowe	2990,1	2418,3	571,8
Wypłaty z zysku do podziału	210,7	210,7	-

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 18 (118). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W LEŚNICTWIE W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W zł
O G Ó Ł E M	4122,07
Sektor publiczny	4527,43
Sektor prywatny	2395,21

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

D. UCZNIOWIE, STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH. ORGANIZACJE SPOŁECZNE

TABL. 19 (119). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI^a LICEÓW PROFILOWANYCH^b WEDŁUG PROFILÓW KSZTAŁCENIA - KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Profil kształcenia - kształtowanie środowiska	
	uczniowie	absolwenci
2008/09.	179	130
2009/10.	80	103

a Z poprzedniego roku. *b* Obejmują trzyletnie szkoły ponadgimnazjalne, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

TABL. 20 (120). STUDENCI NA KIERUNKACH INŻYNIERIA ŚRODOWISKA I OCHRONA ŚRODOWISKA
Stan w dniu 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^a	W tym		Z liczby ogółem	
		kobiety	na studiach magisterskich ^b	na studiach	
				stacjonarnych	niestacjonarnych

INŻYNIERIA ŚRODOWISKA

2005/06	672	288	463	448	224
2006/07	573	250	308	391	182
2007/08	594	240	256	374	220
2008/09	599	218	201	371	228
2009/10	619	247	134	361	258

OCHRONA ŚRODOWISKA

2005/06	740	471	368	386	354
2006/07	746	477	330	409	337
2007/08	811	496	329	438	373
2008/09	784	454	298	446	338
2009/10	636	396	293	379	257

a Łącznie ze studentami obcokrajowcami studium w Polsce. *b* Jednolitych i uzupełniających.

TABL. 21 (121). **ABSOLWENCI^a STUDIÓW NA KIERUNKACH INŻYNIERIA ŚRODOWISKA I OCHRONA ŚRODOWISKA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^b	W tym		Z liczby ogółem	
		kobiety	na studiach magisterskich ^c	stacjonarnych	niestacjonarnych
INŻYNIERIA ŚRODOWISKA					
2004/05	157	74	102	95	62
2005/06	144	69	103	90	54
2006/07	130	51	81	81	49
2007/08	94	44	67	60	34
2008/09	113	56	86	74	39
OCHRONA ŚRODOWISKA					
2004/05	123	83	111	27	96
2005/06	159	96	63	49	110
2006/07	153	109	70	63	90
2007/08	170	120	112	94	76
2008/09	216	154	126	139	77

^a Dane dotyczą roku akademickiego. ^b Łącznie z obcokrajowcami studiującymi w Polsce. ^c Jednolitych i uzupełniających.

TABL. 22 (122). **CZŁONKOWIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA LEŚNEGO**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M	56	59	60	60	60
Rok poprzedni = 100	100,0	105,4	101,7	100,0	100,0

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Leśnego.

TABL. 23 (123). **KOŁA I CZŁONKOWIE STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW LEŚNICTWA I DRZEWNICTWA**
Stan w dniu 31 XII

ODDZIAŁ TERENOWY	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
	koła					członkowie				
Gorzów Wlkp.	3	3	3	5	7	27	27	37	45	55
Zielona Góra	21	21	21	21	21	692	685	693	692	690

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa.

IX. EKONOMICZNE ASPEKTY LEŚNICTWA

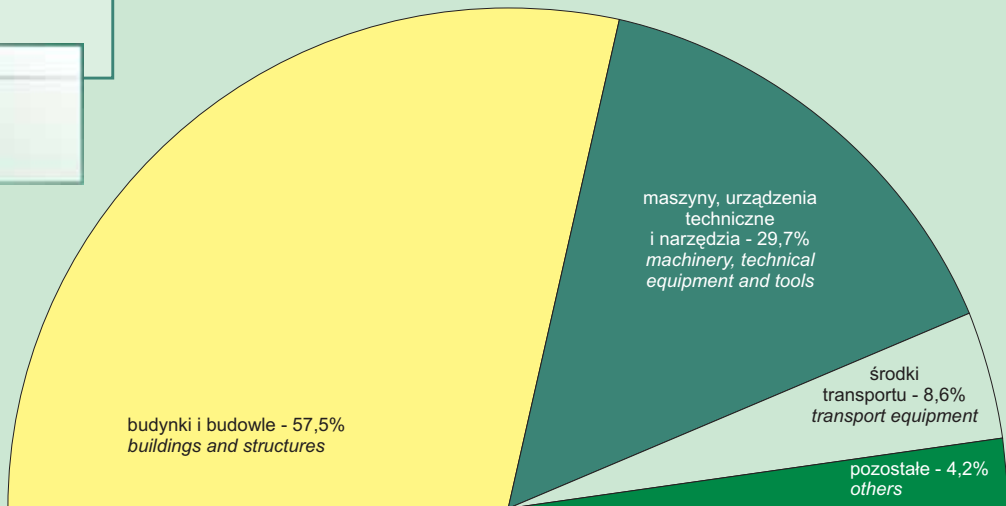
IX. Forestry economic aspects

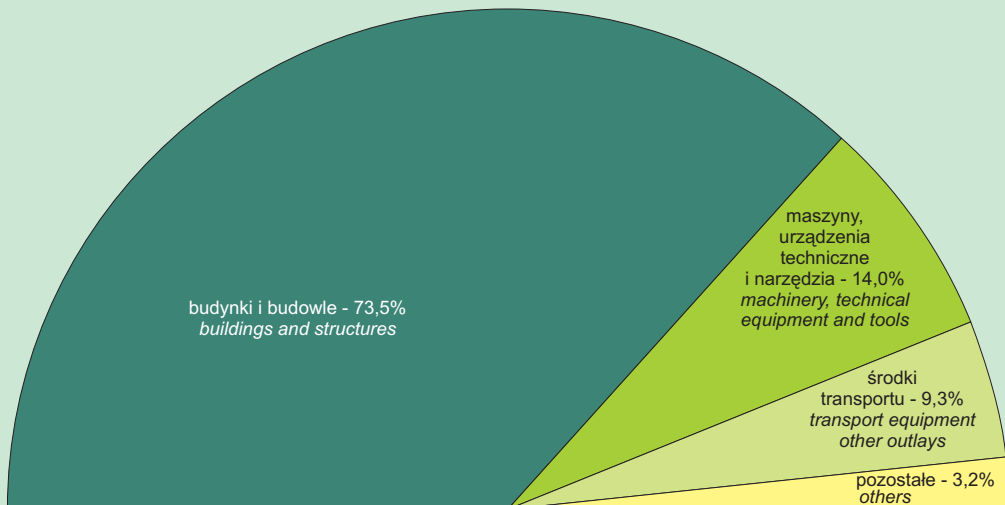
Nakłady inwestycyjne i środki trwałe w przedsiębiorstwach według grup środków trwałych w leśnictwie w 2009 r.

Investments outlays and fixed assets in enterprises by fixed assets group in forestry in 2009

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) w tys. zł
Investment outlays (current prices) in thous. zł

Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) w tys. zł
Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) in thous. zł

Dane dotyczące **zużycia wyrobów przemysłu drzewnego i papierniczego** pochodzą od podmiotów gospodarczych zaklasyfikowanych według PKD 2007 do działalności w zakresie:

- rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa; przetwórstwa przemysłowego dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; transportu i gospodarki magazynowej; informacji i komunikacji - w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- górnictwa i wydobywania - w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, mające na celu stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,

- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe, o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa wieczystego użytkowania gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (Jednolity tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia.

Wartość netto środków trwałych odpowiada wartości brutto pomniejszonej o wartość zużycia.

Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

Wartość nakładów inwestycyjnych i wartość środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób - ustalono szacunkowo.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów, województwa) pogrupowano na podstawie klasyfikacji budżetowej, ustalonej przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.

Prezentowane w dziale dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2005-2009.

A. PODMIOTY GOSPODARCZE W LEŚNICTWIE

TABL. 1 (124). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON W LEŚNICTWIE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem ^a	W tym			
		państwowe	spółki		
			razem	handlowe	cywilne
2005.....	1439	34	130	9	121
2006.....	1505	34	127	12	115
2007.....	1469	34	126	12	114
2008.....	1185	34	119	15	104
2009.....	1170	33	117	14	103

^a Łącznie z zakładami osób fizycznych.

TABL. 2 (125). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG RODZAJU KAPITAŁU W LEŚNICTWIE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem ^a	Według rodzaju kapitału			
		prywatnego krajowego		zagranicznego	
		razem	w tym o jednorodnym rodzaju	razem	w tym o jednorodnym rodzaju
2005.....	9	7	6	3	2
2006.....	12	9	7	5	3
2007.....	12	9	7	5	3
2008.....	15	10	7	8	5
2009.....	14	10	7	7	4

^a Sumy danych według rodzaju kapitału nie równają się ich ogólnej liczbie, ponieważ spółki o mieszanym kapitale występują w dwóch lub więcej rubrykach tablicy, zależnie od rodzaju kapitału zaangażowanego w spółce.

TABL. 3 (126). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH W LEŚNICTWIE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem	Kapitałowe z o.o.	Osobowe jawne
2005.....	9	7	2
2006.....	12	10	2
2007.....	12	11	1
2008.....	15	14	1
2009.....	14	13	1

B. ZUŻYCIĘ WYROBÓW PRZEMYSŁU DRZEWNEGO I PAPIERNICZEGO

TABL. 4 (127). ZUŻYCIĘ WYROBÓW PRZEMYSŁU DRZEWNEGO I PAPIERNICZEGO W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	W liczbach bezwzględnych
O G Ó Ł E M		
Tarcica iglasta	dam ³	318,8
Tarcica liściasta	dam ³	46,0
Płyty pilśniowe ^a	tys. m ²	4693,2
w tym twarde ^b	tys. m ²	3705,6
Masa celulozowa drzewna	tys. t	321,6
Płyty wiórowe ^c	dam ³	127,5
Papier i tektura ^d	tys. t	175,4
W tym:		
PRZEMYSŁ		
Tarcica iglasta	dam ³	314,1
Tarcica liściasta	dam ³	46,0
Płyty pilśniowe ^a	tys. m ²	4684,7
w tym twarde ^b	tys. m ³	3705,5
Płyty wiórowe ^c	dam ³	118,3
Masa celulozowa drzewna	tys. t	321,6
Papier i tektura ^d	tys. t	175,4
BUDOWNICTWO		
Tarcica iglasta	dam ³	4,7
Tarcica liściasta	dam ³	0,0
Płyty pilśniowe ^a	tys. m ²	8,5
w tym twarde ^b	tys. m ²	0,1
Płyty wiórowe ^c	dam ³	8,7
Papier i tektura ^d	tys. t	0,0

a Z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych. *b* O gęstości powyżej 0,8 g/cm³ nie obrabione mechanicznie ani nie pokryte powierzchniowo. *c* Łącznie z podobnymi płytami drewnopochodnymi. *d* Bez makulatury i odpadów z papieru i tektury.

U w a g a. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 5 (128). ZUŻYCIĘ WYROBÓW PRZEMYSŁU DRZEWNEGO I PAPIERNICZEGO WEDŁUG SEKCJI W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Tarcica		Płyty pilśniowe ^a		Płyty wiórowe ^b w m ³	Masa celulozowa drzewna w t	Papier i tektura ^c
	iglasta	liściasta	ogółem	w tym twarde ^d			
	w m ³		w tys. m ²				
O G Ó Ł E M	318808	46038	4693,2	3705,6	127528	321561	175383
w tym:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	10	-	-	-	437	-	-
Przemysł	314083	45986	4684,7	3705,5	118347	321561	174895
przetwórstwo przemysłowe	314006	45986	3705,5	3705,5	118327	321561	174887
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	13	-	-	-	-	-	4
Budownictwo	4683	47	0,1	0,1	8736	-	6

a Z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych. *b* O gęstości powyżej 0,8 g/cm³ nie obrabione mechanicznie ani nie pokryte powierzchniowo. *c* Łącznie z podobnymi płytami drewnopochodnymi. *d* Bez makulatury i odpadów z papieru i tektury.

U w a g a. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

TABL. 6 (129). **ZUŻYCIĘ WYROBÓW PRZEMYSŁU DRZEWNEGO I PAPIERNICZEGO FORM WŁASNOŚCI^a W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	Ogółem	Sektor publiczny		Sektor prywatny	
			razem	w tym własność państwa	razem	w tym własność prywatna
Tarcica iglasta	dam ³	318,8	3,9	0,1	314,9	239,0
Tarcica liściasta	dam ³	46,0	0,0	-	46,0	20,3
Płyty pilśniowe ^a	tys. m ²	4693,2	1,0	0,0	4693,1	962,1
w tym płyty pilśniowe twarde ^b ..	tys. m ²	3705,6	0,1	-	3705,5	126,9
Płyty wiórowe ^c	m ³	127528	343	-	127185	62652
Masa celulozowa drzewna	t	321561	-	-	321561	197382
Papier i tektura ^d	t	175383	8	4	175375	40791

^a Z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych. ^b O gęstości powyżej 0,8 g/cm³ nie obrabione mechanicznie ani nie pokryte powierzchniowo. ^c Łącznie z podobnymi płytami drewnopochodnymi. ^d Bez makulatury i odpadów z papieru i tektury.

U w a g a. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

C. NAKŁADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE W LEŚNICTWIE

TABL. 7 (130). **NAKŁADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE W LEŚNICTWIE**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem
NAKŁADY INWESTYCYJNE ^a (ceny bieżące)		
O G Ó Ł E M w tys. zł.	45350	16137
Sektor publiczny	41897	11453
Sektor prywatny	3453	4684
WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH ^b (bieżące ceny ewidencyjne) - stan w dniu 31 XII		
O G Ó Ł E M w tys. zł.	422111	422375
Sektor publiczny	404307	399061
Sektor prywatny	17804	23314

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności.

TABL. 8 (131). **NAKŁADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH W LEŚNICTWIE W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem
NAKŁADY INWESTYCYJNE ^b (ceny bieżące) w tys. zł	
O G Ó Ł E M	12727
w tym:	
Budynki i budowle	7312
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	3780
Środki transportu	1094

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Według siedziby inwestora.

TABL. 8 (131). **NAKŁADY INWESTYCYJNE I ŚRODKI TRWAŁE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH W LEŚNICTWIE W 2009 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem
ŚRODKI TRWAŁE ^b - stan w dniu 31 XII	
Wartość brutto (bieżące ceny ewidencyjne) w tys. zł	
O G Ó Ł E M	406576
w tym:	
Budynki i budowle	299019
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	56883
Środki transportu	38014
Wartość netto w tys. zł	
O G Ó Ł E M	234147
w tym:	
Budynki i budowle	198927
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	17901
Środki transportu	10910
Stopień zużycia w %	
O G Ó Ł E M	42,4
w tym:	
Budynki i budowle	33,5
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	68,5
Środki transportu	71,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. *b* Podziału środków trwałych dokonano metodą przedsiębiorstw.

D. WYDATKI Z BUDŻETU WOJEWODY NA LEŚNICTWO I DOCHODY GMIN Z TYTUŁU PODATKU LEŚNEGO

TABL. 9 (132). **WYDATKI Z BUDŻETU WOJEWODY NA LEŚNICTWO**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006
	w tys. zł	
O G Ó Ł E M	3	2
Dotacje i subwencje	3	2

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.

TABL. 10 (133). **DOCHODY BUDŻETÓW GMIN^a Z TYTUŁU PODATKU LEŚNEGO**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
O G Ó Ł E M w tys. zł	10826	11861	12346	13676	14231
Rok poprzedni = 100	114,6	109,6	104,1	110,8	104,1

a Łącznie z dochodami gmin mających status miast na prawach powiatu.

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.